

Музейны пакой ратавальнікаў
СТАР. 4

Нас паглынае ўпакоўка...
МС

Валерыя Арланава — пра жыццё і прафесію
СТАР. 13

ЦЫТАТА ДНЯ

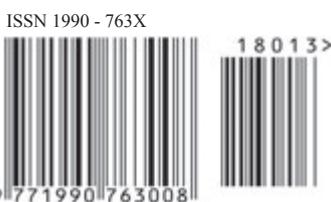

Уладзімір ЗІНОЎСКІ, міністр эканомікі:

«У 2018 годзе будзе зламана тэндэнцыя мінулых гадоў, калі колькасць занятых у эканоміцы скарачалася. Паводле прагнозаў урада, яна павялічыцца, а ў дзяржсектарах працягнуцца працэсы стварэння новых працоўных месцаў. І ў выніку такіх мер па стымуляванні дзелавой актыўнасці будзе ажыўленне ў іншых сектарах. Сёння ў нас у краіне можна працаваць па найме, можна займацца бізнесам, а можна проста працаваць на сябе, не з'яўляючыся прадпрыемствам, быць самазанятым. Дарэчы, Міністэрства па падатках і зборах за два месяцы дзеяння ўказа па самазанятых грамадзянах канстатуе: іх колькасць значна вырасла. Гэта адбываецца ў тым ліку дзякуючы рэалізацыі пакета мер па паліпшэнні дзелавога клімату».

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 19.01.2018 г.

Долар ЗША		1,9933	▼
Еўра		2,4311	▼
Рас. руб.		0,0351	▼
Укр. грыўня		0,0692	▼

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

№ 13 (28629)

19 СТУДЗЕНЯ 2018 г.
ПЯТНІЦА

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

9-24 стар.

МЯСЦОВАЕ

ГАЗЕТА ДЛЯ ВЫБАРШЧЫКАЎ І ДЭПУТАТАЎ МЯСЦОВЫХ САВЕТАЎ

+TV ПРАГРАМА

САМАКІРАВАННЕ

Іардань на Вячы

Святар праваслаўнага храма Святога Ільі Прарока ў вёсцы Касынь Мінскага раёна іерэй Аляксей НАСЛЕДНІКАЎ не першы год прыязджае на вадасховішча Вяча, каб здзейсніць Вялікае асвячэнне вады ў гонар Святога Богаўлення. Святары гавораць, што агунацца ў палонку на Вадохрышча зусім неабавязкова, але штогод асвячаюць такія месцы, дзе ў свята збіраюцца сотні людзей. Учора, напярэдадні вадохрышчанскага вечара, перад падрыхтаванай загадзя крыжападобнай палонкай айцец Аляксей апускаў крыж у сцюдзёную ваду і разам з матушкай Марынай чытаў малітву. А ўсё для таго, каб людзям, якія па-сапраўднаму вераць у чуд асвечанай вады, ствараць іарданскі — святочны — настрой.
Анатоль КЛЯШЧУК, фота аўтара.

■ Спецыяльны рэпартаж

«Без Бога выправіцца немагчыма»

Як жанчыны пасля калоній і выцвярэзнікаў знаходзяць прытулак на манастырскім падворку

Света не ўяўляла сваё жыццё без алкаголю: залівала ў сябе гарэлку, не запіваючы і не закусваючы. А Вераніка ледзь не засталася на вуліцы: бацькі адмовіліся прымаць дачку, якая падсела на наркатыкі. На гэтым іх гісторыі маглі б і скончыцца, калі б не падворак пры Свята-Елісавецкім манастыры. Тут знаходзяць прытулак жанчыны, якія апынуліся ў складаных сітуацыях. Манастыр забяспечвае іх жыллём, ежай і работай. Дае другі, трэці, чацвёрты шанс. Верыць у Бога тут пачынаюць, бадай, усе. Бо звярнуцца па дапамогу больш няма да каго. **СТАР. 5**

На агульнай малітве.

■ Ведай нашых!

РЫЗЫКА АПРАЎДАНА

Экіпаж «МАЗ-СПОРТАўта»

ўпершыню выйграў этап марафону «Дакар»

Каманда Сяргея Вязовіча фінішавала з вынікам 5 гадзін 14 хвілін 10 секундаў. Другім да фінішу прыйшоў аргенцінскі экіпаж Федэрыка Вілагры на Iveco з вынікам 5 гадзін 15 хвілін 34 секунды. Ён жа выйшаў на першае месца ў агульным заліку грузавікоў. Трэцім стаў экіпаж Дзмітрыя Сотнікава (Расія) з каманды «КАМАЗ-Майстар».

— На фінішы першага хуткаснага ўчастка даведаліся, што аперэджваем фаварытаў заезду на тры хвіліны, вырашылі дадаць у тэмпе і апошнія 20 км ехалі на ўсю моц. Рызыка стала апраўданая: беларусы ўпершыню ў сваёй гісторыі перамаглі на этапе гэтай гонкі, — расказаў Сяргей Вязовіч.

Беларускі экіпаж Вязовіча займае пасля 11 этапаў трэцяе месца ў агульным заліку ралі-рэйдэ.

Экіпаж Аляксандра Васілеўскага заняў 17-е месца на 11-м этапе — 9 гадзін 56 хвілін, каманда Аляксея Вішнеўскага завяршыла заезд на 18-м радку, выдаткаваўшы на спецчастку больш за 10 гадзін. Падчас гонкі беларусам давялося ліквідаваць праблемы з кампрэсарам і мяняць два колы.

Спецчастак наступнага 12-га этапа таксама абяцае быць няпростым. Яго працягласць складзе 523 км. Гоншчыкаў чакаюць камяністыя адрэзкі, на якіх лёгка пашкодзіць аўтамабіль. Пры гэтым лімітавая засяроджанасць спатрэбіцца не толькі ад пілотаў, але і ад штурманаў.

Нагадаем: беларускія гоншчыкі ўдзельнічаюць у ралі-рэйдзе «Дакар» сёмы раз.

Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ. lobazhevich@zviazda.by

■ Афіцыйна

Грамадскае ядро краіны

Сёння сваю работу пачаў III З'езд рэспубліканскага грамадскага аб'яднання «Белая Русь». Яго дэлегатам і ўдзельнікам прывітанне накіраваў Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка.

«З усіх рэгіёнаў краіны ваш прадстаўнічы форум сабраў шчырых патрыётаў, людзей актыўнай жыццёвай пазіцыі, якіх аб'ядноўвае імкненне быць карыснымі грамадству і дзяржаве, — адзначыў Прэзідэнт. — Створаная па народнай ініцыятыве, «Белая Русь» стала па-сапраўднаму масавым рухам, адным са слупоў грамадзянскай супольнасці, ядром здаровых і канструктыўных сіл нашай краіны. Ваша цеснае ўзаемадзеянне з органамі ўлады і работа з рознымі слаямі насельніцтва дапамагаюць забяспечваць паспяховае правядзенне сацыяльна-эканамічнай палітыкі дзяржавы».

Аляксандр Лукашэнка выказаў перакананасць, што і надалей аўтарытэт, роля гэтага аб'яднання няўхільна будзе ўзрастаць. Кіраўнік дзяржавы пажадаў дэлегатам і ўдзельнікам з'езда плённай працы і далейшых поспехаў на карысць роднай Беларусі.

Такая прафесія — людзей ратаваць

Сёння беларускія ратавальнікі адзначаюць сваё прафесійнае свята. Работнікаў і ветэранаў органаў і падраздзяленняў па надзвычайных сітуацыях павіншаваў Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка.

«Ваша служба — справа моцных і мужных людзей, адданных сваёй справе, якія валодаюць высокай кваліфікацыяй і багатым вопытам, — адзначыў кіраўнік дзяржавы ў віншаванні. — Кожны ратавальнік з гонарам выконвае свой службовы абавязак і ў любую хвіліну гатовы прыйсці на дапамогу людзям, якія трапілі ў бяду, часам рызыкуючы ўласным жыццём».

Аляксандр Лукашэнка выказаў асаблівую ўдзячнасць усім ветэранам МНС, многія з якіх і сёння перадаюць свой бяспечны вопыт маладым работнікам. Прэзідэнт упэўнены, што супрацоўнікі органаў па надзвычайных сітуацыях і надалей будучы сумленна служыць Айчыне, умацоўваючы яе бяспеку.

■ Знешняя палітыка

У ГАНКОНГ — БЕЗ ВІЗ

13 лютага ўступае ў сілу пагадненне паміж урадамі Беларусі і Ганконга, спецыяльнага адміністрацыйнага раёна Кітая, аб адмене візавых патрабаванняў. Пра гэта на брыфінгу паведаміў начальнік упраўлення інфармацыі і лічбавай дыпламатыі — прэс-сакратар МЗС Дзмітрый МІРОНЧЫК. У адпаведнасці з дакументам беларусы і сталыя жыхары Ганконга атрымаюць права свабодна ўязджаць, выязджаць і праезджаць транзітам на працягу не больш за 14 дзён.

Акрамя гэтага, прэс-сакратар раскажаў пра іншыя міжнародныя навіны. Так, на пачатку наступнага тыдня Беларусь наведзе спецыяльны прадстаўнік Парламенцкай асамблеі АБСЕ па Усходняй Еўропе Кент Харстэд. Гэта яго першы візіт у нашу краіну на новай пасадзе. Падчас сустрэч, што маюць адбыцца, акцэнт будзе зроблены на абмеркаванні рэкамендацыі Бюро па дэмакратычных інстытутах і правах чалавека АБСЕ па пытаннях удасканалення выбарчага працэсу

ў Беларусі. Запланаваны шэраг сустрэч, у тым ліку з міністрам замежных спраў Беларусі Уладзімірам Макеем, са старшынёй Цэнтрвыбаркама Лідзіяй Ярмошынай, кіраўніцтвам Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі. Акрамя таго, у праграме візіту прадгледжана наведанне БелГПП, Парк высокіх тэхналогій і Кітайска-беларускі індустрыяльны парк «Вялікі камень».

Надзея АНІСОВІЧ. anisovich@zviazda.by

Дыпламатычная аптымізацыя Прэзідэнт прыняў кіраўніка МЗС

Цэнтральны апарат Міністэрства замежных спраў скарацілі прыкладна на трэць, замежныя ўстановы — на 15%. Таксама Беларусь плануе закрыць генконсульствы ў Адэсе, Гданьску і Мілане. Пры гэтым больш увагі цяпер будучы надаваць рабоце ў тых краінах, якія прыносяць найбольшую аздачу. Учора тэмы аптымізацыі ў МЗС і развіццё знешнеэканамічнай дзейнасці, у тым ліку адносін з Еўрапейскім саюзам, абмяркоўваліся падчас сустрэчы Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнка з кіраўніком ведамства Уладзімірам Макеем.

— Я думаю, што вы хацелі абмеркаваць са мной пытанні аптымізацыі МЗС, калі там ёсць нейкія недамоўленасці, нестыкоўкі, няўзгодненасці. Я гатовы да таго, каб мы канчаткова маглі прыняць рашэнні, калі ёсць пытанні, — сказаў кіраўнік дзяржавы. — Больш за ўсё мяне цікавяць праблемы знешнеэканамічнай дзейнасці. Я знаёмы з вынікамі, але мяркую, у вас ёсць больш дакладная інфармацыя.

Прэзідэнт таксама пацікавіўся перспектывамі ў плане дыверсіфікацыі знешняга гандлю і дзейнасці нашых пасольстваў.

Уладзімір Макей, у сваю чаргу, адзначыў, што ў развіцці знешнеэканамічнай дзейнасці па выніках 2017 года назіраюцца станоўчыя тэндэнцыі.

— Адбыўся рост экспарту на 23%. Прычым на дзве трэці так склалася за кошт росту цэн, але на адну трэць — за кошт фізічнага росту экспарту. Таму ў цэлым гэта можна лічыць станоўчай тэндэнцыяй, — адзначыў міністр.

Вераніка ПУСТАВІТ. pustavit@zviazda.by

ДЫЯЛОГ З УЛАДАЙ

Як паказвае вопыт, суботнія тэлефонныя лініі дапамагаюць аператыўна вырашыць праблемныя сітуацыі, якія ўзнікаюць у людзей. Упершыню такі дыялог адбыўся каля двух гадоў таму. За гэты час значна павысілася эфектыўнасць работы са зваротамі грамадзян і юрыдычных асоб.

Чарговыя прамыя тэлефонныя лініі адбудуцца 20 студзеня ў Мінгарвыканкаме і аблвыканкамах з 9.00 да 12.00, у гэтую суботу іх правядуць:

кіраўнік спраў БРЭСЦКАГА аблвыканкама Юрый Іосіфавіч НАРКЕВІЧ. Тэл. 8-016 221 31 21;

першы намеснік старшыні ВІЦЕБСКАГА аблвыканкама Алег Сяргеевіч МАЦКЕВІЧ. Тэл. 8-021 222 22 22;

кіраўнік спраў ГОМЕЛЬСКАГА аблвыканкама Алена Уладзіміраўна КЛІЧКОўСКАЯ. Тэл. 8-023 233 12 37;

старшыня ГРОДЗЕНСКАГА аблсавета дэпутатаў Ігар Георгіевіч ЖУК. Тэл. 8-015 273 56 44;

намеснік старшыні МАГІЛЁўСКАГА аблвыканкама Андрэй Міхайлавіч КУНЦЭВІЧ. Тэл. 8-022 250 18 69;

намеснік старшыні МІНСКАГА аблвыканкама Сяргей Пятровіч НЕЎМЯРЖЫЦКІ. Тэл. 8-017 500 41 60;

старшыня МІНСКАГА гарвыканкама Андрэй Віктаравіч ШОРАЦ. Тэл. 8-017 222 44 44.

Навука —

сярод кветак

«Фестываль навукі — 2018»

пройдзе ў Мінску ў верасні

Маладзёжная ініцыятыва была падтрымана на Агульным сходзе Савета маладых вучоных НАН Беларусі. Плануецца, што «Фестываль навукі», у якім прымуць удзел школьнікі, студэнты, навуковыя супрацоўнікі, мінчане і госці сталіцы, пройдзе на базе Цэнтральнага батанічнага саду ў рамках святкавання Дня горада. На тэрыторыі саду разгорнуцца спецыяльныя зоны, дзе можна будзе праслухаць папулярныя лекцыі аб развіцці беларускай навукі, пазнаёміцца з апошнімі распрацоўкамі беларускіх вучоных, экспанатамі музея навукі, акунуцца ў атмасферу навуковых лабараторый.

— Мы ўскладаем на моладзь вялікія надзеі, таму падтрымка маладых вучоных — прыярытэт у дзейнасці Нацыянальнай акадэміі навук, — падкрэсліў у сваім выступленні на пасяджэнні Агульнага сходу Савета маладых вучоных старшыня Прэзідыума НАН Беларусі, акадэмік Уладзімір ГУСАКОВ. — Сёння мы гатовыя разглядаць усе маладзёжныя ідэі, ініцыятывы і прапановы.

Кіраўніцтва Акадэміі навук прапанавала моладзі актыўна ўключыцца ў рэалізацыю самых значных праектаў НАН Беларусі па прыярытэтных кірунках развіцця навукі, сярод якіх умацаванне асноў беларускай дзяржаўнасці, фарміраванне ІТ-краіны, распрацоўка айчынскага электрамабільа і назапашвальніка электраэнергіі, стварэнне новых кампазіцыйных матэрыялаў, нана- і біятэхналогіі, інавацыйныя тэхналогіі ў АПК, беспілотныя лятальныя апараты, новыя энергасістэмы ды іншыя.

Сёння ў арганізацыях НАН Беларусі працуюць больш за 2 тысячы 200 маладых навукоўцаў. Штогод шэрагі супрацоўнікаў Акадэміі навук папаўняюць 300—350 маладых даследчыкаў.

Надзея НІКАЛАЕВА. nikalaeva@zviazda.by

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

БЕЛЫ ДОМ НАЗВАЎ КОШТ СЦЯНЫ НА МЯЖЫ З МЕКСІКАЙ

Кіраўнік апарату Белага дома Джон Келі ў інтэрв'ю тэлеканалу Fox News заявіў, што будаўніцтва сцяны на мяжы з Мексікай абыдзеца прыкладна ў \$20 млрд.

Ён адзначыў, што прэзідэнт ЗША Дональд Трамп не адмаўляецца ад ідэі пабудовы сцяны і атрымання на гэта сродкаў ад Мексікі. Аднак, па словах Келі, грошы на сцяну могуць быць атрыманы не наўпрост ад мексіканскага ўрада. Зараз Трамп разглядае варыянт атрымання грошай праз NATA (пагадненне аб свабодным гандлі паміж ЗША, Канадай і Мексікай) або аплату віз.

ТУРЦЫЯ ПРЫВЯЛА АРМІЮ Ў СТАН ПАВЫШАНАЙ БОЕГАТООЎНАСЦІ

Генштаб Турцыі распарадзіўся прывесці войскі на мяжы з Сірыяй у стан павышанай баявой гатоўнасці, перадае Anadolu.

Паведамляецца, што на мяжу з Сірыяй прыбыла бронетэхніка. Раней прэзідэнт Турцыі Рэджэп Таіп Эрдаган заявіў, што турэцкая армія можа на працягу тыдня пачаць аперацыю на тэрыторыі сірыйскіх курдаў у рэгіёнах Манбідж і Афрын.

52 ЧАЛАВЕКІ ЗГАРЭЛІ Ў АЎТОБУСЕ Ў КАЗАХСТАНЕ

52 чалавекі загінулі ў выніку ўзгарання аўтобуса ў Акцюбінскай вобласці на захадзе Казахстана,

паведамляе Reuters са спасылкай на прадстаўніка Камітэта па надзвычайных сітуацыях МУС Руслана Іманкулава.

Аўтобус загарэўся ў Іргіскім раёне на трасе Самара — Шымкент каля вёскі Калыбай. «У салоне знаходзіліся 55 пасажыраў і 2 вадзіцелі», — паведаміў Іманкулаў. Паводле яго слоў, пяцёрым, у тым ліку двум вадзіцелям, удалося выбрацца з аўтобуса, ім аказана дапамога. «Папярэдне ўсе, хто загінуў, — грамадзяне Узбекістана. Вадзіцелі — грамадзяне Казахстана», — сказаў Іманкулаў. Паводле інфармацыі казахскіх выданняў, «Ікарус» накіроўваўся з Узбекістана ў Расію. Згодна з папярэдняй версіяй, у аўтобусе замкнула праводку, пасля чаго машына загарэлася.

ПУЧДЭМОН ЗНОЎ УЗНАЧАЛІЦЬ УРАД КАТАЛОНІІ?

Прыхільнікі незалежнасці Каталоніі атрымалі першую перамогу ў рэгіянальным парламенце — на пасадку спікера абраны прадстаўнік сепаратыстаў, кандыдат ад партыі «Левыя рэспубліканцы Каталоніі» Ражэ Торэ.

У найбліжэйшыя дзесяць рабочых дзён дэпутаты правядуць кансультацыі па магчымай кандыдатуры старшыні Жэнералітата (мясцовага ўрада). Першыя дэбаты па гэтым пытанні павінны адбыцца да канца студзеня. «Пучдэмон (Карлес Пучдэмон — колішні прэзідэнт Жэнералітата. — «Зв.») можа быць зноў абраны на пасадку кіраўніка аўтаноміі, але для гэтага яму неабходна асабіста прысутнічаць у парламенце», — заўважыў Euronews прафесар канстытуцыйнага права (Універсітэт Барселона) Эдуард Ройг.

Уважаемые Владельцы (физические лица) текущих (расчетных) счетов, в том числе с использованием банковской платежной карточки, благотворительных счетов (далее – Счет), открытых в ОАО «БПС-Сбербанк» (далее – Банк), по которым отсутствуют операции в течение одного года (кроме зачисления процентов), не включая срока наложения ареста либо приостановления операций по Счету (далее – неактивные счета)!

Сообщаем Вам, что в соответствии со ст. 206 Банковского кодекса Республики Беларусь банк вправе прекратить обязательства по договору об открытии Счета при соблюдении и наступлении условий, предусмотренных указанной статьей, а также договором об открытии Счета.

Настоящим уведомляем Вас об отсутствии по Вашему Счету операций в течение одного года (кроме зачисления процентов), не включая срока наложения ареста либо приостановления операций по Счету, а также предупреждаем о прекращении обязательств Банка по соответствующим договорам по истечении шести месяцев, начиная с даты настоящего уведомления. Обязательства по договорам текущих (расчетных) счетов с использованием банковской платежной карточки будут прекращены Банком по истечении шести месяцев со дня прекращения срока действия соответствующей банковской платежной карточки.

Если в течение 6 месяцев, начиная с даты настоящего уведомления, Вы не возобновите движение денежных средств по неактивному счету, Банк прекратит обязательства по соответствующему договору и закроет его, перечислив неиспользованный остаток денежных средств на отдельный счет без начисления процентов, и по истечении срока, установленного законодательством Республики Беларусь, зачислит его в доход Банка.

При этом Банк обязуется возратить по требованию Владельца неактивного счета остаток денежных средств, находившихся на данном счете на момент его закрытия.

Операции по неактивному счету можно совершить в любом подразделении Банка.

Информацию о режиме работы подразделений можно получить по телефону:

148 – в стационарной сети;
5-148-148 – в мобильных сетях;
(+375 29/44) 5-148-148 – для международных звонков.

Лицензия Национального банка Республики Беларусь № 4 от 28.11.2014 года на осуществление банковской деятельности. УНП 100219673
ОАО «БПС-Сбербанк»

■ Датчыца кожнага

ПАЧНІ З МАЛОГА — ПАЧНІ З СЯБЕ

Мінпрыроды заклікае ўсіх далучыцца да кампаніі па наведзенні парадку на зямлі

У 2017 годзе ўсе органы дзяржаўнай улады выканалі свае абавязальствы па пытаннях наведзення парадку на зямлі. Аднак падставы для самазаспакаення няма, а ёсць сур'ёзныя дэталёвыя планы, як зрабіць нашу зямлю яшчэ больш прыгожай. Менавіта пра гэта кажаў падчас сустрэчы з журналістамі намеснік міністра прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Аляксандр КОРБУТ.

Падводзячы вынікі мінулага года, намеснік міністра адзначыў, што быў выкананы значны аб'ём работы па наведзенні парадку на зямлі і добраўпарадкаванні тэрыторый населеных пунктаў: уладкаваны 1324 прыдамавыя тэрыторыі, уключаючы спартыўныя і дзіцячыя гульнявыя пляцоўкі. Адрамантавана 1978,8 тыс. кв. м вулічна-дарожнай сеткі, уладкавана 393,9 га газонаў.

У сельскай мясцовасці, як правіла, дагледжаны домаўладанні, але і побач з імі нярэдка стаяць амаль што разбураныя фермы, якія псуецца агульнае добрае ўражанне. Летась устаноўлены і адрамантаваны агароджы на 827 жывёлагадоўчых фермаў і комплексах, рэканструяваны 284 аб'екты захоўвання гною і брудных сцёкавых вод, заасфальтаваны тэрыторыі і пад'язныя шляхі да 104 жывёлагадоўчых

фермаў і комплексаў. Таксама знесены 396 сельскагаспадарчых аб'ектаў, якія не эксплуатауюцца, рэкультывавана і ўключана ў гаспадарчы абарот 122 га зямель, якія вызваліліся ў выніку зносу гэтых аб'ектаў.

Аляксандр Корбут падкрэсліў, што ў адпаведнасці з палажэннямі Дэкрэта № 7 «Аб развіцці прадпрымальніцтва», каб знесці аб'екты сельгаспрадпрыемстваў, якія не эксплуатауюцца, дастаткова дазволу органаў мясцовай улады, а будматэрыялы можна рэалізаваць на сельніцтву, арганізацыям, выкарыстоўваюць для гаспадарчых патрэб, у крайнім выпадку — пахаваць на месцы.

Мінпрыроды сумесна з органамі дзяржкіравання вядзе мэтанакіраваную работу па барацьбе з баршчэўнікам Сасноўскага. Каля трох тысяч га зямлі заражана гэтым небяспечным пустазеллем. Асабліва пакутуюць ад яго Віцебская і Мінская вобласці. Ужо распрацаваны план мерапрыемстваў па знішчэнні баршчэўніка на 2018 год, выдзелена фінансаванне. Па словах Аляксандра Корбута, расліна гэта вельмі жывучая, і простым скошваннем вывесці яе немагчыма. Найбольш эфектыўныя ў барацьбе з баршчэўнікам сучасныя экалагічна бяспечныя хімікаты. Але самае галоўнае, каб зямлі, вычышчаныя ад пустазелля, былі ўведзены ў сельгасабарот. Насенне баршчэўніка захоўваецца ў глебе 10 гадоў,

і калі зямля пустуе, дык яно адразу і прарастае. Пад патранатам органаў мясцовай улады прыведзены ў парадак 7889 мемарыяльных комплексаў, месцаў баявой і воінскай славы і іншых памятных месцаў, 2331 могілка.

У мінулым годзе таксама былі добраўпарадкаваны тэрыторыі 904 садовых таварыстваў, уладкаваны і адрамантаваны 1736 існуючых месцаў і зон адпачынку на водных аб'ектах, 190 — на асабліва ахоўных прыродных тэрыторыях, створаны і ўладкаваны 15 новых месцаў і зон адпачынку на водных аб'ектах і 16 — на ААПТ. Наведзены парадак у лясах, уздоўж аўтамабільных дарог і чыгунак. Цяпер неабходна, каб дачнікі і людзі, якія адпачываюць на прыродзе, падтрымлівалі чысціню. І тут важна не толькі самім сабраць смецце і данесці яго да кантэйнера, але і дэманстраваць негатыўнае стаўленне да тых, хто на гарадской вуліцы, у лесе ці на беразе ракі паводзіць сябе па-варварску.

Аляксандр Корбут адзначыў, што за апошнія гады нашы гарады «сталі больш-менш зялёныя», таму адзін з кірункаў кампаніі па добраўпарадкаванні — азеляненне гарадоў. Ён заклікаў усіх далучыцца да кампаніі па зялёным добраўпарадкаванні.

Аксана ЯНОЎСКАЯ.
yanovskaya@zviazda.by

■ Добрая справа

ПРА КАТОЎ І ЛЮДЗЕЙ

Як вядома, адны прадстаўнікі чалавецтва агітуюць і заклікаюць рабіць гэты свет лепшым, а другія здзяйсняюць нешта канкрэтнае ў азначаным кірунку. Вось адзін прадпрымальнік у Брэсцкім раёне, які валодае пілапрамай, рашыў дапамагчы бяздомным сабакам, якіх у прыгараднай вёсцы нямае. І стаў выдаваць дыктоўныя будкі ў падарунак таму, хто забірае дадому чатырохнога сябра.

А ў Кобрыне актывісты адной з арганізацый па абароне жывёл вырабілі і ўстанавілі ў горадзе каціныя дамы. Добрую справу назвалі праектам «Цёплыя домікі для бяздомных каткоў». Невялікія будынкі зрабілі з еўравагонкі, кожная сцяна складаецца з двух драўляных слаёў, якія перагароджвае пенапласт. Падлогу заслалі саломай. Такім чынам памяшканне для вусатых кватарантаў атрымалася даволі цёплае.

Як успамінаюць валанцёры, спачатку было нямае скептыкаў на шляху да новай справы. Некаторыя казалі, што прыгожыя дамкі папсуецца, пакрадуць, а каткоў адтуль павыганяюць. Але гараджане паставіліся з разуменнем да патрэб братаў нашых меншых. І наадварот, сталі прыносіць корм. Тым больш што іх аб гэтым ласкава папрасілі праз таблічкі, якія прымацавалі да кожнага з пяці домікаў.

На сваёй старонцы ў сетках валанцёры паведамлілі, што наступнай зімой плануецца ўстанавіць яшчэ больш зімовых кватэр для каткоў, а таксама размясцілі словы ўдзячнасці за разуменне і падтрымку старшыні Кобрынскага райвыканкама Аляксандру Зазулю і дырэктару ЖКГ Сяргею Яльцу.

Святлана ЯСКЕВІЧ. yackevich@zviazda.by

■ Здарэнне

КІРОЎЦА АДАБРАЎ У МІНАКА ТЭЛЕФОН

За тое, што той здымаў яго п'яную язду

У сталіцы да правахоўнікаў звярнуўся мінчанін з заявай, што невядомы мужчына адкрыта з выкарыстаннем гвалту скраў у яго мабільны тэлефон iPhone 5S.

Пацярпелы расказаў, што ў дварах дома па вуліцы Слабодскай убачыў аўтамабіль Пежо, кіроўца якога паводзіў сябе неадэкватна — хаатычна рухаўся па праезнай частцы, заязджаў на барджоры і тратуар. Мяркуючы, што ён знаходзіцца ў стане алкагольнага ап'янення, мінчак стаў здымаць дзеянні кіроўцы на тэлефон, пры гэтым пераконваючы маладога чалавека загнуць рухавік і пакінуць салон машыны. Аднак апошняму гэта не спадабалася, і ён накінуўся на грамадзяніна з кулакамі. Падчас барацьбы ў мужчыны з кішэні выпаў тэлефон. Кіроўца падхапіў яго і знік у невядомым напрамку, пакінуўшы незачынены аўтамабіль.

Па гарацых слядах уладальнік машыны быў затрыманы. Ён расказаў, што ў той дзень прыехаў у госці да сяброўкі, аднак дзяўчына адмовілася сустракацца з ім. Расстроены малады чалавек купіў дзве двухлітровыя бутэлькі піва і выпіў іх у салоне аўта. Пасля чаго стаў ездзіць па вуліцы, пакуль у яго не ўзнік канфлікт з мужчынам, які здымаў яго на камеру.

Па інфармацыі Маскоўскага РУУС г. Мінска, затрыманы 1989 г.н., не працуе, раней прыцягваўся да крымінальнай адказнасці за хуліганства, а ў 2016 годзе быў пазбаўлены вадзіцельскай правоў. У крыві кіроўцы выяўлены 2,6 праміле алкаголю. Заведзена крымінальная справа за грабеж, мужчыну пагражае пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі на тэрмін да чатырох гадоў.

Сяргей РАСОЛЬКА. rs@zviazda.by

■ Факт

Замест пантона — па-ранейшаму катар

У Жыткавіцкім раёне ратавальнікі на катары працягваюць перавозку людзей з аднаго берага на іншы.

Як паведамлілі ў МНС, на берагах ракі абсталяваны пункты абагрэву людзей: з боку Турава ратавальнікамі ўстаноўлена палатка, а на процілеглым беразе — металічны вагончык, а таксама адпаведныя паказальнікі размяшчэння пунктаў абагрэвання.

У перыяд часу з 8 гадзін 16 студзеня да 6 гадзін 17 студзеня работнікамі МНС на катары перавезена 776 чалавек, з іх 55 дзяцей, і 530 кілаграмаў груза. Такое становішча захавецца да змянення сітуацыі. Адпаведнымі службамі ўстаноўлены інфармацыйныя знакі, арганізавана абсталяванне і ўстаноўка часовых пунктаў прыпынку для пасажырскага транспарту, для сельніцтва арганізаваны рух маршрутных аўтобусаў у абодвух напрамках. Насельніцтва найбліжэйшых раёнаў апавяшчаюць аб часовым спыненні работы пантоннай пераправы праз FM-перахоп і смс-абвесткі. Паромныя пераправы каля Петрыкава і вёскі Снядзін Петрыкаўскага раёна па-ранейшаму часова не функцыянуюць па той жа прычыне, што і пантонная пераправа.

Сяргей РАСОЛЬКА. rs@zviazda.by

■ Надвор'е

СНЕГУ ВЫПАДЗЕ ЎДОСТАЛЬ...

На выхадныя будзем з невялікімі маразамі

На гэтым тыдні ў Беларусь прыйшла сапраўдная зіма, і хоць мороз аслабеў, але выпаў снег і з'явілася снежнае покрыва. Чарговая сістэма атмасферных фронтаў, якія змяшчаюцца з Заходняй Еўропы, дадасць яшчэ снегу, а ў далейшым і памацнеюць маразы, паведамлілі спецыялісты Рэспубліканскага цэнтра па гідрометэаралогіі, кантролі радыеактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя Мінпрыроды.

Сёння ўдзень чакаецца слабамарознае з ападкамі надвор'я. Раніцай і днём на большай частцы тэрыторыі прагназуюцца снег, мокры снег, месцамі слабы галалёд. У асобных раёнах завіруха, па паўднёвым захадзе краіны — парывісты вецер. Максімальная тэмпература паветра ўдзень будзе ад мінус 5 градусаў да 1 цяпла. Непасрэдна ў выхадныя чакаюцца невялікія маразы, цалкам прыдатныя для зімовага актыўнага адпачынку. У суботу ўначы і раніцай пад уплывам фронтальных падзелаў на большай частцы тэрыторыі краіны пройдзе снег, днём кароткачасовы снег чакаецца ў асноўным у паўночна-ўсходніх і паўднёва-заходніх раёнах. На асобных участках дарог захавецца галалёдзіца. Тэмпература паветра ўначы складзе ад мінус 2 да мінус 7 градусаў, удзень будзе ад нуля да мінус 5 градусаў. У нядзелю ў асобных раёнах краіны пройдзе кароткачасовы снег, на дарогах захавецца галалёдзіца. Уначы будзе 3—9 марозу, удзень чакаецца ад мінус 1 да мінус 6 градусаў.

Паводле доўгатэрміновых прагнозаў айчынных спецыялістаў, у пачатку наступнага тыдня з ростам атмасфернага ціску прагназуюцца марознае, але камфортнае надвор'я. У асобных раёнах, пераважна па ўсходзе краіны, пройдзе кароткачасовы снег, на дарогах месцамі захавецца галалёдзіца.

Сяргей КУРКАЧ. kurkach@zviazda.by

■ Ну і ну!

Сужыцель з гранатай

У Баранавічах за палову тыдня адбылося ўжо другое рэзананснае здарэнне, калі давалося эвакуіраваць людзей і перакрываць рух транспарту.

Гэтым разам парушальнікам спакою стаў 37-гадовы гараджанін, які прыйшоў да кватэры былой сужыцелькі з прадметам, падобным да гранаты, і стаў пагражаць, патрабуючы выпіўку. Пакуль жанчына выклікала міліцыю, яе былі ўцёк, а падазроны прадмет паклаў пад дзверы. Але кабетам не разгубілася і... выкінула гранату праз акно. Прыбыўшыя міліцыянеры вывелі жыхоўцаў дома на вуліцу. Рух па вуліцы Бадака, на якой адбыўся інцыдэнт, перакрылі. Сяпёры правярылі падазроны прадмет. Ён аказаўся гранатай, але вучэбнай. Хуліганна трымаў у суседнім доме. Вядзецца праверка.

Святлана ЯСКЕВІЧ. yackevich@zviazda.by

■ Будзь у курсе

Самалётам у Растоў-на-Доне

27 красавіка авіякампанія «Белавія» выканае першы рэйс па маршруце Мінск — Растоў-на-Доне — Мінск.

— Палёты ў Растоў-на-Доне будуць ажыццяўляцца на рэгулярнай аснове чатыры разы на тыдзень з вылетам з Мінска ў 23.10 па панядзелках, серадах, пятніцах і суботах і прыбыццём у Растоў-на-Доне на наступны дзень у 1.25. Зваротны рэйс плануецца ажыццяўляць з вылетам у 4.00 па аўторках, чацвяргах, суботах і нядзелях з прылётам у аэрапорт «Мінск» у 6.20. Час узаканы мясцовы, — паведамліла спецыяліст па сувязях з грамадскасцю авіякампаніі «Белавія» Вольга Шчуко.

Палёты плануецца ажыццяўляць на камфортабельным авіялайнерах Embraer 175 пасажыраўмяшчальнасцю 76 месцаў. Час у дарозе складзе каля 2 гадзін 20 хвілін. Кошт авіябілетаў пры куплі на сайце belavia.by у адзін бок складзе ад 106 еўра, уключаючы таксы і зборы, і ад 199 еўра — туды-назад. Білеты ўжо даступныя ў продажы.

Сяргей РАСОЛЬКА. rs@zviazda.by

■ Ёсць пытанне

«МЕСЯЦЫ» ДЛЯ СТАЛІЦЫ

Ці ёсць будучыня ў гарадоў-спадарожнікаў?

Гісторыя мінскіх гарадоў-спадарожнікаў чымсьці нагадвае сітуацыю з Плутонам, які то губляе, то ізноў набывае статус планеты. Так і тут: пастананна вядуцца размовы пра тое, якім гарадам можна прысвоіць гэта «званне» і ці трэба гэта рабіць наогул.

«20 хвілін да цэнтра»

Аб праектах аптымізацыі колькасці жыхароў сталіцы ўпершыню загаварылі дзесяць гадоў таму. Прычым было вырашана адразу замахнуцца на шырокі маштаб. Выконваць функцыю спадарожнікаў сталіцы павінны былі дзевяць гарадоў: Дзяржынск, Жодзіна, Заслаўе, Лагойск, Рудзенск, Смалявічы, Стоўбцы, Узда і Фаніпаль. Як відаць са спіса, усе гарады вельмі розныя: сярод іх як буйныя прамысловыя, так і зусім невялікія, больш прыдатныя для адпачынку або турызму.

Такі роскід адбыўся з-за таго, што доўга не маглі вызначыцца, што ўключаеца ў само паняцце. Бо звычайна гарады-спадарожнікі ўтвараюцца натуральным шляхам непадалёк ад новых вялізных прадпрыемстваў. А вось спачатку забудова горада, а пасля падумаць, якую ж вытворчасць можна размясціць побач, — гэта, мякка кажучы, нетрывіяльна. Таму шмат хто пачаў успрымаць спадарожнікі як «спальнікі» — гэтакія раёны для начлегу на адлегласці ад працы, але з больш прымальнымі цэнамі на жыллё. Што ж, версія была больш набліжана да рэальнасці. Але ўзнікла яшчэ адно пытанне — транспартныя зносіны.

Як толькі гаворка заходзіць пра гэта, у кампаніі абавязкова знаходзіцца чалавек, які кажа: «Так, я па Мінску паўтары гадзіны на працу дабіраюся, а тут 20 хвілін да цэнтра — цыфу!» Вось толькі не бярэцца ў разлік, што працоўнае месца размяшчаецца ў будынку чыгуначнага вакзала ў рэдкіх выпадках, ды і гарадскія аўтобусы дакладна ходзяць часцей, чым прыгарадныя электрычкі. А гэта калі чыгункі ў бок «спадарожнікаў» няма (як, напрыклад, у бок Лагойска або Узды)?

Тым не менш пакуль у статусе меркаваных спадарожнікаў працягваюць знаходзіцца шэсць гарадоў: са спіса канчаткова зніклі Жодзіна, Узда і Стоўбцы. Некалькі месяцаў таму кіраўнік Мінгарвыканкама Андрэй Шорац заявіў, што сталіца будзе падтрымліваць развіццё толькі Рудзенска і часткова Смалявічаў,

астатнімі гарадамі распараджаецца Мінаблвыканкам. Тым самым губляецца сама ідэя спадарожніка як неад'емнай часткі горада. Прычына «застой» банальная: адсутнасць дастатковага фінансавання. За будаўніцтвам жылля ідзе інфраструктура, а ў жыхароў сталіцы, гатовых пераехаць у «спадарожнік», патрабаванні да яе па звычцы больш высокія, чым у рэгіёнах. Таму што пад гэтым паняццем маецца на ўвазе не толькі наяўнасць паліклінік і школ у крокавай даступнасці, але і, пажадана, салонаў прыгажосці, трэнажорных залаў і кінатэатраў — прычым яшчэ і каб быў выбар. Таму пакуль гісторыя са шчаслівым канцом, у якіх фігуравала бы змена прапіскі са статуснай сталічнай на абласную, не так шмат.

Інтэр'ер кватэры ў ЖК «Зялёныя прысады»

Вам у «Вясёлку» ці ў «Зялёныя прысады»?

І ўсё ж такі яны ёсць. Чым жа могуць прыцягнуць мінчан, якія звыкліся са сталічнай мітуснёй, невялікія гарадкі? Не хочацца чарговы раз жартаваць пра тое, што кватэрнае пытанне сапсавала не толькі масквічу, але цытата напрошваецца сама сабой. Калі ў той жа маладой сям'і няма дзядулі, што пакінуў у спадчыну жылплошчу ці мех грошай, магчымасць абзавесціся сваёй кватэрай у Мінску можа з'явіцца вельмі няхутка. А вось калі дадаць перавагу гарадам-спадарожнікам, магчымасць пасяліцца ва ўласным жыллі з'явіцца задоўга да таго, як дзеці скончаць школу. Але нават унутры самага спіса існуе даволі істотная разбегка кошту за квадратны метр жылля. Логіка простая: чым бліжэй да межаў Мінска, тым даражэйшае «месца пад сонцам».

ЖК «Вясёлкавы» ў Дзяржынску.

Возьмем, напрыклад, Дзяржынск: каля 40 кіламетраў ад метро Малінаўка, новы раён з аптымістычнай назвай «Вясёлкавы». Хоць цяпер, у літаральным сэнсе сёння, тут можна купіць аднапакаёвую кватэру за 26,7 тысячы долараў. Калі вы думаеце, што падвох у метражы, то памыляецеся: з камфортам можна будзе размясціцца на 41 квадратным метры. Трохпакаёўка абыдзецца ў 46,7 тысячы долараў — якраз сярэдняя цана за аднапакаёвую кватэру ў Мінску.

Перасоўваемся ў бок сталіцы па той жа Брэсцкай трасе і трапляем у Фаніпаль. «Сланечнік», «Чаромха», «Зялёныя прысады» — здаецца, менавіта тут знаходзіцца рай для батаніка. Праўда, для досыць забяспечанага батаніка. Усяго нейкія 16 кіламетраў адлегласці паміж двума гарадамі істотна ўплываюць на кошт квадратнага метра жылля. Напрыклад, у ЖК «Зялёныя прысады» аднапакаёвая кватэра з ледзь большай плошчай абыдзецца ўжо амаль у 35 тысяч долараў. Можна злавіць варыянты і танней, але тады не атрымаецца дадаць грошы і «ўехаць на наступным тыдні». Трэба пацярапець, праўда, чаканне можа акуліцца з лішкым эканоміяй часу на рамонт. Забудоўшчык прапануе свой варыянт аздаблення з дасылкамі да скандынаўскага стылю, які быў модны на працягу некалькіх апошніх гадоў, але ўжо пачынае губляць папулярнасць. Пафарбаваны ў белы колер сцены, светлая мэбля, украпанне яркіх дэталей — менавіта ў такой абстаноўцы пашчасціць жыць сям'і, якая вырашыцца на пераезд. Варта аддаць належнае распрацоўшчыкам праекта: інтэр'ер, можа, і не выглядае занадта арыгінальным або суперсучасным, але яго сапраўды можна назваць гарманічным і досыць стыльным. Хацелася б сказаць, што за акном — выдатны від на зялёныя насаджэнні, як лагічна здаецца з назвы, але, на жаль, вакол толькі бетон і агароджы іншых жыллёвых комплексаў.

Тая ж сітуацыя з цэнамі на нерухомасць датычыцца і іншых гарадоў-спадарожнікаў. Калі да межаў сталіцы, сабраўшы ўсе сілы,

можна дайсці пешшу, не чакайце коштаў, якія прымусяць вас застыць у радасным здзіўленні.

Будаўніцтва на апераджэнне

Што датычыцца не новай жыллой забудовы, а саміх гарадоў у цэлым, то пакуль — будзем аб'ектыўныя — сталічны глянец яны не набылі. Тыповыя правінцыяльныя гарадкі, дзе галоўная плошча традыцыйна носіць імя Леніна, маленькія крамкі пакуль не выціснулі гандлёвыя гіганты, і складваецца выразнае адчуванне, што час тут цячэ больш павольна. Затое мясцовыя жыхары, напрыклад, не марнуюць штодня свае нервы ў пробках. Некаторыя свярджваюць, што тут лепшая экалогія, але з гэтым меркаваннем можна спрачацца доўга і ўпарта. Тым больш калі ў перспектыве прадпрыемствы пачнуць выносіць за межы сталіцы. Затое тут сапраўды спакойней — тое, што трэба пасля напружанай працы.

І ўсё ж у цэлым для тых, хто стаміўся бадзцяцца па здымных кватэрах, любыя аргументы губляюць сваю значнасць перад магчымасцю нарэшце патрымаць у руках ключы ад уласнага жылля. Дарэчы, для таго каб стымуляваць мінчан ісці на такі сур'ёзны крок, Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва, як заявіў кіраўнік ведамства Анатоль Чорны, прапануе дазволіць чаргавікам будаваць кватэры ў Смалявічах па заяўным прынцыпе згодна з Указам № 240 «Аб дзяржпадтрымцы грамадзян пры будаўніцтве (рэканструкцыі) жылых памяшканняў». Галоўная «фішка» праекта ў тым, што год пастаноўкі на ўлік маючых патрэбу ў жыллі значэння не мае: напісаць заяву і атрымаць крэдыт на выгадных умовах змогуць любыя грамадзяне з тых, хто мае патрэбу. Цяпер ідэя праходзіць стадыю ўзгаднення ў розных дзяржаўных органах.

Генпланы гарадоў-спадарожнікаў былі зацверджаны ў 2015 годзе. І тэмпы будаўніцтва жылля ўжо аглярэджаюць закладзеныя ў іх. Так, летась замест запланаваных 10 тысяч квадратных метраў жылля было пабудавана 80 тысяч. А як зоркі запальваюць, калі гэта каму-небудзь трэба, так і з жыллём: пакуль ёсць попыт, ёсць і сэнс.

Дар'я КАСКО. kasko@vziazda.by

■ 3 нагоды

НА 70 ГАДОЎ НАЗАД,

або Як бабруйскія ратавальнікі адраджалі пасляваенную гісторыю

Знамянальна, што напярэдадні прафесійнага свята бабруйскія ратавальнікі аднавілі кавалачак сваёй гісторыі — пакой начальніка пажарнай часці 1945—1955 гадоў. Амаль восем месяцаў спатрэбілася тутэйшым актывістам, каб знайсці рэчы таго перыяду і стварыць атмасферу пасляваенных дзён.

Дзмітрый СКАЗАЎ: гэты пераходны сцяг — гонар усіх бабруйскіх ратавальнікаў.

Важнай справай займаліся ўсе, але ініцыятарамі былі супрацоўнікі Бабруйскага гаррайаддзела па НС — старшы інспектар групы прапаганды і ўзаемадзеяння з грамадскасцю Дзмітрый Сказаў і яго нязменны памочнік — спецыяліст гэтай жа групы Уладзімір Бутко. Пра гэтых заўзятых актывістаў «Звязда» аднойчы ўжо пісала. Яны шмат чаго робяць для папулярызацыі прафесіі ратавальніка і сур'ёзна працуюць над адраджэннем гісторыі сваёй службы. Гэтым разам яны з лёгкай рукі начальніка Бабруйскага гаррайаддзела па НС палкоўніка ўнутранай службы Андрэя Бабіна і пры садзейнічанні начальніка пажарнай

аварыйна-ратавальнай часці № 1 Бабруйска Дзмітрыя Гаўронскага стварылі ўнікальны пакой.

Гісторыя бабруйскай ратавальнай службы сапраўды вельмі цікавая і насычаная. У Бабруйску, напрыклад, існавала самая моцная спартыўная каманда па пажарна-

прыкладным спорце, якая ў сярэдзіне мінулага стагоддзя так часта становілася чэмпіёнам, што атрымала на пажыццёвае валоданне пераходны сцяг. Не кожная служба можа пахваліцца і тым, што мае свой гістарычны будынак. А ў бабруйчан ён ёсць, прычым дарэвалюцыйны. З 2003 года на другім паверсе будынка ратавальнікі стварылі сваю карцінную галерэю. А учора побач з ёй адкрыўся музейны пакой начальніка пажарнай часці 1945—1955 гадоў — наглядная дэманстрацыя таго, як пасля вайны адраджалася ў Бабруйску пажарная служба. Мэбля, адзенне на манекенах, іншыя рэчы — усё таго перыяду.

— Экспанаты шукалі па ўсёй акрузе, пыталіся ў нашых ветэранаў, якія працавалі ў тыя часы, — расказвае Уладзімір Бутко. — Аляксандр Булацкі аддаў сваё баявое адзенне. Аляксей Фёдаравіч Гайшун прынёс шынель, кашулю і нават плашч, у якім пажары тушыў. Такія плашчы ў 50-я гады мелі толькі начальнікі. На пажары іх гэта адрознівала ад звычайных байцоў. Мікалай Герасімовіч падарыў кірзавыя боты і ўнікальныя сёння пажарныя крагі — спецыяльныя рукавіцы для пажаратушэння.

Ратавальнікі наогул падышлі да справы грунтоўна. Знайшлі ў бабруйскіх архівах газеты тых гадоў, сфатаграфавалі найбольш цікавыя артыкулы і зрабілі фотакалаж на шпалерах. У гэтым ім дапамаглі супрацоўнікі гарадской друкарні. Перад манекенам за сталом (які, дарэчы, мае свайго прататыпа) ляжаць копіі рэальных дакументаў. З іх нават вядома, каму якую прэмію давалі, хто выязджаў дапамагаць сена касіць.

У пакоі выстаўлена каля 40 экспанатаў. Узнагароды, дакументы, фота, некалькі гадзіннікаў, прадметы быту, адзенне. Вельмі дапамагла ратавальнікам бабруйчанка Марына Крычко. Яе дзед працаваў кіроўцам у пажарнай службе і нават быў на вайне. Калі Марына даведалася, якая патрэбна дапамога, падняла на ногі ўсю радню, тэлефанавала да сваякоў у Маладзечна. У выніку перадала шынель, боты, лямпу, прымус, наруч-

ны гадзіннік, небяспечную брытву і нават спецыяльнае тачыла для яе і шмат іншых экспанатаў, у тым ліку вельмі каштоўную рэч — спартыўны кубак 40-х гадоў, які быў уручаны пажарнай часці Бабруйска, дзе працаваў яе дзед.

На адкрыцці выставы і музейнага пакоя прысутнічалі прадстаўнікі выканаўчай улады горада на чале з мэрам Аляксандрам Студневым і кіраўніцтва ратавальнай службы Бабруйска.

Нэлі ЗІГУЛЯ. zigulya@vziazda.by

Музейны пакой зрабілі за восем месяцаў.

Фота Дзмітрыя СКАЗАВА.

«Без Бога выправіцца немагчыма»

РАЗВОДЗЯЦЬ КОЗ І ВЫРОШЧВАЮЦЬ ВЕШАНКІ

Жаночы падворак арганізавалі ў 2011 годзе на месцы былой ваеннай часці непадалёк ад вёскі Вялікавічы (Мінскі раён). Частку

усіх жанчын — жывуць у інтэрнаце ці ў доміку па тры чалавекі ў пакоі. Харчуюцца ў агульнай трапезнай. Некаторыя засяляюцца разам з дзецьмі. Органы апекі не супраць: ужо пераканаліся, што мамы тут не п'юць, а малыя пад наглядом. Пакуль жанчыны працуюць, дашкольнікі — у дзіцячым садку ў вёсцы Вяшнёўка.

кам няма, то зрываюцца, — дзеліцца матушка Варвара.

З восені, як толькі прыбярэць агароды, сёстры пачынаюць рыхтавацца да калядак. Развучваюць песні, з якімі пасля Раства пойдуць віншаваць жыхароў ваколіц. Сёлета аб'ехалі з калядакамі вёскі Касынь, Нялідавічы, Лускава, Вішнёўка, Паперня. «Бабулі былі ў захваленні! Людзі нас ужо самі запрашаюць», — кажа манашка.

Па аўторках на падворак прыязджае бацькоўка і служыць літургію. Маліцца нікога не прымушаюць, але... Тут успамінаюць гісторыю, якую інакш як неверагоднай не назавеш. Падчас Вялікага посту сёстры вырашылі кругласутачна чытаць Псалтыр — кожная па гадзіне. Адмовіліся толькі тры жанчыны. Праз час менавіта ў іх абвастрыліся псіхічныя захворванні...

Правіла на падворку няшмат. Сумленна працаваць, не піць, не курыць на тэрыторыі, сціпла апранацца — насіць доўгую спадніцу і хустку. Апошняе засвоіў нават вартавы сабака: брэша на мінакоў у штанах.

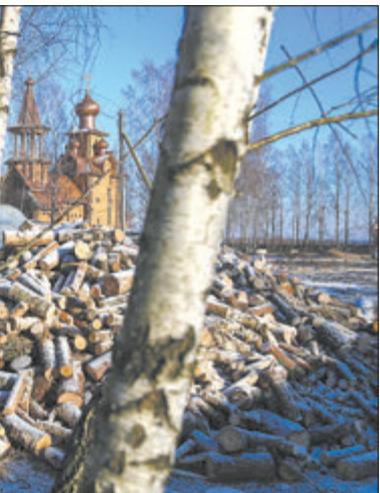
«Жанчыны працуюць толькі пры манастыры. Вопыт паказвае, што ў іншых месцах у іх не атрымліваецца. То кантакту з наймальнікам няма, то зрываюцца».

Да такога распарадку гатовы не ўсе. Неяк на падворак прывезлі бяздомную жанчыну — падала на вакзале. Тая пераначвала, а раніцай сабрала рэчы і з'ехала. Тых, хто не хоча прымаць правілы, просяць пакінуць падворак. На вуліцу не выганяюць — стараюцца хоць неяк уладкаваць. Знаходзяць жанчынам работу ў калгасе, просяць выдзяліць ім жыллё.

**«ПАКУЛЬ СЯДЗЕЛА
Ў КАЛОНІІ, МАЛЫШКУ
ЎДАЧАРЫЛІ»**

П'ём гарбату ў доміку манашак. У гасцёўні на паліцах стаяць абразы, у калідоры на сцяне вісіць дыван з выявай Хрыста. Нават магніцікі на халадзільніку — са святых месцаў.

Насупраць за сталом сядзіць Ала. Жанчына прыйшла сюды шэсць гадоў таму — з-за праблем з алкаголем. Спрабавала змагацца з залежнасцю сама, але, кажа, без Бога гэта немагчыма. Засялялася на падворак з фінгалам і без дакументаў. Глядзіш на гэту ўсмешлівую жанчыну і не верыш, што тое жыццё, якое было «да», таксама яе.

Новы, пакуль недабудаваны, храм.

пабудоў манастыр выкупіў, частку — атрымаў пазней у бясплатнае карыстанне. Тут жа стаяла царква, але за некалькі дзён да афармлення зямлі яна згарэла. Кажуць, хтосьці з жыхароў бліжніх вёсак падпаліў — не хацелі, каб у ваколіцах сяліліся жанчыны, у якіх раней былі праблемы з алкаголем і законам. Палічылі, што не стане храма — не будзе і падворка. Зрэшты, лёс распарадзіўся інакш. Цяпер тут узводзіцца новая царква.

— Не паверыце: пакуль не пачалі будаваць яе, не маглі скончыць рамонт жылля. Усё нешта не складалася, — дзеліцца матушка Варвара (Атрасевіч).

Яна галоўная на гэтым падворку. Былы бухгалтар, манашка лёгка ўпраўляецца з адміністрацыйнымі абавязкамі. А клопатаў хапае. Тут ёсць свая гаспадарка, дзе трымаюць курэй, трусой, коз. На падмурку салдацкай лазні стаяць зямляныя паліцы: у ёй садзяць памідоры, перцы і зеляніну. А ў былых бамбасховішчах з кастрычніка па красавіку вырошчваюць вешанкі. У гэтым годзе, праўда, не сталі. Выкарыстоўваюць цяпер гэтыя памяшканні як склад для вербаў — іх да Вербнай нядзелі нарыхтоўваюць пад 50 тысяч.

Спачатку на падворку жыло чатыры «трудніцы». Сёння іх 28. Гэта былыя зняволеныя, жанчыны з алкагольнай ці наркатычнай залежнасцю, псіхічнымі захворваннямі, сіроты, якіх пазбавілі сацыяльнага жылля. «Вядома, іх прыводзіць не мэта служыць Богу. Прыходзяць, бо больш няма куды, — усё разуме матушка Варвара. — Некаторыя нават працаваць не прывыклі. За пачак цыгарэт градкі капалі, каб быў хоць які стымул».

Манашка ўспамінае, як міліцыя іх адгаворвала браць былую зняволеную.

— Пераконвалі нас: «Вы ведаеце, па кім артыкуле яна сядзела?» Тая жанчына, Марына, правяла ў калоніі 25 гадоў за забойства на глебе рэўнасці. Пабыла на падворку чатыры месяцы і паехала дадому. Зноў яе затрымалі. Як выхадзіць з калоніі — прыязджае да нас. Цяпер вось сядзіць за разбой.

Сёстры — так тут называюць

Жанчына гатуе вячэру на ўсіх.

Матушка Варвара гутарыць з сёстрамі.

У Алы засталася трое дзяцей. Малодшаму сыну 15, старэйшай дачцэ — 24. Бацька з імі, але не навязваецца. «Цяпер ужо няма сэнсу — у іх сваё жыццё. Пра дзяцей паклапаціліся свёкар са свякроўю. Я не бачу, што патрэбна мой удзел у іх выхаванні. А яны шчаслівыя, што са мной усё ў парадку».

Ала — адзіная, хто не сыходзіць з падворку ні разу. Парывалася некалькі разоў выйсці замуж, але ад неабдуманых шлюбаў яе ўтрымалі. «Вельмі люблю падворак — гэта мой дом, — папраўляе хустку жанчына. — Хацела б пайсці ў манашкі, але баюся, што тады давядзецца пакінуць гэта месца».

— Глядзіце, Гена ідзе! — заўважаюць сёстры мужчынскую фігуру ў акне. — Гэта да цябе Света, дакладна.

Света спяшаецца на двор. Вяртаецца праз пару хвілін — з усмешкай на твары і гадзіннікам у руках. «Памірыліся. Падарунак мне зрабіў».

На падворку Света апынулася, бо не было выбару. А калі быў, жанчына зрабіла яго на карысць алкаголю.

— Я працавала юрыстам. Потым памерла мама (яна перанесла інсульт), і нешта пайшло не так... У мяне бацька алкаголік. Колькі памятаю яго, заўсёды піў. Вось і ў мяне пачаліся запоі — перастала на-

дзень «перакананая атэістка» сама пазваніла і папрасілася.

— Тут вольнага часу амаль няма — гэта добра. А то калі мне было сумна, шукала, чым сябе заняць і зноў думала пра алкаголь, — прызнаецца.

Адзіная дэталю не сыходзіць ў Свеціным пазле: пакуль жанчына сядзела, яе малышку ўдачарылі. Хто, не ведае. «А што цяпер?» — задаецца пытаннем.

— Маліцца, — падказвае матушка Варвара.

**«СКАЗАЛА: КАЛІ
НЕ ДАПАМОЖАЦЕ,
ПАМРУ»**

Маладая мама Вераніка жыве на падворку разам з дачкой — пяцігадовай Міланай. Задавальваецца невялікім заробкам у керамічнай майстэрні, хоць некалі шыкавала — працавала круп'е ў казіно. Усё сапсавалі наркатыкі.

— З'явілася дзіця, а я не спынілася, — успамінае. — Муж таксама ўжываў. Усё хацела ад яго сысці, але куды? З бацькамі ў мяне дрэнныя адносіны, не знаходзім паразумення. Яны былі гатовы прыняць унучку, але не мяне: «Ідзі ўладкоўвай сваё жыццё сама». Я звярнулася ў манастыр — на службы даўно

Вераніка нясе вазы і кубкі, вырабленыя ў керамічнай майстэрні манастыра.

ват на знешнасць увагу звяртаць.

Калі ў Светы першы раз забралі маленькую дачку, адумалася. Уладкавалася на работу ў санаторый, змагла вярнуць дзіця. Праўда, не надоўга. «Кожны раз думала: чарку вып'ю, расслабілася — і ўсё. А на самрэч забываешся на ўсе свае абяцанні. Мне ўжо нават кампанія не патрэбна была».

Трывогу забілі ў садку. Дачку зноў забралі, а Свету адправілі на лячэнне ў Навінкі — на тры тыдні. Тады яна і пазнаёмілася з Генам, «труднікам» пры манастыры. Пасля выпіскі з бальніцы жанчына піць не перастала. Аднойчы ёй не хапіла «дабайкі». Света ведала, што ў суседа ёсць дома пяць літраў спірту. Выкрала. А праз тры дні за ёй прыйшла міліцыя. Далі хатнюю «хімію». Прытрымліваецца рэжыму жанчына не хацела. Каб пасадзілі за краты, дастаткова было трох парушэнняў, — у Светы іх было 40. На год і два месяцы яе адправілі ў папраўчую калонію ў Гомель.

Першы раз на падворак жанчына прыехала ў снежні 2016 года. Але доўга прабыць не змагла. Наступны раз вярнулася ў ліпені мінулага года: Гена ўгаварыў. Света, праўда, супраціўлялася. Спецыяльна напілася — думала, такую яе дакладна не возьмуць. Але на наступны

хадзіла. Сказала: калі не дапаможаце, памру.

Прывыкаць да іншага жыцця было цяжка.

— Я больш не магла купляць дарагія тэлефоны, адзенне. «Каб я пайшла мыць агульны ўнітаз? Ды ні за што!» — думала раней. Трэба было пераламаць сябе.

Былы муж часам наведвае дачку. «Ён крычыць аб любові, а на справе...» — толькі ўздыхае Вераніка. На падворку яна правяла чатыры гады. Вясной плане сыходзіць. «Усе кажучы, што рана, але, мне здаецца, самы час. Буду здаймаць кватэру. Пакуль застануся ў майстэрні працаваць, а там паглядзім... Увогуле, у горы паехала б жыць».

...Матушка Варвара ўпэўнена: калі чалавек прыняў і прызнаў сваю праблему, першы крок да выпраўлення зроблены. Са шчырымі і адкрытымі жанчынамі працаваць лягчэй. Але ж манашкі не могуць быць заўсёды побач. Як складаецца лёс тых, хто ўрэшце вырашае пакінуць падворак? Матушка не хвае: па-рознаму. І дае толькі адну параду:

— Калі чалавек працягвае жыць з храмам, усё атрымліваецца.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ.

lubneuskaya@zviazda.by

Фота Сяргея НІКАНОВІЧА.

Мінскі раён.

СУСТРЭЧА Ў «ВЯРХАХ»

Розныя часы — розныя гульні: сённашніх дзяцей хлебам не кармі — дай пасядзецца у інтэрнэце! Іх, згадзіцеся, з хаты не выгнаць! А некалі ж было не загнаць: і малыя, і падрослыя на ўсю моц «партызанілі», хаваліся ў лесе, хадзілі адтуль у разведку, ладзілі розныя «дыверсіі», раскладвалі вогнішчы...

Мой пляменнік, напрыклад, разам з «атрадам» «партызаніў» непадалёк ад дома ў аляшніку. Дзеці там выкапалі зямлянку, змайстравалі будан — стварылі, карацей, сапраўдную «базу». З бабулінай кухні і пакрысе на яе «пераязджалі» кубкі, каструлі, патэльня... На градах пастаянна радзелі радкі з цыбуляй, а з кубельца знікала сала. Адным словам, хлопчыкі, як умелі і маглі, з самаробнай зброяй у руках білі ўяўных ворагаў, гатавалі харчы, бавілі час. А падраслі і ўсё гэта кінулі...

З дзяцінства не выходзіў хіба Сцяпан, ён па-ранейшаму рабіў нейкія буданы. Спачатку — то ў ляску, то ў лузе, а потым яго пацягнула вышэй, і чарговую хованку ён зрабіў на высокай ліпе, што расла каля клуба. «Ну, ты, як буслік», — прызнаў нехта з вясцоўцаў і тым самым падарыў Сцяпану мянушку.

А тут у час навальніцы прапала электрычнасць. Каб аднавіць яе, прыехала брыгада спецыялістаў, і адзін з іх ужо сабраўся лезці на слуп.

— Не спалохай там Бусліка, — папярэдзіў нехта з мясцовых, бо да ліпы са Сцёпкавым «гняздом» было рукою падаць.

ВЫНІК ПАДВЕДЗЕННЯ, КОНКУРС ПРАЦЯГВАЕЦЦА

Цягам года падрыхтаваць да друку амаль паўтары сотні «вясёлых і праўдзівых гісторый» было, здаецца, прасцей, чым вылучыць з іх найлепшыя... «Я сумленна падышоў да справы, на сайце газеты некалькі дзён «пракручваю» «Калейдаскоп», перачытваў творы. І што ў выніку? Ды нічога, — піша спадар Іван Гаральчук з Мінска, — падабаецца ўсё, кожная гісторыя — па-свойму. Таму ўсім аўтарам зычу натхнення ды творчых поспехаў, а газеце, апроч іншага, — цягнення. Дзякуй за «Провад»! І, калі ласка, не абрываўце яго. Народ, паверце, будзе заставацца на сувязі».

Чаму? Таму што рубрыка (адказы з іншых канвертаў) цікавая і вельмі павучальная, бо яна дазваляе «ўспомніць перажытае», «на людзей паглядзець і сябе паказаць», «усміхнуцца, а то і ад душы пасмяяцца», нешта з працятага «перадаць» далей. «Найлепшыя гісторыі — гэта тыя, што запамніліся, тыя, якія хочацца чытаць і перачытваць, расказваць іншым, нават са сцэны», — прызнае старшыня вялікага чытацкага журы спадарыня Соф'я Кусянкова з Рагачоўшчыны. І, наколькі ведаем, досвед такі ў аўтаркі быў: ад рогату, расказвалі, ледзь шыбы ў клубе не вынесла...

«Газету з «Провадам» я заўсёды чакаю, шукаю ўжо знаёмыя прозвішчы, — піша спадарыня Клімовіч са Стоўбцаўшчыны. — Летась выйшла шмат цікавых гісторый, выбраць найлепшыя вельмі складана, але ж калі трэба...»

Шчыры дзякуй усім чытачам, якія адгукнуліся на просьбу газеты — зрабілі выбар. Такім чынам, дзясяткі суб'ектыўных меркаванняў тут, у рэдакцыі, сышліся — хочацца верыць — у адно аб'ектыўнае і...

Найлепшымі гісторыямі, надрукаванымі ў 2017 годзе, прызнаны: «Два сакрэты прараба» («Звезда» ад 26.05), «Цяжка быць дыпламатам. Нават народным» (18.08), «Жонку слухай, а свой розум май» (21.04) спадара Івана Гаральчука

Аднак электрык толькі адмакнуўся: маўляў, кінце дурное, густое ж дрэва, буслы ў такіх не паселяцца... Крылы шырокія... Ім прастор патрэбна.

Карацей, зашпіліў ён страхавачны пояс, началіў на ногі спецыяльныя кошкі, палез на слуп. Уладкаваўся як мага ямчэй ды засяродзіўся на справе, як раптам... што гэта? Наўпрост перад ім рассунуліся галіны, з густой лістоў паказалася галава, данеслася запытальнае:

— Ты гняздо сабе хочаш зрабіць? Тады пералазь на дрэва.

Ад неспадзеўкі ў электрыка перахапіла дух, на галаве «падскочыла» каска, рукі-ногі здранцвелі... Каб не той страхавачны пояс, каменем паляцеў бы ўніз.

І галоўнае — папярэдзілі ж: «Не спалохай Бусліка...».

Ці ўсё ж «Не спалохайся»?

Не прыслухаўся. А трэба было, бо не дарэмна ж кажуць: «Хто папярэдзіў, той узброены».

Мікалай Юрчук,
г. Ляхавічы.

«МАЛАДОСЦЬ — БУЙНОСЦЬ...»,

або Як я быў «крытыкам»

Некалі даўно, праз шэсць гадоў пасля заканчэння вайны, меў я вялікае шчасце — стаў студэнтам адзінага на той час Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта.

У гэтым храме навукі, відаць, заўжды панавала ўзнёсла-дзелавага атмасфера, многія пісалі вершы, апавяданні... Я таксама нешта рыфмаваў. У нас, пачаткоўцаў, быў тады свой пазычны гурток: мы збіраліся разам,

спрачаліся, абмяркоўвалі творы, пробы пяра.

...На тое, чарговае, пасяджэнне з'явіўся, помню, усмешлівы чарнявы хлопец, прадставіўся: «Рыгор Барадулін, родам з Ушаччыны». І пры гэтым перадаў кіраўніку нашай творчай суполкі, вядомаму пісьменніку Алесю Якімовічу, вучнёўскі сшытак: трэба разумець, з вершамі?.. Але сам у той вечар іх не чытаў — слухаў іншых.

Калі «спеўка» скончылася, Алесь Якімовіч працягнуў мне барадулінскі сшытак, сказаў: «Вазьмі, уважліва прачытай. На наступнай сустрэчы выкажаш свае заўвагі».

Узяў я той сшытак, акуратна, па вертыкалі, склаў папалам, засунуў ва ўнутраную кішэнь пінжака. Назаўтра выбраў вольную гадзіну, пачаў чытаць. Добрыя вершы! Але ж мне даручана не хваліць іх, а выказаць заўвагі...

І так я іх круціў, і гэтак, але хібаў не бачыў — ніякіх.

І вось мы збіраемся зноў. Мне даюць слова. Хвалююся і творы таго хлопца з Ушаччыны шчыра хвалю. Потым — нешта раю.

Барадулін слухае — досыць уважліва, з уласцівай яму хітрынкай: «Давай, давай, маўляў, дарагі мой крытык!».

...Пазней, жывучы ў адным інтэрнаце на вуліцы Свядрлова, мы з ім сустракаліся амаль штодня.

Помню, як аднойчы Рыгор падышоў, сказаў: «Паслухай мой новы верш». І пачаў чытаць: «Як захлынуўся ад радасці жаўранак, славячы сонца вясновага дня, як на купі па балотных выжарынах мякка хрумсціць пад нагою сушняк... Тры гады я не чуў...»

Зачараваны мелодыяй верша, які пазней зойме належнае месца ў зборніках класіка, я зноў і горача яго пахваліў.

...У пазнейшыя гады, пасля вучобы, мне, на жаль, не выпала сустракацца са славетным пэтам.

Цяпер чытаю, перачытваю ягоныя творы ды міжволі ўспамінаю, як выступаў «крытыкам».

Віктар Несцяровіч,
г. Лагойск.

з Мінска; «Маня вылечыць» (24.11), «Англіійскі кампот» (20.10) і «Кароткі курс гісторыі...» (19.05) спадарыні Соф'і Кусянковай з Рагачоўшчыны; «Пасля базару» (28.07), «А не шкодзь!» (2.09), «Вада жывая і мёртвая» (8.07) спадарыні Любові Чыгрынавай з Мінска; «Зялёная школа» (11.02) спадарыні Кацярыны Будзіловіч са Скідзеля.

Апроч гэтых аўтараў, у дзясятку найлепшых (па меркаванні і вялікага чытацкага, і маленькага рэдакцыйнага журы пад старшынствам першага намесніка галоўнага рэдактара Наталлі Карпенкі) увайшлі спадарыні Валянціна Паліканіна з Мінска (яе «Любоў змяна» («Звезда» ад 10.11) адзначана спецыяльным прызам журы), Раіса Васільева з Гомеля, Алена Несцяронак з Докшыцаў, спадарыня Анатоля Пальніскі з Беразіно, Сяргей Гурскі з Баранавічаў, Яўген Звярынскі з Мінска.

На адрас першых пяці ў найбліжэйшы час будуць накіраваны адмысловыя звяздоўскія падарункі. Іншым жа (кожнаму, хто пісаў) — ужо сёння — словы найшчырэйшай удзячнасці за інтэлектуальную, скажам так, падтрымку газеты, за сапраўднае задавальненне, з якім чытаецца абсалютная большасць твораў, за канчатковае перакананне, што крыніцы народнага гумару і сапраўды невычарпальныя!

А таму конкурс на лепшую гісторыю з жыцця чытачоў «Звяды» працягваецца, рэдакцыйнае журы працуе, чытае, спадзяёмся, таксама? Дарэчы, спадарыня Кусянкова, прапануе «афіцыйна» ўключыць у яго самых актыўных падпісчыкаў і аўтараў.

Як вам гэта ідэя? Вы «пажурыць» не супраць? Тады далучайцеся.

І пішыце.

Вядучая рубрыкі Валянціна ДОЎНАР.
dounar@zviazda.by

■ Неасабісты суб'ектыў

НАТАТКІ НЕФЕМІНІСТКІ

У любой барацьбе — нават за правы жанчын — павінна быць нейкая мяжа

АПОШНІЯ некалькі месяцаў у сусветнай багемнай тусоўцы новая мода — на скандалы з сексуальнымі дамаганьнямі. Спачатку збэсцілі беднага вядомага галівудскага прадзюсара, прыпомніўшы яму правіны маладосці: маўляў, не мінаў сваімі не заўсёды прыстойнымі заляцаннямі ніводнай сімпатычнай актрысы. Небарака, якому ўжо за семдзесят, цяпер нават у кавярні спакойна пасядзецца не можа, бо абураныя барацьбіткі за правы жанчын пагражаюць яму фізічнай расправай і нават спрабуюць пагрозы ажыццявіць. Пасля з'явіліся ну зусім ужо нягеглыя абвінавачванні ўкраінскай гімнасткі на адрас нашага спартсмена. Нягеглыя, бо мінула з таго часу, калі «ўсё было», амаль трыццаць гадоў, «гвалтаўнік» і «ахвяра» ўжо ў тым узросце, калі іх равеснікі ўнікаў няньчаць. Карацей, у любога нармальнага чалавека складаецца ўражанне, што кабетка, узгадваючы маладосць і спартыўную славу, якія абедзве незваротна мінулі, рашыла «на хвалі» зрабіць сабе піяр. Праўда, сама хутка дадумалася (ці добрыя людзі падказалі), што піяру не атрымаецца, і стала публічна выказаць шкадаванне: маўляў, дарэмна я гэту справу з дна нафталінавага куфра дастала.

Далей — болей: зусім нядаўна на ўрочэнай прэстыжнай прэміі тыя ж самыя галівудскія этуалі ў знак пратэсту супраць усё тых жа сексуальных дамаганняў (а можа, у знак жалобы па няспраўджаных спадзяваннях, якія гэтыя дамаганні давалі?) з'явіліся ў чорных сукенках. Не думаю, што гэтыя паказальныя ўборы абышліся ім танней, але сусветная прагрэсіўная супольнасць зноў заварушылася, усяляк падтрымліваючы гэты арыгінальны творчы спосаб барацьбы за жаночыя правы. «Рукі прэч, вочы ўбок і рот на замок ад жанчыны!» — прыкладна такім лозунгам павінен кіравацца сучасны мужчына, калі не хоча непрыемнасцяў на сваю галаву і на іншыя значныя часткі цела.

З чаго б я так уз'елася на супляменніц жаночага роду, спытаеце. Хай яны там за кардонам робяць што хочучь, бо чаго лепшага чакаць, калі мужчына «выходзіць замуж» за мужчыну, а ў падручніках знаёмства з сусветам для самых малодшых школьнікаў тлумачыцца, што гэта нармальна, што бацькі — гэта не тата і мама, а «радзіцель» нумар адзін і нумар два (з сяброўкай у Германіі нядаўна над гэтым падручнікам гаравалі, не ведаючы, як патлумачыць гэтыя разумныя выкладкі васьмігадовай дзяўчыны, якую з цяжкасцю, але выхоўваюць у спрадвечных хрысціянскіх традыцыях). Мы ж да гэтага, дзякуй богу, не дайшлі (за непаліткарэктнасць тут ні ў кога прабачэння прасіць не буду).

Але ўся бяда наша ў тым, што, стараючыся ні ў чым не адставаць ад цывілізаванага свету, мы, не ўлічваючы таго, што рэаліі, у тым ліку і ва ўспрыманні каштоўнасцяў ці наадварот, у нас адрозныя ад іншых (што, уласна, і робіць нас асобным народам), нясемся на злом галавы нават туды, дзе нас з аб'ектыўных і суб'ектыўных меркаванняў і быць не павінна. Нічога, акрамя прыкрасці і сораму, з гэтага не атрымаецца. Але ж як не паспрабаваць? І калі не лічацца ў нашым грамадстве заляцанні да супрацьлеглага полу злачынствам, а ўвесь цывілізаваны свет аж стогне, абмяркоўваючы чарговы сексуальны скандал, значыць, гэты скандал трэба прыдумаць.

УБАЧЫЎШЫ ў сёнце гучны загаловак кшталту «Прафесар БДУ ўстройваў студэнтам ля дошкі па памеры грудзей», думала, што прачытаю нейкае выкрыццё пра сапраўды беспрынцыпнага нахабнага выкладчыка. Аказалася, аўтарка гэтай «сенсацыі» — калега, мы вучыліся на адным факультэце, а «сексуальнага маньяка» яна зрабіла з нашага NN, абсалютна бяскрыўднага чалавека, які часам дазваляў сабе саленаватыя жарты на адрас пяцікурсніц (абяцаў, напрыклад, залік аўтаматам усім мужчым ці звяртаў увагу на занадта адкрытыя часткі гардэробу). Успрымалі мы ўсё гэта абсалютна адэкватна, ніхто не крыўдзіўся, у рэшце рэшт усе без асаблівых праблем атрымлівалі той залік — і замужнія, і незамужнія, і нават асобы мужчынскага полу. Таму першай рэакцыяй на той злосны опус, які растыражывалі некаторыя парталы, было непаразуменне і збытаннасць. Яны змяніліся горыччу і сорамам (і за тую, што напісала, і за саму сябе, што кінулася гэта чытаць). Потым надыйшоў час думаць (думаем мы, на жаль, нярэдка ў самую апошнюю чаргу). Думаць сапраўды ёсць аб чым.

І справа не толькі ў тым, што NN стары хворы чалавек, якому сумніўная слава, якая абрынулася на яго з інтэрнэту, здароўя наўрад ці дабавіць. І нават, зыходзячы з гэтага, не ў этыцы — няважна якой — журналісцкай або проста чалавечай. Справа ў тым, як мы да ўсяго гэтага ставімся. Бо, калі перціся стрымгалоў за новымі прыдуманымі не намі каштоўнасцямі і трэндамі, можна страціць адчуванне здаровага сэнсу і пачуццё гумару (а ці не яны стрымліваюць нас на вельмі тонкай мяжы нармальнасці і абсурду, пра што ўжо нядаўна пісалася). Заўжды мужчыны заляцаліся да жанчын — і словам, і дзеяннямі. Заўжды адносіны супрацьлеглых палоў былі прадметам жартаў, не заўсёды прыстойных. І гэта было — дый сёння павінна быць — нармальна. (Я не кажу пра фізічны гвалт — на гэта ў нас ёсць Крымінальнае кодэкс.) На гэтым пабудавана значная частка нашага фальклору. Нават сёння на вясковых вяселлях можна такога наслухацца... Атрымліваецца, каб адпавядаць сучасным тэндэнцыям, маладая павінна дэманстравальна пакінуць святочную бяседу і падаць на гасцей, якія сыпалі салёнымі жартамі, у суд?..

ТУТ яшчэ вось якая небяспека існуе. Большасць нашых мужчын (даруйце, дарагія суайчыннікі, але як ёсць, так ёсць) самі па сабе не вельмі галантныя кавалеры і палкія залётнікі. Калі ж яшчэ жанчыны пачнуць абурацца на заляцанні і пагражаць публічнай ганьбай і судом — ад іх і таго малаго, што маем сёння, не дачакаемся: каму захоўвацца непрыемнасцяў. Можа атрымацца яшчэ горш — пачнуць нашыя мужыкі глядзець у іншы бок, адкуль небяспекі няма, — на сабе падобных. А што — таксама надзвычай модны трэнд. І дэмаграфічнае пытанне паўстане тады рубам не толькі для каронных заходніх еўрапейцаў, дзе фемінізм ужо даўно пераможна крочыць (праўда, невядома, куды).

З адваротным бокам жаночай барацьбы за раўнапраўе мне «пашчасціла» сутыкнуцца ў міжнародным лагера на археалагічных раскопках. Неяк давалося цягнуць з раскопу цяжкое ядро з вільготным жвірам. Амерыканскі прафесар — здаровы мужык — стаяў на версе і з раўнадушна цікавацца, бы за шчыраваннямі мураша, назіраў за маімі высілкамі і нават не краўся з месца, каб дапамагчы. Мне іхні перакладчык пасля патлумачыў: прафесар не тое што нявыхаваны, ён і рад быў дапамагчы. Але думаў, што яго дапамогу я (як ці не кожная яго суайчынніца) расцаню як сексуальны дамаганні і ў чужой яму краіне ён займае шмат непрыемнасцяў. Таму ён нікому не будзе падаваць рукі, падсоўваць крэсла, адчыняць дзверы, падносіць цяжкія рэчы.

Менавіта тады я зразумела, наколькі я далёкая ад ідэй фемінізму.

Алена ЛЯЎКОВІЧ. alena@zviazda.by

				Плады, што апалі з дрэў	Расклад працы	Ежа з мясаці гародніны
Маладая карова	I мядзведзя ... вучаць (прык.)	Трава другога укусу	Цэнтр нервовай сістэмы			
Машыніст бульдозера	Літаратурны жанр			Нараст на ствале дрэва	Закапанья каштоўнасці	
	Ракавіна для сцёку нечыстот	Слабы гук, здалёку				
			Французскі кампазітар XVIII ст.	Аснова ўсякай рэлігіі		
			Доўгія валасы на шыі			
			Карцінка ў тэлевізары	Ежа сярод белага дня	Выпуск	
			Непрыяцель	Месца нараджэння		
Глядзі фота						
	Вадаплаўная птушка	Колас для плову	Вада ў стане кіпення	Блакiтная гліна		
Вораг металу						
	Кароткія боты	Заклучнае слова малітваў				
Сухая галінка дрэва	Прут для стральбы з лука					

КАЛЕНДАРЬ 2015
СПАСИ И СОХРАНИ

СКАНВОРД

ПРАВЕЦЕ, КАЛІ ЛАСКА, АДКАЗЫ
 Па гарызанталі: Цёлка, Плян, Драма, Водгук, Унітаз, Грыва, Абед, Вораг, Калындар, Ржа, Чаравікі, Сук, Амін, Страла, Па вертыкалі: Людзі, Атава, Апад, Рагу, Моэг, Бульдозерыст, Грыб, Клад, Рамо, Вера, Вываа, Радзіма, Гарбіна, Качка, Рыс, Вар, Кіп.

Склаў **Юрый ФАЛІНСКІ**, г. Мінск.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	9.16	17.26	8.10
Віцебск	9.11	17.09	7.58
Магілёў	9.06	17.16	8.10
Гомель	8.55	17.19	8.24
Гродна	9.30	17.42	8.12
Брэст	9.23	17.49	8.26

Месяц

Маладзік 17 студзеня.
Месяц у сузор'і Рыб.

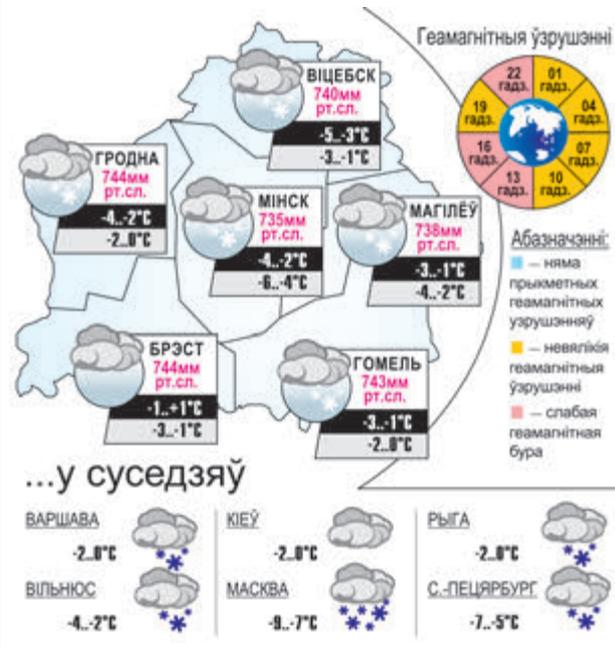
Імяніны

Пр. ВАДОХРЫШЧА (Богаўленне — Хрышчэнне Гасподняе).
К. Браніславы, Генрыха, Марты, Сары, Юзафа.

Фота Ганны ЗАНКАВІЧ.

ЗАЎТРА

Даты

19 СТУДЗЕНЯ

1249 год — па звестках легендарнай часткі беларуска-літоўскіх летапісаў, князь Міндоўг разграміў каля горада Крутагор'е войскі татарскага князя Койдана і з таго часу Крутагор'е стала называцца Койданавым (з 1932 года — Дзяржынск).

1939 год — нарадзілася (в. Шпакоўшчына Смалявіцкага раёна) Тацяна Рыгораўна Мархель, беларуская актрыса. Народная артыстка Беларусі. Скончыла Беларускі тэатральна-мастацкі інстытут. З 1963 года — у Гродзенскім, з 1967-га — у Магілёўскім абласных драматычных тэатрах, з 1970 года — у Беларускім тэатры імя Я. Коласа. З 1987-га — у Тэатры-студыі кінаакцёра, з 1994-га — у Рэспубліканскім тэатры беларускай драматургіі. Характарная актрыса. Створанія Т. Мархель вобразы вылучаюцца лірызмам, дакладнасцю псіхалагічнага малюнка, пранікненнем у сутнасць нацыянальнага характару, мілагучнай мовай.

1863 год — нарадзіўся Аляксандр Серафімовіч, рускі пісьменнік. Аўтар аповесці «Пяскі», раманаў «Горад у стэпе», «Жалезны паток». Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі СССР. Памёр у 1949 годзе.

Падзеі

1900 год — нарадзіўся Міхаіл Ісакоўскі, рускі савецкі паэт, заслужаны дзеяч культуры Беларусі, Герой Сацыялістычнай Працы. Аўтар паэтычных зборнікаў «Правінцыя», «Наказ сыну» і многіх іншых. Многія вершы паэта сталі сапраўды народнымі песнямі — «Качшоша», «Ворагі спалілі родную хату», «Развітанне», «Агеньчык», «Зноў заціхла ўсё да святання» і інш. Ісакоўскі добра ведаў беларускую мову. Пераклаў на рускую мову творы Я. Купалы, Я. Коласа, А. Куляшова, паэму «Тарас на Парнасе». Шэраг вершаў прысвяціў Беларусі. Двойчы лаўрэат Дзяржаўнай прэміі СССР. Памёр у 1973 годзе.

1903 год — аб'яўлена аб правядзенні першай велагонкі «Тур дэ Франс» — аднаго з самых прэстыжных і папулярных спаборніцтваў нашых дзён.

1955 год — прэзідэнт ЗША Дуайт Эйзенхаўэр правёў першую ў свеце тэлевізійную прэс-канферэнцыю. Хоць амерыканскія прэзідэнты адказвалі на пытанні журналістаў на прэс-канферэнцыях з 1913 года, першапачаткова падобныя мерапрыемствы былі «не для друку». Яны сталі адкрытыя для тэлебачання з 19 студзеня 1955 года, калі першую падобную прэс-канферэнцыю правёў у Белым доме прэзідэнт Дуайт Эйзенхаўэр. Менавіта ў гэты дзень ён упершыню дазволіў паказаць па тэлебачанні ў выпусках навін запісаную на плёнкі прэс-канферэнцыю.

УСМІХНЕМСЯ

Хітры ўрач пераканаў Анфісу Чэхава, што флюараграфія робіцца менавіта на тэлефон.

На прэзентацыі дзве сяброўкі:

— Зіна, а што гэта з тваім робіцца? Твар увесь чырвоны, вочы павылазілі...
 — Ды зноў я, напэўна, з галштукам перамудрыла...

Размова ў адной анлайн-гульні:

— Вы не сказалі нам, што знаходзіцеся ў чорным спісе клана «Шэрыя Ваўкі». Чаму вас туды занеслі?
 — Я главе клана матэматыку спісаць не даў.

Навіны з Адэсы.
 Роза Маркаўна вырашыла пераехаць да свайго зяця-палкоўніка. Але па дарозе яе прызвалі ў армію...

Адлічаны студэнт кожны дзень піша свайму дэкану з войска, што ён трапіў у спецназ і яго там вучаць забіваць.

Дыялогі ў сеціве.

2
стар.

Магчымасці
інтэграцыі
ў сістэме АПК

ТЭМА ТЫДНЯ

НАС ПАГЛЫНАЕ ЎПАКОЎКА,

або Пяць «але», якія перашкаджаюць кругавароту адходаў

13
стар.

Тратуарная плітка...
з адходаў

ГАРБАТА ў трох упакоўках, малако ў пластыкавай бутэльніцы, сыр у плёнцы — скажыце, калі вы апошні раз прыходзілі з крамы без смецця? Упакоўка так паглынула нас, што мы кладзём у асобны пакет нават бананы і сыркі. А ці шмат людзей задумваюцца, куды потым трапляюць усе гэтыя адходы? Лічбы гавораць, што не. Уявіце, летась было сабрана 600 тыс. тон другаснай сыравіны, а гэта толькі 16 % ад агульнай колькасці смецця. Астатнія 3 млн тон проста адправіліся на палігон. Але ёсць і добрая навіна: з кожным годам працэнт збору другаснай сыравіны расце, хоць і не вельмі хутка. Для параўнання: у 2012 годзе ён склаў 10 %. Што перашкаджае беларусам правільна сартаваць смецце і як вырашаюцца гэтыя праблемы, даведаўся карэспандэнт «Мясцовага самакіравання».

Раздзельны збор і перапрацоўка адходаў — параўнальна новыя паняцці для нашай краіны. Яшчэ некалькі гадоў таму ўсё смецце згужалася ў адзін бак. Сёння ж беларусы паступова вучацца сартаваць усё, што ёсць у сметніцы, па чатырох кантэйнерах. Здаецца, няма нічога складанага ў тым, каб выкінуць пластык у жоўты кантэйнер, шкло — у сіні, паперу — у зялёны, а змешанае смецце — у шэры. Пасля чаго перапрацоўшчыкам застаецца забраць пэўны від адходаў, а вытворцам — зрабіць новыя рэчы з другаснай сыравіны. Аднак ёсць шмат «але», якія перашкаджаюць гэтай кругавароту адходаў.

4
стар.

16
стар.

Заварваць!
Нельга пакінуць

РАЗАМ МОЖНА БОЛЬШ

ПАЧАТАК ШЛЯХУ

Дэпутаты Магілёўскай вобласці пра тое, як працуе абласная асацыяцыя мясцовых Саветаў дэпутатаў

Нядаўна ў Краснапольскім Цэнтры карэкцыйна-развіццёвага навучання і рэабілітацыі з'явіўся вельмі неабходны для выхаванцаў трэнажор «Міні-стэпер». Здавалася, нічога асаблівага — звычайнае прыстасаванне з педалькамі, якія дапамагаюць імітаваць звычайны крок. Але ён вельмі неабходны для дзяцей, у якіх праблемы з каардынацыяй руху. Прыстасаванне дае магчымасць змагацца з хваробай...

За кошт узносаў

Сертыфікат на суму 220 рублёў для набыцця трэнажора быў падораны падчас правядзення рэспубліканскай акцыі «Нашы дзеці» старшынёй Краснапольскага райсавета дэпутатаў Анжалікай ГОМАН ад імя Магілёўскай абласной асацыяцыі мясцовых Саветаў дэпутатаў. Дырэктар Цэнтры Надзея Піванавя вельмі ўдзячна гэтай арганізацыі за тое, што яна дала магчымасць палепшыць матэрыяльна-тэхнічную базу ўстановы. Такія трэнажоры неабходны хворым дзецям як паветра, але ў бюджэце грошай на ўсё не хапае.

ЗВЯЗДА

Дарэчы, клопат народных абраннікаў напрыканцы мінулага года адчуў на сабе шэраг дзіцячых устаноў сістэм сацыяльнага абслугоўвання, адукацыі, аховы здароўя Магілёўшчыны.

За апошнія гады ў краіне шмат чаго зроблена, каб павысіць ролю органаў мясцовага кіравання ў вырашэнні надзённых пытанняў насельніцтва. Асацыяцыя мясцовых Саветаў дэпутатаў — якраз адна з такіх формаў. Новая структура закліканая аб'яднаць народных абраннікаў усіх узроўняў, пачынаючы ад сельскага і заканчваючы абласным, у адзіную аўтарытэтную арганізацыю. У Магілёве яна была створана ў 2015 годзе, мясцовыя дэпутаты сталі ў гэтай справе другімі пасля прадзенскіх. Сёння ў рэспубліцы існуе толькі дзве такія асацыяцыі, хоць планавалася стварыць іх у кожнай вобласці, ініцыятарам у Магілёве стаў Анатоль Ісачанка, былы старшыня абласнога Савета дэпутатаў, цяпер — губернатар Мінскай вобласці. Некаторыя сумняваліся ў жыццяздольнасці гэтага ўтварэння, але ж, нягледзячы на ўсё, яно існуе і нават мацнее.

15
стар.

Сертыфікат для абласнога кадэцкага вучылішча.

ЧЫРВОНААРМЕЙСКАЯ, 9

ДАЛЁКІ, БЛІЗКІ НАМ ВОСТРАЎ

Савет Рэспублікі наведла пасол Ісландыі

Перспектывы рэалізацыі сумесных адукацыйных праграм абмяркоўвалі ў Савеце Рэспублікі на сустрэчы старшыні верхняй палаты парламента Міхаіла МЯСНІКОВІЧА з Надзвычайным і Паўнамоцным Паслом Ісландыі ў Расіі і Беларусі па сумяшчальніцтве Сігрыдур Берглінд АСГЕЙРСДОЦІР.

На сустрэчы разглядаліся пытанні гандлёва-эканамічнага і міжпарламенцкага супрацоўніцтва дзвюх краін. Асабліваю ўвагу бакі надалі перспектывам пашырэння партнёрства ў сферы турызму, магчымася рэалізацыі сумесных адукацыйных праграм. У якасці перспектывных напрамкаў узаемадзеяння пазначаны ІТ-тэхналогіі, гідраэнергетыка, экалогія.

Міхаіл Мясніковіч адзначыў важнае значэнне парламенцкага супрацоўніцтва для ўмацавання двухбаковых сувязяў і агучы парламенцкай дэлегацыі Ісландыі запрашэнне наведць з візітам Беларусь. У сваю чаргу пасол падзякавала за цёплы прыём і выказала ўпэўненасць у далейшым пашырэнні супрацоўніцтва Беларусі і Ісландыі.

ЗАЙМЕЦЬ СВАЮ ВНУ

З такой просьбай да Мар'яны Шчоткінай звярнуліся бабруйчане

Мар'яна ШЧОТКІНА, намеснік старшыні Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі, правяла асабісты прыём грамадзян у Бабруйску. Падчас прыёму было зададзена шмат пытанняў як прыватнага, так і грамадскага значэння. Яны датычыліся працаўладкавання, назначэння пенсій, рамонту жылля і нават унясення змяненняў у заканадаўства. Таксама на прыёме мясцовыя жыхары прапанавалі адкрыць у Бабруйску вышэйшую навучальную ўстанову — па падтрымку ад выбаршчыкаў Бабруйскага раёна да віцэ-спікера верхняй палаты парламента звярнуўся дэпутат мясцовага райсавета Дзяніс Прышчэпа.

Паводле яго слоў, пасля закрыцця ў 2017 годзе ў Бабруйску філіяла Беларускага дзяржаўнага эканамічнага ўніверсітэта (працаваў у горадзе 20 гадоў) жыхары раёна неаднаразова звярталіся да яго з просьбай аб стварэнні ў горадзе вышэйшай навучальнай установы або рэанімацыі філіяла БДЭУ. «На думку мясцовых жыхароў, такі буйны прамысловы і культурны цэнтр, як Бабруйск, павінен мець свой сучасны адукацыйны цэнтр, дзе моладзь магла б атрымліваць годную адукацыю. Гэта прыпыніла б адток таленавітых, адораных дзяцей з горада і раёна, да таго ж не ўсе бацькі здольныя сёння аплаціць вучобу і ўтрыманне дзяцей у іншым горадзе, а тым больш у Мінску», — выказаў меркаванне выбаршчыкаў Дзяніс Прышчэпа.

На думку Мар'яны Шчоткінай, закрыццё ў Бабруйску філіяла БДЭУ яшчэ не значыць, што бабруйчане пазбавіліся магчымаасці атрымліваць адукацыю ў вышэйшых навучальных установах. «Не зусім правільна ўзнімаць пытанне, калі яно ўжо вырашана, прычым вырашана абгрунтавана, — заўважыла сенатар. — 95 % студэнтаў філіяла выказаліся за тое, каб вучыцца ў сталіцы, і туды пераехалі, ды і ўзровень выкладання ў Бабруйску пакідаў жадаць лепшага».

Вядома, у горадзе шмат горадаўтваральных прадпрыемстваў рэспубліканскага значэння, якім патрэбныя высокакваліфікаваныя спецыялісты, і іх можна было б рыхтаваць на месцы. «Таму мы дамовіліся, што мясцовыя ўлады збяруць зацікаўленых, выпрацоўць прапановы, якім чынам яны гэта бачаць. Перш за ўсё, у горадзе павінен быць моцны прафесарска-выкладчыцкі склад, таму трэба стварыць умовы і яго прыцягнуць, каб гэтыя людзі жылі і працавалі ў Бабруйску. Таксама трэба вызначыцца, у якім кірунку працаваць, каб забяспечыць патрэбнасці горада ў спецыялістах», — лічыць Мар'яна Шчоткіна.

РЫХТУЕМСЯ ДА ВЫБАРАЎ

У Магілёўскім абласным Савеце дэпутатаў адбылася нарада

Старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па эканоміцы, бюджэце і фінансах Уладзімір ПАНЦЮХОЎ правёў нараду ў Магілёўскім абласным Савеце дэпутатаў. Яе галоўнай тэмай стала пытанне правядзення выбараў у мясцовыя Саветы дэпутатаў 28-га склікання, якія пройдуць ва ўсіх абласцях Беларусі 18 лютага. У Магілёўскай вобласці ўтворана 2556 выбарчых акруг.

Таксама Уладзімір Панцюхоў наведваў Тэхналагічны парк «Магілёў» з мэтай падрыхтоўкі пасяджэння секцыі «Лічбавая эканоміка: супрацоўніцтва рэгіёнаў, стан і перспектывы», якое адбудзецца ў межах V Форуму рэгіёнаў Беларусі і Расіі, што зладзяць напрыканцы верасня гэтага года.

Вераніка ПУСТАВІТ. pustavit@vviavzda.by

НАПЯРЭДАДНІ

КАЛІ ЁСЦЬ ШТО ПАКАЗАЦЬ

Пачалася афіцыйная падрыхтоўка да адной з ключавых падзей у жыцці Саюзнай дзяржавы

Пятні, юбілейны, Форум рэгіёнаў Беларусі і Расіі сёлета адбудзецца ў Магілёве. Чаму менавіта Магілёў? Па словах Міхаіла МЯСНІКОВІЧА, старшыні Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі, гэта была ініцыятыва саміх магіляўчан, бо ім ёсць што паказаць. Акрамя таго, Магілёўская вобласць мяжуе са Смаленскай і Бранскай расійскімі абласцямі, супрацоўнічае з 24 рэгіёнамі Расіі. Удзельная вага экспарту гэтага рэгіёна ў Расію ў 2016-м складала 73 %!

У Форум рэгіёнаў Беларусі і Расіі, які пройдзе 26—28 верасня, закрэне не толькі абласны цэнтр, але і ўсю вобласць. Гасцей прымуць, напрыклад, Горкі і Шклоў. Плануецца правесці цэлую серыю мерапрыемстваў, у якіх возьмуць удзел рэгіёны не толькі на ўзроўні абласцей, але і раёнаў, гарадоў.

На палях Форуму таксама будзе працаваць Савет дзелавога супрацоўніцтва, у якім возьмуць удзел кіраўнікі ці прадстаўнікі ключавых прадпрыемстваў, што маюць зацікаўленасць у паглыбленні эканамічнага ўзаемадзеяння з Расіяй у сферах прамысловай, сельскагаспадарчай кааперацыі, рэалізацыі адукацыйных праектаў.

Да таго ж пройдзе серыя маладзёжных, спартыўных, культурных мерапрыемстваў.

Плануецца, што гаспадарчыя суб'екты і рэгіёны заключаць на форуме новыя камерцыйныя кантракты і пагадненні. Падчас мінулых форумаў удзельнікі падпісалі кантракты ў сярэднім на \$250—300 мільёнаў. Чакаецца, што сёлета лічба вырасце да \$400 мільёнаў.

Спікер верхняй палаты парламента таксама лічыць, што парламенцкае вымярэнне адыгрывае значную ролю ва ўніфікацыі і гарманізацыі заканадаўства нашых краін. І перш за ўсё гэта датычыцца прыняцця новых нарматыўных прававых актаў. Па-новаму павінны загучаць пытанні стварэння роўных умоў для суб'ектаў гаспадарання, забеспячэння роўных правоў грамадзян. Мяркуюцца, што будучы агучны прапановы, якія могуць быць разгледжаны як дапаўненні і змяненні ў дагавор аб стварэнні Саюзнай дзяржавы.

Па словах парламентарыя, важна, каб ідэі не толькі ляглі на паперу, але і былі ўзгоднены са структурамі Расіі. У гэтай справе спатрэбіцца дапамога і ўдзел Пастаяннай камісіі Саюзнай дзяржавы. Да гэтай работы і рэалізацыі пэўных праектаў мэтазгодна было б прыцягнуць і Еўразійскую эканамічную камісію, лічыць Міхаіл Мясніковіч.

Вераніка ПУСТАВІТ. pustavit@vviavzda.by

БЕЛАРУСЬ — РАСІЯ. АДЗІНАЯ АГРАРНАЯ ПАЛІТЫКА

Беларуска-расійскае супрацоўніцтва ў галіне сельскай гаспадаркі мае даўнія карані і вялікія перспектывы. За некалькі мінулых гадоў у рамках Саюзнай дзяржавы прынята нямала сумесных праграм. Напрыклад, усім вядомы праект па стварэнні трансгенных жывёл. Разам з тым магчымаасці інтэграцыі ў сістэме АПК выкарыстоўваюцца далёка не цалкам.

Пра гэта гаварылася на нарадзе ў рамках падрыхтоўкі да V Форуму рэгіёнаў Беларусі і Расіі, якая прайшла пад кіраўніцтвам старшыні Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні Аляксандра ПАПКОВА. У ёй прынялі ўдзел старшыня Прэзідыума Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі Уладзімір Гусакоў, міністр сельскай гаспадаркі і харчавання Леанід Заяц, старшыня канцэрна «Беллепрам» Мікалай Яфімчык, кіраўнікі навукова-практычных цэнтраў НАН Беларусі.

На думку Аляксандра Папкова, першачарговая задача супрацоўніцтва Беларусі і Расіі на гэтым этапе — фарміраванне адзінай аграрнай палітыкі Саюзнай дзяржавы, якая мае на ўвазе: стварэнне агульнага рынку, гарантаванне харчовай бяспекі, арганізацыю міждзяржаўных кааперацыйна-інтэграцыйных структур у АПК, у тым ліку сумеснага кластара (холдынга) па вытворчасці і перапрацоўцы лёну-даўгунцу.

Аналіз вынікаў правядзення форуму рэгіёнаў Беларусі і Расіі мінулых гадоў паказвае станоўчую дынаміку росту міжрэгіянальнага супрацоўніцтва. На першых трох форумах заключана 62 пагадненні аб супрацоўніцтве паміж рэгіёнамі, на чацвёртым — ужо 77.

Разам з тым удзельнікі нарады адзначылі, што ў практычнай рэалізацыі сумесных міждзяржаўных праектаў існуюць некаторыя праблемы. Калі паміж акадэміямі навук Беларусі

і Расіі ёсць поўнае паразуменне, то на ўзроўні міністэрстваў сельскай гаспадаркі з расійскага боку часам прысутнічае нежаданне рабіць канкрэтныя крокі па рэалізацыі падпісаных пагадненняў.

А менавіта сельскагаспадарчая галіна мае найбольшыя перспектывы ў развіцці ўзаемавыгаднага расійска-беларускага супрацоўніцтва. Спецыялісты і навукоўцы сцвярджаюць, што будучыня — за буйнымі інтэграванымі структурамі па вытворчасці сельскагаспадарчай прадукцыі і прадуктаў харчавання. Аб'яднаўшы намаганні, расійскія і беларускія аграрыі могуць перамагчы любую канкурэнцыю на сусветных рынках. Але для гэтага неабходны практычныя крокі.

З мэтай атрымання вынікаваасці дасягнутых пагадненняў у рамках Саюзнай дзяржавы і прыняцця канкрэтных крокаў па стварэнні адзінай аграрнай палітыкі старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні прапанавалі арганізаваць сумесныя калегіі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі і Расійскай акадэміі навук, а таксама Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання Рэспублікі Беларусь і Міністэрства сельскай гаспадаркі Расійскай Федэрацыі.

Плануецца, што ў рамках V Форуму рэгіёнаў Беларусі і Расіі Пастаяннай камісіяй Савета Рэспублікі па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні будзе падрыхтавана пасяджэнне секцыі на тэму «Аграрная палітыка Саюзнай дзяржавы: вопыт, праблемы, перспектывы». На базе Беларускай дзяржаўнай сельскагаспадарчай акадэміі ў Горках з удзелам навукова-практычных цэнтраў Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі будучы абмяркоўвацца не толькі праблемы стварэння сумесных вытворчасцяў, але і ў цэлым перспектывы развіцця сельскіх тэрыторый. Вучоныя Беларусі і Расіі, а таксама спецыялісты аграрнага профілю азнаёмяцца з найлепшым вопытам сельскагаспадарчай вытворчасці на аснове генетычных і біятэхналагічных інавацый. Немаюць цікавасць удзельнікаў і гасцей форуму павінна выклікаць і праблема тытка, звязаная з развіццём лічбавай эканомікі ў сістэме аграрна-прамысловага комплексу.

Перспектывы ў саюзнай інтэграцыі ёсць: у цяперашні момант прамыя гандлёва-эканамічныя адносіны беларускіх рэгіёнаў падтрымліваюцца з 80 рэгіёнамі Расійскай Федэрацыі, у тым ліку больш чым з 60 — на падставе заключаных пагадненняў аб доўгатэрміновым супрацоўніцтве.

Наталля БІТЭЛЬ.

АРЫЕНТАЦЫЯ — НА ПРАМЫСЛОВЫ ВЫНІК

Міхаіл МЯСНІКОВІЧ аб развіцці бізнесу, навукі і ЖКГ

Калі завяршаецца год, прынята падводзіць вынікі — палітычныя, эканамічныя, навуковыя. Аб значных падзеях 2017-га і важных задачах на бягучы год у інтэрв'ю БЕЛТА расказаў старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі Міхаіл МЯСНІКОВІЧ.

— Міхаіл Уладзіміравіч, 2017 год для Беларусі без перабольшання можна назваць прарыўным. Прэзідэнт падпісаў адразу два найважнейшыя дакументы: дэкрэт аб развіцці прадпрыемства і дэкрэт аб лічбавай эканоміцы. Якія задачы ў сувязі з гэтым стаяць перад парламентарыямі шостага склікання на чацвёртую сесію ў частцы мадэрнізацыі заканадаўства?

— Паляпшэнне ўмоў для вядзення бізнесу прадугледжана Дэкрэтам № 7 «Аб развіцці прадпрыемства» і шэрагам іншых нарматыўных прававых актаў. Парламент чакае сур'ёзна праца па ўнясенні змяненняў і дапаўненняў у законы Рэспублікі Беларусь у адпаведнасці з гэтымі, а таксама іншымі дакументамі і даручэннямі кіраўніка дзяржавы. У першую чаргу гэта кодэкс Рэспублікі Беларусь. Таксама трэба будзе прыняць Кодэкс аб архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці. Карэктуючы падлягаюць і некаторыя іншыя законы. У цэлым жа для рэалізацыі даручэнняў, якія ўтрымліваюцца ў названых дэкрэтах, і даручэнняў Прэзідэнта Беларусі, змяненняў і дапаўненняў патрабуюць каля трох дзясяткаў заканадаўчых актаў.

«Эфект ад падпісаных дэкрэтаў будзе важкі і, самае галоўнае, адчувальны для нашай эканомікі, у цэлым для кожнага беларуса.

З падпісаннем Дэкрэта «Аб развіцці лічбавай эканомікі» Беларусь становіцца ў ІТ-сферы свайго роду аналагам Сінгапура, які адыгрывае вялікую ролю ў глабальных фінансах. Ствараюцца беспрэцэдэнтныя ўмовы для развіцця ІТ-індустрыі, прыцягнення ў нашу краіну найбуйнейшых міжнарод-

Фота БЕЛТА

ных карпарацый. Мы разлічваем на фарміраванне трывалага даверу нашых патэнцыйных партнёраў, значны рост іх цікавасці да работы ў Беларусі.

Упэўнены, што эфект ад падпісаных дэкрэтаў будзе важкі і, самае галоўнае, адчувальны для нашай эканомікі, у цэлым для кожнага беларуса. Бо пашырэнне спектру і аб'ёмаў работ у ІТ-сферы — гэта дадатковая валютная вырчка, новыя высокаінтэлектуальныя працоўныя месцы з высокай дабаўленай вартасцю, развіццё сферы паслуг з нізкай матэрыяла- і энергаёмкасцю.

Лічбавізацыя накіравана на ўсе сферы нашай дзейнасці: прамысловасць, банкаўскі сектар, медыцыну, адукацыю, навуку і іншыя. Цяпер усё часцей кажуць аб ужыванні тэхналогіі «блокчэйн». Не выключана, што ў сярэднетэрміновай перспектыве яе можна будзе выкарыстоўваць і ў заканадаўстве. На першым этапе — для аўтаматычнага аналізу заканадаўчай базы і выключэння дубліравання асобных нормаў, а ў далейшым — для таго, каб аўтаматызаваць і сам працэс выканання законаў. Такія падыходы сёння актыўна абмяркоўваюць не толькі ў Беларусі, але і ў іншых краінах, напрыклад у Расіі. Гаворка ідзе аб выкананні нормаў заканадаўства без умяшання чалавека, аўтаматычна — з дапамогай спецыфічных смарт- і іншых «разумных» кантрактаў. Усё гэта значна спросціць работу з законамі, зробіць гэты працэс адкрытым і празрыстым. Пры гэтым мінімізуюцца чалавечы фактар, злоўжыванні і г. д. Пакуль гэта яшчэ ідэі, над якімі неабходна сур'ёзна працаваць і не ўпадаць у ілюзію, што усё ўжо вырашана і заўтра будзе «светлая будучыня». Тут неабходна велізарная мэтанакіраваная і шмат у чым невядомая работа.

— У Беларусі на II з'ездзе вучоных абмяркоўвалася стратэгія развіцця навукі і тэхналогій да 2040 года. Як вы ацэньваеце магчымасці павышэння ролі беларускай навукі для эканомікі і грамадства з улікам таго, што раней кіравалі Нацыянальнай акадэміяй навук?

— Я глыбока перакананы ў тым, што беларускія навукоўцы здольныя генерыраваць прарыўныя праекты з адчувальным эканамічным эфектам. Для гэтага Беларусь валодае неабходным кадрowym патэнцыялам. У нас паспяхова развіваюцца ўласныя навуковыя школы на чале з вопытнымі, таленавітымі кіраўнікамі, праца якіх захапляе і маладых даследчыкаў. Распрацоўцы перспектывных праектаў спрыяе і абноўленая структура Нацыянальнай акадэміі навук, у якой былі створаны і ўжо адбыліся сучасныя навукова-практычныя цэнтры і кластары, якія аб'ядналі навуку і вытворчасць.

Сёння важна сканцэнтраваць намаганні на разумнай пастаноўцы канкрэтных навуковых задач невялікага ліку прыярытэтаў, дзе ёсць навуковы патэнцыял, адпаведныя напрацоўкі і вопытныя вытворчасці. Мне ўяўляюцца такімі нана- і біятэхналогіі, хімічныя, касмічныя тэхналогіі і іншыя. Неабходны сур'ёзны маніторынг таго, што робяць у згаданых сферах калегі ў замежных краінах, трэба ўмела адаптаваць і пераймаць усё найлепшае, што зроблена замежнікамі. Распрацоўка і вытворчасць — важная справа, але галоўнае — эфектыўныя продажы. Свет сёння нічым ужо асабліва не здзівіў, але нішы ёсць, і трэба замацоўвацца на гэтых рынках за кошт навізны, якасці і выгадных цэн.

Галоўным у працы кожнага навукоўца павінна быць арыентацыя на вынік навуковы, прамысловы. Гэтага патрабуе ад акадэмічнай, галіновай і ўніверсітэцкай навукі наш Прэзідэнт Аляксандр Рыгоравіч Лукашэнка. Гэта правільны падыход.

Задача парламентарыяў — садейнічаць фарміраванню нарматыўнай прававой базы, якая комплексна рэгулюе адносіны, што ўзнікаюць пры ажыццяўленні навуковай, навукова-тэхнічнай і інвацыійнай дзейнасці. Гэтыя пытанні цесна ўзаемазвязаны з развіццём адукацыі, умацаваннем яе ўзаемадзеяння з вытворчасцю.

На парадку дня — далейшая праца па ўдасканаленні механізмаў фінансавання навуковых праектаў, больш актыўнага выкарыстання магчымасцяў рэспубліканскага і мясцовых інвацыійных фондаў, уваходжанне ў буйныя транснацыянальныя навуковыя праекты і іншае.

Падчас грамадскага абмеркавання праекта стратэгіі развіцця навукі і тэхналогій Беларусі да 2040 года і на II з'ездзе вучоных было агучана шмат смелых і цікавых ідэй па ўдасканаленні навуковай сферы, павышэнні прэстыжу вучонага ў грамадстве. Усе гэтыя прапановы сабраны і абагульнены міжведамаснай рабочай групай, кіраўніком якой я быў прызначаны. Многія ідэі цяпер прапрацоўваюцца.

— Закрываючы трэцюю сесію, вы арыентавалі сенатараў на ўсебаковую дапамогу звычайным людзям. Традыцыйна пытанні па рабоце жыллёва-камунальнай гаспадаркі — у ліку самых частых і набалелых. Якое ваша бачанне іх вырашэння?

— Сапраўды, у большасці галін жыллёва-камунальнай гаспадаркі захоўваецца шэраг праблемных пытанняў, і вырашаюцца яны павольна. Менавіта гэтая тэма была прадметам сур'ёзнага разгляду на рэспубліканскім семінары, які прайшоў у кастрычніку 2017 года пад кіраўніцтвам Прэзідэнта краіны. Падрыхтаваны шэраг праектаў прававых актаў, якія накіраваны на ўдасканаленне работы галіны, у тым ліку распрацоўваецца новая рэдакцыя Жыллёвага кодэкса.

На сумесным пасяджэнні Прэзідыума Савета Рэспублікі і Савета па ўзаемадзеянні органаў мясцовага самакіравання пры Савеце Рэспублікі прыняты шэраг канкрэтных рашэнняў па ўдасканаленні прававых, арганізацыйных і эканамічных асноў развіцця і дзейнасці жыллёва-камунальнай гаспадаркі, якія мы перадалі ўраду.

Вывучэнне пытанняў ЖКГ у Савеце Рэспублікі выявіла цэлы шэраг і іншых задач, якія патрабуюць вырашэння. Гэта ў першую чаргу водная гаспадарка і капітальны рамонт жылога фонду. Тарыфы на жыллёва-камунальныя паслугі, безумоўна, справа важная, але па іх ёсць рашэнні

кіраўніка дзяржавы. Што датычыцца воднай гаспадаркі, то, лічу, што прэсная вада — гэта наш велізарны нацыянальны здабытак. Як і лясныя рэсурсы, і калійныя солі. Ёй трэба ўдзяляць больш увагі. У апошнія гады па гэтых праблемах сур'ёзных навуковых даследаванняў не вядзецца, няма адзінай сістэмы кіравання. Праз гэта шмат у чым пачасціліся факты нерацыянальнага водакарыстання, забруджвання ваданосных гарызонтаў, прымітыўнага воднага рэгулявання. Не варта ў адрыве ад гэтых пытанняў разглядаць меліярацыю і гідрэнергетыку. Яшчэ нядаўна, каб зрабіць свідравіну на ваду, трэба было прадставіць сур'ёзныя абгрунтаванні, заключэнне спецыялістаў, атрымаць неабходныя дазволы. Чаму? Не толькі таму, што змяншаюцца запасы. Галоўнае — каб забруджванне не патрапіла ў падземныя крыніцы.

Дзяржрэгуляванне, вядзенне і маніторынг балансаў водных рэсурсаў, навукова-тэхнічную водную палітыку мэтазгодна праводзіць з адзінага рэспубліканскага цэнтра. На маю думку, у Міністэрстве прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя павінен быць такі навукова-практычны цэнтр воднай гаспадаркі.

«Свет сёння нічым ужо асабліва не здзівіў, але нішы ёсць, і трэба замацоўвацца на гэтых рынках за кошт навізны, якасці і выгадных цэн.

Капітальны рамонт жыллёвага фонду — найважнейшая дзяржаўная задача. Пакуль сітуацыя некрытычная, таму што жыллё адносна новае. Але што будзе заўтра? Прэзідэнт краіны на семінары па пытаннях ЖКГ выразна паставіў задачу па замене і рамоне ліфтаў. Такой жа ўвагі патрабуюць інжынерныя сістэмы і апорныя канструкцыі жылых дамоў. Пабяліць, пафарбаваць — у нас праблемы няма. А вось сур'ёзнымі інжынернымі справамі Мінжылкамгасу трэба займацца больш прадметна. Прапановы па капітальным рамоне жылля Саветам Рэспублікі ва ўрад накіраваны.

ПАСЛЯ ВЫСТУПЛЕННЯ «МС»

СПАЧАТКУ ПРАГРАМА, ПОТЫМ ДАРОГА

У № 43 «Мясцовага самакіравання» выйшаў артыкул «Тры кіламетры шэсцьсот метраў». У ім гаварылася, што дарога, якая злучае вёску Гарадзечна Пружанскага раёна з трасай Пружаны—Брэст, можа паслужыць своеасаблівым імпульсам для развіцця ўказанай вёскі. Вядома, у тым выпадку, калі трохкіламетровы ўчастак дарогі будзе заасфальтаваны.

За гэта даўно змагаюцца і мясцовая ўлада, і грамадскасць населенага пункта. Вёска мае адносна новыя жылыя кварталы, тут узведзены сучасны жывёлагадоўчы комплекс, на тэрыторыі маюцца розныя сацыяльныя

і вытворчыя аб'екты. Акрамя таго, Гарадзечна ганарыцца сваёй багатай гісторыяй. Толькі вось развіццю прыватнай ініцыятывы, на думку мясцовых жыхароў, і нават замацаванню маладых спецыялістаў зусім не спрыяе тутэйшая дарога. Куды толькі не звярталіся вяскоўцы са сваёй праблемай! З усімі прэтэндэнтамі на дэпутацкія месцы яны пачынаюць сустрэчу менавіта з дарожнага пытання.

Але час ідзе, нічога, на жаль, не мяняецца. Нядаўна, калі праблема стану мясцовых дарог чарговы раз была абазначана на самым высокім узроўні, у гарадзечненцаў зноў з'явілася надзея...

Рэдакцыя атрымала адказ з камунальнага ўнітарнага прадпрыемства «Брэстаблдарбуд». «Гравійны ўчастак указанай аўтамабільнай дарогі працягласцю 3,395 км ад аўтамабільнай дарогі Р-85 Слонім—Высокае да вёскі Гарадзечна Пружанскага раёна знаходзіцца на абслугоўванні Пружанскага ДРБУ № 140. Па меры неабходнасці з улікам умоў надвор'я названым ДРБУ праводзіцца яго рамонтнае прафіляванне, — гаворыцца ў пісьмовым адказе генеральнага дырэктара Сяргея ДЗЯМКО. — У цяперашні час рэалізуецца Дзяржаўная праграма па развіцці і ўтрыманні аўтамабільных дарог у Рэспубліцы Беларусь на 2017—2020 гады (далей — праграма),

зацверджаная Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 18.09.2017 года № 699. У зацверджаным варыянце праграмы аўтамабільная дарога Н-543, пра ўчастак якой ідзе гаворка, адсутнічае.

Карэктуюча аб'ектаў праграмы ўваходзіць у кампетэнцыю Міністэрства транспарту і камунікацый з унясеннем адпаведных змен ва ўказаную пастанову Савета Міністраў.

У выпадку ўключэння аб'екта аўтамабільнай дарогі Н-543 Гарадзечна—Харкі—Жабін у праграму 2018—2020 гадоў КУП «Брэстаблдарбуд» выканае ўсё неабходны комплекс запланаваных дарожных работ».

НАС ПАГЛЫНАЕ ЎПАКОЎКА...

Усё яшчэ нізкая дасведчанасць насельніцтва

Ужо, мабыць, не засталася выдання, якое б не пісала пра важнасць сартавання смецця. Пра гэта гавораць па тэлебачанні і радыё. А два гады таму дзяржаўнай установай «Аператар другасных матэрыяльных рэсурсаў» быў запушчаны праект «Мэта-99». І сёння ўсім вядомыя яноты распавядаюць беларусам, навошта сартаваць смецце і як правільна гэта рабіць.

— У нашай краіне больш за 100 ліній сарціроўкі, з іх 37 уведзены ў эксплуатацыю пры фінансавай падтрымцы «Аператара другасных матэрыяльных рэсурсаў», — расказвае **галоўны спецыяліст па інфармацыйнай рабоце ўстановы Ніна КУЛЬБЕДА**. — Таксама ў нас функцыянуюць 13 перапрацоўшчыкаў паперы і кардону, 8 — шкла, 9 — зношаных шын і каля 100 — пластмас. Кожны з перапрацоўшчыкаў спецыялізуецца на пэўным тыпе сыравіны (асабліва гэта датычыцца пластыка). Таму яны супрацоўнічаюць з лініямі сарціроўкі — пастаўшчыкамі неабходных другасных рэсурсаў.

Атрымліваецца, перапрацоўваць сыравіну ёсць каму, праблема ў іншым. Шмат беларусаў да гэтага часу не разумеюць, навошта ім сартаваць смецце? Маўляў, навошта я буду выконваць чужую працу?

Установа «Цэнтр экалагічных рашэнняў» правяла даследаванне пад назвай «Развіццё экалагічнай дружалюбнасці ў Беларусі ў 1990—2015 гадах». Яго вынікі сведчаць аб тым, што толькі 29 % апытаных беларусаў сартуюць адходы, 49 % кожны раз бяруць новы поліэтыленавы пакет у краме, 22 % аддаюць перавагу аднаразовым таварам. Адсюль выцякае і наступная праблема.

Адсутнасць матывацыі

Здаецца, большая частка нашых грамадзян думае, што сартаваць смецце за іх павінен нехта іншы. У той час як у многіх еўрапейскіх краінах людзі яшчэ і пляцяць за збор другаснай сыравіны. Мабыць, у Беларусі трэба ісці гэтым жа шляхам? Пакуль такія меры не прадугледжаны, але матываваць нашых людзей плануецца.

— Асноўныя шляхі развіцця сістэмы абыходжання з другаснымі матэрыяльнымі рэсурсамі (ДМР) на найбліжэйшыя гады вызначаны ў Нацыянальнай стратэгіі па абыходжанні з цвёрдымі камунальнымі адходамі і другаснымі матэрыяльнымі рэсурсамі ў Беларусі на перыяд да 2035 года. Яна прадугледжвае не толькі паляпшэнне якасці збору адходаў, але і пошук іх альтэрнатыўнага прымянення. Так, плануецца ўкараніць залогавую сістэму збору бутэлек з-пад напояў і тэхналогіі кампаставання арганікі, а таксама выкарыстоўваць энергетычны патэнцыял адходаў, гэта значыць атрымліваць з іх паліва, — падзялілася **начальнік упраўлення рэгулявання**

Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».

Управляющий объявляет о проведении торгов по продаже имущества ОАО «Ветковская хлопкопрядильная фабрика». Торги проводятся в форме открытого аукциона. Торги состоятся 20 февраля 2018 года в 11.00 по адресу: Гомельская область, г. Ветка, ул. Батракова, 38

№ лота	Наименование объекта, краткая характеристика объекта (лота)	Начальная цена продажи, руб. (цена с учетом НДС)	Задаток, руб.	Шаг аукциона, %	Затраты на подготовку документации
лот № 127	Кран-балка ручная подвесная, инв. № 707	633,60	63,36	5	96,60
лот № 128	FIBROTEST электрический, инв. № 2020	91 594,80	9 159,48	5	96,62
лот № 129	Измерительный прибор для верхних валиков, инв. № 52	11 005,20	1 100,52	5	96,60
лот № 130	Регулятор воздуха, инв. № 5404	14,40	1,44	5	96,60
лот № 131	Регулятор воздуха, инв. № 5405	14,40	1,44	5	96,60
лот № 132	Установка компрессорная, инв. №4052	12 669,60	1 266,96	5	96,61
лот № 133	Микроскоп биологический МБА ТУ РБ, инв. № 89	1 068,00	106,80	5	96,60
лот № 134	Ручной прибор для определения содер. влаги, инв. № 2022	618,00	61,80	5	96,60
лот № 135	Тахометр часовой ТЧ10-Р, инв. № 90	312,00	31,20	5	96,60
лот № 136	Горизонтально-фрезерный станок, инв. № 883	384,00	38,40	5	96,60
лот № 137	Весы ВАР-200, инв. № 895 Б	462,00	46,20	5	96,60

Имущество расположено по адресу: Гомельская область, г. Ветка, ул. Батракова, 38.

Со всей информацией по проведению аукциона можно ознакомиться на сайте Единого государственного реестра сведений о банкротстве: <https://bankrot.gov.by/ManagerSection/ManagerMessages.aspx>

С дополнительной информацией о торгах можно ознакомиться по адресу: Гомельская область, г. Ветка, ул. Батракова, 38, тел.: 8 (02330) 2-11-06, 2-12-03. Выходные дни: суббота, воскресенье

абыходжання з адходамі Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Вольга САЗОНАВА.

Недахоп кантэйнераў і неналаджаны збор

Самае страшнае для чалавека, які старанна сартуе адходы, убачыць, як іх... згружаюць у адзін бак. Ці застанецца пасля такога жаданне працягваць сартаванне? Але змешваць адходы з рознакаляровых бакаў — не парушэнне.

« Сёння схадзіць у краму і не прынесці адтуль смецце — амаль немагчыма. Нават калі свядома захочаш узяць нешта без пакета, табе «клапатліва» дадуць яго на касе.

КАТОЛІКАЎ лічыць: наша сістэма збору другаснай сыравіны толькі адпужвае людзей ад сартавання смецця.

— На мой погляд, выкідваць усё, што падобна на пластык, у жоўты кантэйнер, згружаць смецце з трох бакаў у адну машыну, а затым сартаваць яго — гэта няправільна, —

сказаў спецыяліст. — Па-першае, калі чалавек бачыць, што ў кантэйнеры для пластыку толькі бутэльні, пытанняў не ўзнікае. Але калі там поўна іншага смецця, то туды аўтаматычна выкідваецца ўсё агулам. Па-другое, людзі перастаюць сартаваць смецце, калі бачаць, што потым усё грузіцца ў адну машыну. Бо не ўсе ведаюць пра лініі сарціроўкі. І па-трэцяе, такі працэс, безумоўна, псуе якасць сыравіны. Выхад: трэба прывучаць людзей якасна сартаваць смецце. Пажадана — з самага дзяцінства.

Сапраўды, у Мінску (дзе смецце згружаюць у адзін бак) летась быў самы нізкі працэнт збору пластыку сярод абласных цэнтраў.

— У сталіцы здаюць на перапрацоўку ўсяго толькі 15—20 % ПЭТ-бутэлек, у той час як у Магілёве, Брэсце і іншых гарадах — да 70 %, — падкрэсліў Дзяніс Католікаў. — Колькі ў месяц збіраюць з усёй краіны, столькі ж у месяц у Мінску закопваецца ў зямлю. Зразумела, беларускім прадпрыемствам сыравіны не хапае.

Аднак ёсць яшчэ праблема — часта смецце і хочацца сартаваць, але няма куды. Да дзяржаўнай установы «Аператар другасных матэрыяльных рэсурсаў» нярэдка паступаюць скаргі на адсутнасць кантэйнераў для паасобнага збору смецця ці няправільнае іх ужыванне. Спецыялісты ўстановы не ўтойваюць: сапраўды, кантэйнераў не хапае. Каб забяспечыць усе двары па Беларусі, іх патрэбна ў два разы больш. Павялічыць колькасць кантэйнераў плануецца ў наступным годзе.

— Не трэба забываць і пра пункты прыёму, якія ёсць у кожным горадзе. Як паказвае статыстыка, людзі здаюць туды, напрыклад, макулатуру часцей, чым выкідваюць у кантэйнеры. Таксама паперу збіраюць у школах, на прадпрыемствах, — адзначыла Ніна Кульбеда.

«Хітрыя» ўпакоўка

На УП «Экарэс» са змешаных адходаў, сабраных з трох кан-

Што нам з гэтым рабіць?

Зразумела, сартаваць смецце. І не спадзявацца, што за нас гэта зробіць нехта іншы. Вядома, сёння ў краіне робіцца ўсё магчымае для таго, каб як мага менш адходаў трапіла на звалкі. Але зрабіць Беларусь краінай, свабоднай ад смецця, яны можам толькі ўсе разам. Таму не ігнарайце рознакаляровыя кантэйнеры. А калі іх у вас няма, не хвалойцеся — адходы паперы, кардону, пластмасы, шкла можна аднесці ў прыёмна-нарыхтоўчыя пункты, іх адрасы шукайце на сайтах (<http://www.target99.by>, <http://greenmap.by>). У сельскай мясцовасці людзі могуць звяртацца ў арганізацыі ЖКГ — як правіла, на іх базе ёсць прыёмныя пункты.

тэйнераў, уручную дастаюць паперу, кардон, празрыстыя і рознакаляровыя пластыкавыя бутэльні (ПЭТ), бутэльні ад мыйных сродкаў і касметыкі, беляя бутэльні ад малака, упакоўкі Tetra Pak, поліэтыленавыя пакеты, алюмініевыя банкі, плёнкі і шкло. Астатняе смецце вывозяць на палігон.

— Цяпер ужываецца вельмі шмат самых розных відаў упакоўкі. Часта нават спецыялісты цяжка вызначыць, з якога матэрыялу яна зроблена. Менавіта таму мы раім выкідваць усе адходы і вырабы, якія візуальна складаюцца з пластыку, у жоўты кантэйнер, — расказала Ніна Кульбеда.

Дзейнічаць па такім жа прыncyпе раець і ў Цэнтры экалагічных рашэнняў, супрацоўнікі якога распрацавалі «Зялёную карту» (на ёй адзначаны пункты прыёму адходаў), а таксама спецыяльныя брашуркі «Як правільна сартаваць смецце». Аднак варта разумець, што не ўсе «можна», прапісаныя ў брашуркі, стапрацэнтна трапяць на перапрацоўку. Так, напрыклад, маркіроўка «PP» або «5» у трохвугольніку можа быць як на бутэлі ад малака, так і на абгортцы ад шакаладнага батончыка.

— Упакоўка ад макаронаў, шакаладак наўрад ці трапіць на перапрацоўку, паколькі яе вельмі складана распазнаць на сартавальнай лініі. Спецыяльна глядзець маркіроўку на канвеернай стужцы ніхто не будзе, — адзначыла **супрацоўнік Цэнтра экалагічных рашэнняў Наталля БЛЫШЧЫК**. — Але цяпер у Гродне пачалі збіраць такую ўпакоўку і вырабляць з яе тратуарную плітку, таму ёсць сэнс выкідваць яе ў жоўты кантэйнер.

Адсутнасць альтэрнатывы

На жаль, сёння схадзіць у краму і не прынесці адтуль смецце — амаль немагчыма. Нават калі свядома захочаш узяць нешта без пакета, табе «клапатліва» дадуць яго на касе. Адзінае выйсце — часцей купляць прадукты на рынках, куды можна прынесці сваю тару, таксама старацца не пакупаць лішняга — сартаваць адходы ў прылаўка крамы.

— Перапрацоўка ў большай ступені змагаецца з наступствамі празмернага спажывання, — лічыць **Марыя СУМА, супрацоўнік Цэнтра экалагічных рашэнняў, кіраўнік праекта «Зялёная карта»**. — Па сутнасці, перапрацоўшчыкі спрабуюць ліквідаваць праблемы, якія ўзніклі праз адсутнасць выбару больш экалагічнага варыянта паслугі або тавару. Але калі ўдумліва ставіцца да таго, што набывае кожны з нас, хутчэй за ўсё, перапрацоўваць прыйшлося б значна менш.

Кацярына ЦІТОВА.

«Часам быць дрэннай дзяўчынкай

Валерыя

АРЛАНОВА:

нашмат цікавей,

чым ідэальнай»

Валерыя — адна з самых запатрабаваных беларускіх актрыс. Прадстаўніцу тэатра-студыі кінаакцёра ў свае карціны запрашаюць не толькі беларускія рэжысёры. Актыўна яна здымаецца і ў расійскіх фільмах і серыялах. Аб тонкасцях акцёрскага майстэрства, узаемадзейні з рэжысёрамі, сярод якіх і знакаміты Аляксандр Яфрэмаў, які дарэчы, з'яўляецца мужам актрысы, аб прафесійным поспеху і простым шчасці мы пагутарылі з Валерыяй.

навізны, іграючы спектаклі гадамі. І яшчэ ёсць невялікая складанасць, дакладней, асаблівасць нашай прафесіі — намацаць характар, адчуць, хто гэты персанаж. Бывае, рэпэціруеш-рэпэціруеш, а ён не нараджаецца і ўсё. Вось зараз мы здалі прэм'ерны спектакль «Ваўкі і авечкі», я вельмі люблю сваю ролю — Глафіры. Але літаральна на апошнім спектаклі зразу мела, што нарэшце з'яўляецца яна, мая

Глафіра. Да гэтага я іграла нешта з убачанага, падслуханага, прыдуманнага, зробленага з рэжысёрам. А тут раптам адчуваю, што яна пачынае мной кіраваць. І гэта ўжо яна, Глафіра, пачынае хадзіць па сцэне.

«Напэўна, адчуванне таго, што я магу жыць і без дасягненняў, і ёсць маё самае вялікае дасягненне на сёння».

У кіно асабіста для мяне самая вялікая складанасць — гэта ранні пад'ём і напружаны графік работы. Працуюцца а чацвёртай раніцы, у шэсць быць на пляцоўцы свежанькай, і да ночы працаваць — з дзесяццю зменамі касцюма, грыва, прычоскі, на холадзе, без выгод. Доўгі час «захоўваць стан» — плакаць ці смяяцца, і чакаць, пакуль паключуць у кадр. Літаральна на днях дзаялі фільм «Фламінга». Роля камедыяная, нават трагікамедыйная, мне падабаецца, нарадзілася для мяне лёгка. Я іграю дырэктарку клуба, жанчыну, пакінутую чарговым кавалерам. Калі мне зрабілі прычоску, макіяж, я зразумела, што чымсьці падобна да Маргарэт Тэтчэр. Нават папрасіла мастака карціны зрабіць мне яе партрэт і паставіць у кабінет. Некаторыя, праўда, думалі, што гэта партрэт маёй мамы... На здымках было фізічна няпроста: здымалі на холадзе. Уявіце, як выглядае актрыса, апранутая ў некалькі слаёў адзення ды яшчэ абвешаная гукавым абсталяваннем. Пры гэтым у кадры выглядаць трэба стройнай і вытанчанай.

— Вернемся да тэатра... Як настройваецца сябе перад спектаклем?

— Я вяду закрытае, ціхае жыццё. Не хаджу ў рэстараны, на тусовкі — нікуды. Усё маё жыццё — назапашванне энергіі і падрыхтоўка да таго, каб выйсці на сцэну. Спецыяльна не рыхтуюся, ніколі ў жыцці не паўтараю тэкст перад спектаклем, нават калі не іграла ў ім паўгода. Проста трэба крыху адзіноты, надзець касцюм, паглядзець на сябе...

— Пасля спектакля лёгка прыходзіце ў сябе?

— Так. Я адразу эмацыянальна выключаюся. Але фізічна на наступны дзень складана, раніцай устаць надзвычай цяжка... На сцэну акцёр выходзіць адкрыты, таму ў яго трапляе ўсё — і добрае, і дрэннае. Чужая энергетыка вымотвае. Людзі ж усе розныя.

— Настолькі адчувальна энергетыка залы?

— Канешне. Кожнага глядача! На цябе глядзяць тры гадзіны, цябе ацэньваюць, разам з табой перажываюць, думаюць. Мне здаецца, я нават ведаю, хто што думае. Вось сядзіць 250 глядачоў, і я адчуваю, што нехта адзін нядобра на мяне глядзіць. Першапачаткова чалавек настроены негатыўна, гатовы толькі крытыкаваць. Навошта тады прыйшоў у тэатр?

— Чытаеце водгукі на спектаклі, каментарыі?

— Раней чытала, расстройвалася, калі штосьці не так. Імкнулася ўцягнуць кожнага глядача ў зале. Цяпер больш так не раблю. Глядач сам уцягнецца, калі ён на гэта здольны. Выходзіш на сцэну і адразу адчуваеш: цяжкая зала ці лёгкая. Бывае, што спачатку не твой глядач, а падчас спектакля не твой уцягнецца, што робіцца тваім. А ўвогуле ў нас людзі малайцы, хадзяць у тэатр.

— Якім павінен быць ідэальны рэжысёр?

— Я праціўнік усяго ідэальнага. Сама не імкнуся быць ідэальнай. І рэжысёр не павінен такім быць. Гэта ж заўсёды асоба, прычым з моцным характарам. Ён павінен за ўсё адказваць, усё чуць і бачыць, усім кіраваць і карэктаваць. З кожным чалавекам размаўляць на яго мове. Саша (знакаміты рэжысёр і муж актрысы Аляксандр Яфрэмаў. — Аўт.) блізка да ідэальнага, хоць мне не хочацца ўжываць гэта слова. Ён вялікі прафесіянал, валодае ўсімі тонкасцямі майстэрства, умее кантактаваць з акцёрамі.

— Вам лёгка працаваць з мужам на здымачнай пляцоўцы?

— Няпроста. Бо ў мяне таксама характар. Праўда, на апошняй карціне ён сказаў, што са мной стала значна лягчэй. Так, я змянілася, але спрацацца не перастала. І Саша ча-

сам прызнае: ты мела рацыю. Цяпер часцей я ўсё ж стараюся выконваць задачу рэжысёра моўчкі. Раней была жорсткім перфекцыяністам, мяне немагчыма было спыніць у справе ўдасканалення, я бачыла, што можна зрабіць лепш, потым яшчэ лепш... Зараз змагаюся з гэтым. Мне з Сашам цікава: я прыдумваю штосьці, ён ухваляе, падказвае, такія вось узаемная творчасць. Праўда, з іншымі рэжысёрамі працей: паканфлітуеш, потым прыйдзеш дадому, прыціснецца да пляча мужа, і ўсё добра. А калі падчас здымак з Сашам паканфлітуеш, гэта цягнецца і далей. На пляцоўцы за яго перажываю, бачу, як яму няпроста, тады і мне цяжка.

— Ці шмат залежыць ад партнёра ў фільме, на сцэне? Вы часта працуеце разам з акцёрам Паўлам Харланчуком...

— Так, я чалавек, залежны ад партнёра. Гэта, напэўна, не вельмі добра. Паша — адзін з маіх любімых партнёраў, мы добра спрацаваліся. Ён таксама кажа, што са мной лёгка. З ім не трэба дадаткова дамаўляцца, што мы будзем рабіць на сцэне. Нават імкнёмся не размаўляць да спектакля, каб упершыню сустрэцца там. І пачынаецца своеасаблівае ўзаемадзейненне: я штосьці мяняю ў сваёй ролі, і ён таксама. І ў гэтым няма напружання. Гэта шчасце мець такога партнёра. Іх шмат, тая ж Ларыса Маршалова ў ролі мадэмуазэль Куку ў «Безыменнай зорцы». Мне вельмі камфортна з ёй іграць. Калі глядзім адна адной у вочы, мы разумеем, пра што гаворым глядачу. Але для гэтага трэба штосьці, што вас аб'ядноўвае, нейкі агульны сакрэт, перажыванне. Ёсць акцёры, у якіх я вучуся чамусьці. Вось глядзела фільм «Любіць — не любіць» з Святланай Ходчанкавай. Захапляюся вялікай ступенню яе ўнутранай свабоды. Мне гэтага часам не стае.

— У вашай фільмаграфіі каля сотні фільмаў, а таксама дзясяткі роляў у тэатры. Лічыце кар'еру ўдалай?

— Мне грэх скардзіцца. Я апошнім часам запатрабаваная актрыса. Мяне пазнаюць, часта падыходзяць на вуліцы, я чую ў свой адрас добрыя словы. Але, як кажуць, заспакоіць акцёра можа толькі абсалютны поспех. Канешне, яго ў мяне няма. Магчыма, трэба кудысьці паехаць,

мець удалую кар'еру там, — тады цябе прызнаюць дома. Але ў жыцці ж усё адносна: можна нічога не мець і быць цалкам шчаслівым. А можна мець шмат і быць незадаволеным. Я шчаслівая тым, што нарэшце знайшла той стан, калі можна проста жыць і адчуваць ад гэтага асалоду. Я не магла яго зразумець доўгія гады. Напэўна, адчуванне таго, што я магу жыць і без дасягненняў, і ёсць маё самае вялікае дасягненне на сёння.

«Ёсць невялікая складанасць, дакладней, асаблівасць нашай прафесіі — намацаць характар, адчуць, хто гэты персанаж. Бывае, рэпэціруеш-рэпэціруеш, а ён не нараджаецца і ўсё».

— Бачна, што вы шмат працуеце над сабой...

— Не без гэтага. Калісьці я імкнулася ўдасканаліваць сябе, дасягаць нейкіх ідэалаў, ламаць сябе. Зараз я знаёмлюся з сабой, мне вельмі падабаецца мой ценявы бок, падабаецца быць рознай, жывой. Не толькі добрай дзяўчынкай, а дзесьці і дрэннай. І, як ні дзіўна, калі я пазнаёмілася са сваім Ценем, мне сталі прапаноўваць ролі адмоўных персанажаў — шмат. І ў мяне пачало атрымлівацца іх ствараць. Гэта нашмат цікавей, чым быць ідэальнай.

— У кіно вы стварылі і нямагла вобразаў жанчын з трагічным лёсам...

— Столькі, што цяпер арганізм проста адштурхоўвае гэта, не хочацца іх рабіць. Але рэжысёры бачаць, што ў мяне гэта ёсць — трагізм у вачах. І выкарыстоўваюць. Мне надакучыла плакаць. Зараз імкнуся да гумару, шукаю, як павярнуць па-іншаму, каб не плакаць. Вось «Фламінга», здавалася б, камедыя камедыяй, але ўсё роўна кажуць, што гераіню шкада. Цікава іграць такую сумесь.

— Нягледзячы на гэта, у нядаўняй карціне Вячаслава Нікіфарова «Тім-Пабі-Дум» вы зноў сыгралі жанчыну з драматычным лёсам, якая страціла дзіця...

— Калі пачытала сцэнарый і зразумела, чаго ад мяне хоча рэжысёр, адчула, што прыйдзецца пакінуць сваю зону камфорту, забыць адчуванне шчасця, якога, між іншым, я дасягала вялікай працай. На прабах зразумела, што не хачу ўцягвацца, але адчула, што ўжо ўцягнулася. Было вельмі няпроста жыць некалькі месяцаў у гэтым стане, і ён не адпуская мяне яшчэ працягла час пасля здымак. Я нават на адпачынак з'ездзіла і там не змагла расслабіцца. Але не шкадую, што сыграла такую ролю. У нейкай ступені гэта мяне вярнула ў прафесію. Чым больш пачынаеш адчуваць шчасце, тым менш жадаеш займацца акцёрствам: не хочацца ўвасабляць чужыя няшчасці. Адчуваеш, што табе так добра, што хутка ты ўжо і не актрыса. А потым нешта здараецца — і ты зноў у прафесіі.

Алена КРАВЕЦ.
kravets@vziasda.by

У спектаклі «Ваўкі і авечкі».

ПРА ВЕРУ І ЦУДЫ

«КРЫХУ НЕ Ё САБЕ»
MIP, 22-23 студзеня

Гэта 12-серыйная лірычная ка-медыя знята паводле сцэнарыя аў-тураў-жанчын рэжысёрам-жанчын-най — і найперш для жанчын.

Пілот грамадзянскай авіяцыі Міхаіл Нерэсаў вядзе двойное жыццё: з аднаго боку, ён узорны сем'янін, якога чакаюць з рэйсаў жонка Людміла і сын, з другога — палюбоўнік прыгажуні-сцэардэсы Ірыны. Аднойчы, калі такі стан перастае задавальняць Ірыну, яна вырашае пазамагацца за асабістае шчасце і пагаварыць з жонкай Міхаіла пра далейшую будучыню. Жанчыны сустракаюцца і дамаўляюцца спаўнаць у лёгка адкрыта, каго з іх ён насамрэч хакае, але... Па дарозе ў аэрапорт здараецца аварыя, і жанчыны нейкім чынам мяняюцца цэламі. Цяпер кожнай з іх давядзецца паглядзець на сябе збоку, прымерыць ролю ненавіснай саперніцы не толькі ў рамантычных стасунках, але і ў паў-сядзённым жыцці і працы, і прайсці шэраг няпростых выпрабаванняў, каб урэшце рэшт паспрабаваць вярнуць усё на нармальныя рэйкі.

«УЛАДЗІМІР ВЫСОЦКІ. АПОШНІ ГОД»
АНТ, 27 студзеня

За год да смерці, 25 ліпеня 1979 года, Уладзімір Высоцкі на гастролях ва Узбекістане перажыў клінічную смерць. Як гэта насамрэч адбывалася і які быў апошні год знакамитага артыста? Аўтары даку-ментальнага фільма сустрэліся са сведкамі тых далёкіх падзей, якія ў дэталю расказалі хроніку гастроляў, спектакляў, лянэння ад наркатычнай залежнасці і зрываў Высоцкага.

Так, дырэктар і сябар артыста Валерый Янклівіч, які заставаўся з Высоцкім да апошняй хвіліны, прыга-даў, як выратоўвалі амаль нежывога актёра ў Бухары. Калега па тэат-ральных падмостках Веніямін Смехаў расказаў, як смяротна хворы сябар, пакуль толькі мог стаяць на нагах і прамаўляць тэкст, адгрываў свайго Гамлета — ніхто з глядачоў не зда-гадаўся, што за кулісамі ўвесь час дзяжурцы брыгада хуткай дапамогі. А работніца міжнароднай тэлефоннай станцыі Вольга Лучко, якая шмат га-доў злучала Высоцкага з яго жонкай Марынай Уладзі, стала для іх за гэты час практычна членам сям'і і захава-ла ў памяці мноства вельмі асабістых размоў двух блізкіх людзей...

«ДВАНАЦЦАЦЬ ЦУДАЎ»

«Беларусь 1», 27 студзеня

Правінцыйная настаўніца матэ-матыкі Наташа, насуперак лагічнай прафесіі, марыць пра цуды. І адной-чы нешта падобнае з ёй адбываецца: выпадковы спадарожнік у цягні-ку Максім запрашае яе працаваць гувернанткай свайго дачкі.

Як хутка высвятляецца, маленькая вучаніца мае цяжкі характар і крыўдуе на лёс за тое, што ў яе з татам жыц-ці з'явілася мачаха Ірына. Але нехта расказвае дзяўчыныце легенду: калі зрабіць 12 добрых спраў, то здары-цца цуд і спраўдзіцца запаветнае жа-данне. І дзяўчынка, якая больш за ўсё хоча, каб мачаха куды-небудзь знікла, заключае дамову з гувернанткай: яна будзе слухацца і старанна займацца матэматыкай, калі Наташа дапаможа ёй здзейсніць тузін добрых спраў...

Панядзелак, 22 студзеня

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай ра-ніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.20 Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15, 0.00 «Зона X» (16+).
9.10 «Галоўны эфір».
10.20, 12.10, 18.35, 19.20 Се-рыял «Капітанша» (16+).
12.40, 14.35, 15.25 Меладрама «Я ніколі не плачу» (16+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 «Беларуская часінка».
21.00 «Панарама».
21.50 «Нашы» (6+).
22.05 Серыял «След» (16+).
23.40 «Арэна».
0.40 «Дзень спорту».

2 Беларусь 2

7.00 «Тэлераніца» (12+).
9.00, 19.05, 20.50 «Тэлебаро-метр».
9.30 «Капейка ў капейку» (12+).
10.10 «Калі мы дома». Скетч-кам (16+).
10.40 «Камень, нажніцы, папе-ра» (16+).
11.15 «Свет навыварат» (16+).
12.05 «Ікона стылю» (16+).
12.55, 20.00 «Спатканне з бу-дучыняй» (16+).
13.50 М/с «Кунг-фу панда: за-хапляльныя легенды» (12+).
14.40 Анімацыйны фільм «Як прыручыць дракона» (0+).
16.15 Меладрама «Дзень пра-цы» (12+).
18.05 «Зразумець. Дараваць» (16+).
19.15 «Суперлато».
21.25 «Два рублі» (12+).
21.45, 22.05 «ЛавЛавСар» (16+).
22.00 «КЕНО».
22.45 «Сыграй мяне, калі змо-жаш» (12+).
23.15 Серыял «Іх пераблыта-лі ў раддоме» (16+).

ВТВ ВТВ

6.00, 12.45 Скетч-шоу «6 кад-раў». (16+).
6.20, 15.20 Серыял «Вароні-ны». (12+).
7.40, 4.20 М/ф «Дуда і Дада». (0+)
8.00, 4.35 М/ф «Смяшарыкі». (0+)
8.20, 4.55 М/ф «Маша і Мядз-ведзь». (6+)
8.40, 3.30 «Ералаш». (6+)
9.40 «Проста кухня». (16+).
10.15 «Вакол свету падчас дэ-крэту». (12+).
10.45 Баявік «Прафесіянал». (12+).
13.00, 20.00 Серыял «Лон-данград». (16+).
14.10 «Паспець за 24 гадзіны». (16+).
16.50, 5.10 Серыял «Ранеткі». (12+).
17.50, 23.00 «Уральскія пель-мені». (16+).
21.00 Баявік «На кручку». (16+).
0.00 Серыял «Карабель». (16+).
0.50 Серыял «Бязмоўны свед-ка». (16+).
1.50 Серыял «Метад Лаўро-вай». (16+).

КУЛЬТУРА Культура

6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 10.00, 15.00, 19.30, 23.45 Навіны куль-туры.
6.35 «Легенды суветнага кі-но». Сяргей Эйзенштэйн.
7.05 «Карамзін. Праверка ча-сам». Дак. серыял. 1-я серыя.
7.35 «Архіўныя тайны». Дак. серыял.
8.05 «Продлись, продлись, оча-рowane...» Маст. фільм.
9.30 «Алтайскія кержакі». Дак. фільм.
10.15, 17.45 «Назіральнік».
11.10, 0.35 ХХ стагоддзе. «Урмас От з Людмілай Зыкінай». 1998.
12.10 «Мы — грамацеі!»
12.50 «Астрывы». Іван Рыжоў.
13.30 Чорныя дзіркі. Белыя плямы.

3 Беларусь 3

7.00 «Дабранак».
7.35 «Беларуская кухня». Буль-бяная кішка з грыбамі.
8.05, 12.00, 20.00 «Калейда-скоп». Навіны культуры.
8.20, 12.15 «Гэты дзень».
8.25, 22.55 «Апошні дзень». Сяргей Эйзенштэйн (12+).
9.05 «Нацыянальны хіт-парад».
10.00 «Наперад у мінулае».
10.25 «Пасля кірмашу». Каме-дыя (12+).
11.35 «Навукаманія» (6+).
12.20 «Беларуская кухня». Гру-ца. Маннік.
12.50 «Славянскі базар у Ві-цебску — 1992».
13.45 «Беларусь як песня». Валерый Кучынскі.
14.10, 22.15 «Сакрэтная папка». Бітва за Маскву. Падольскія кур-санты супраць Вермахта (12+).
14.50, 21.05 «Памылка рэзі-дэнта». Маст. фільм. «Па стар-ой легендзе» (12+).
16.00 «Цётка Маруся». Маст. фільм (12+).
18.10 «Паўторны шлюб». Маст. фільм (16+).
20.10 «Тэатр у дэталю». Мю-зікл Беларускага дзяржаўнага акадэмічнага музычнага тэат-ра «Дуброўскі».
20.40 «Калыханка» (0+).

5 Беларусь 5

8.00 Хакей. Чэмпіятат Бела-русі. «Дынама» (Маладзеч-на) — «Юнацтва-Мінск».
9.50 Пра спорт. Вынікі тыдня.
10.30 Фрыстайл. Этап Кубка свету. Лыжная акрабятка.
11.50 Вялікі спорт. Ток-шоу.
12.35 Спорт-мікс.
12.45 Хакей. КХЛ. «Дынама» (Рыга) — «Дынама-Мінск».
14.45 Футбол. Чэмпіятат Анг-ліі. «Арсенал» — «Крыстал Пэлас».
16.40 Бялтон. Этап Кубка свету. Антхольц. Спрынт. Жанчыны.
18.05 Футбол. Чэмпіятат Англіі. Агляд тура.
19.00, 22.05 Спорт-цэнтр.
19.10 Авертайм. КХЛ.

14.10 Суветныя скарбы.
14.30 «Біблейскі сюжэт».
15.10, 1.40 Да юбілею Юрыя Башмета. Г. Берліэз. Сімфонія для аркестра з сольным альтам.
15.45 «Гай Юлій Цэзар». Дак. фільм.
16.15 «На гэтым тыдні... 100 гадоў таму. Нефрантавы нататкі».
16.40 «Агора». Ток-шоу.
18.45 «Гадзіннік і гады». Дак. фільм.
19.45 «Галоўная роля».
20.05 «Правілы жыцця».
20.30 «Добрай ночы, малыя!»
20.45 Прыступкі цывілізацыі. «Дом, які пабудоваў атам».
Дак. фільм.
21.40 «Саці. Нясумная класіка...»
22.20 «Мемарандум Парвуса». Серыял.
23.15 «Адлюстраваны час». Дак. серыял.
0.00 «Ад аўтара». Бахыт Кен-жэў.
1.30 «Васка да Гама». Дак. фільм.
2.35 «Pro memoria». «Лютэцыя Дэмарэ».

НОСТАЛЬГІЯ Настальгія

6.00 «Сустрэча ў канцэртнай студыі «Астанкіна» з Мікітам Міхалковым». 1986 год (12+).
7.30 «Вакол смеху». 1981 год. Шыфр 16101 (12+).
9.00 «Буй час». 2009 год (16+).
10.00 Маст. фільм «Проста Са-ша» (16+).
11.05, 12.40, 13.40, 15.45, 17.15, 19.00, 20.45, 21.40, 23.00, 1.05, 2.30, 3.40, 5.00 Музычная на-стальгія (12+).
11.30 Серыял «33 квадратныя метры. Дачныя гісторыі» (16+).
12.00 «Акулы п'яра». Мікалай Растаргуеў. 1998 год (12+).
13.00 Праграма «Тэма» з У. Лісцэвым: «Нашы комплек-сы». 1992 год (16+).
14.00 «Што? Дзе? Калі?» Фи-нальная гульня 1984 года (12+).
16.00 Маст. фільм «Я буду ча-каць...» (16+).
18.00 «СеваАлогія» з Севам Наўгародцавым: «Міжнародная панарама». 2005 год (18+).

19.25 Хакей. КХЛ. «Дынама-Мінск» — «Адмірал» (Ула-дзівасток). (У перапынках — Авертайм. КХЛ.)
22.20 Гандбол. Чэмпіятат Еў-ропы. Другі этап. (У перапын-ку — Спорт-цэнтр.)

АНТ АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), 7.30, 8.00 (з субцітрамі), 8.30, 9.00 (з субцітрамі), 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 (з субцітра-мі), 20.30 Нашы навіны.
6.10, 7.10, 8.10 «Наша ра-ніца».
9.10 «Контур».
10.00 «Жыць здорава!» (12+).
11.10 «Модны прыгавор» (12+).
12.20, 13.10 «Геніі ліхадзеі» (12+).
13.55 «Давай лажнімся!» (16+).
14.55 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
16.20 «Адваротны адлік». «Эліза Ажэшка. Мяцежная ду-ша» (12+).
16.55 «На самай справе» (16+).
18.20 «Удача ў прыдачу!» з «Еўраопт».
18.55 «Няхай гавораць» (16+).
20.00 Час.
21.05 «Наша жыццё».
22.15 «Спартклуб» (12+).
22.50 Серыял «Павук» (16+).
0.45 Начныя навіны.

ТВ РЕН СТБ

6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».
6.10, 17.25 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя доб-рага настрою» (6+).
7.40, 20.10, 23.00 «СТБ-спорт».
8.30 «Тыдзень».
9.25 «Вялікае снаданне». (12+).
10.00 «Тыдзень спорту».
10.40 Фантастыка «Транс-формеры: помста паўшых» (12+).
13.15 «Вадзіць па-руску» (16+).
13.50 Баявік «Лара Крофт: раскрадальніца грабніц-2. Калыска жыцця» (12+).
15.55 «Вялікі горад».
16.50 «Тэлעדоктар» (12+).
17.35 «Далёкія сваякі» (16+).
17.55 «Прапаршчык Шматко, або Ё-маё!» Серыял (16+).

19.40 Маст. фільм «Абяцанне шчасця» (16+).
21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
22.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
23.00 «Песня-87». 3-я частка (12+).
0.00 «Да і пасля...» з Уладзі-мірам Малчанавым. Год 1988. 1-я частка. 2011 год (16+).
1.30 Маст. фільм «Два галасы» (16+).
4.00 «Колба часу» (16+).

EUROSPORT 1 EuroSport 1

3.00, 5.00, 7.00, 9.00, 11.15, 13.15, 16.45, 21.00, 1.35 Тэніс. Australian Open.
11.00 Тэніс. «Гейм, Шэт і Матс-экстра».
16.15, 2.30 Тэніс. «Гейм, Шэт і Матс».
19.15 Зімовыя віды спорту. «У па-гоні за гісторыяй». Ліндс Вон.
19.45, 0.30 Скачкі на лыжах з трампліна. Чэмпіятат свету па палётах.
0.00 Бялтон. Кубак свету.
1.15 Watts.

КИНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

0.55 Камедыя «Карпаратыў» (16+).
2.35 Скетчкам «Паміж намі» (16+).
2.55 Меладрама «Закахацца ў нявесту брата». (16+).
4.55 Меладрама «Вік-энд у Па-рыжы». (16+).
6.40 Камедыя «Бяссплатныя метры. Дачныя гісторыі» (16+).
8.05 Камедыя «Настаўнік го-да». (16+).
10.15 Прыгоды «Вікі». (16+).
11.55 Камедыя «Вазьмі мяне штурмам». (16+).
14.15 Камедыя «Супер Брыс». (12+).
16.00 Прыгоды «Сардэчна за-прашаем у джунглі». (12+).
17.50 Камедыя «Дублёр». (16+).
19.30 Баявік «Нацыянальная бяспека». (12+).

20.00 «Сталічныя падрабяз-насці».
20.15 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
21.05 «Загадкі чалавецтва» (16+).
22.00 «Глядзець усім!» (16+).
23.05 «NEXT». Серыял (16+).
0.40 «Салдаты-11». Серыял (16+).

МІР МІР

6.00 Серыял «Адзіны мужчы-на» (16+).
6.20 М/ф (0+).
6.30 «Добрай раніцы, свет!» (16+).
7.35, 13.15 Серыял «Трохі не ў сабе» (16+).
13.00, 16.00, 19.00 Навіны.
14.00 «Справы сямейныя» (16+).
15.00, 3.25 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15, 17.10, 18.05 Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+).
19.20 Серыял «Метад Лаўро-вай» (16+).
23.10 Маст. фільм «Усмешка Бога, або Чыста адзкая гіс-торыя» (12+).
1.25 Маст. фільм «Гараж» (12+).
4.10 Серыял «Спрут» (16+).

БЕЛАРУСЬ РТР Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
10.55 Надвор'е на тыдзень.
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вест-кі.
11.40 «Пакой смеху». (16+).
12.30 Ток-шоу «Што адбыва-ецца».
13.35 «Наша справа». (16+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Наві-ны — Беларусь.
14.35 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу. (12+).
15.45 «60 хвілін». Ток-шоу.
17.35 «Лёс чалавека». (12+).
18.45 «Андрэй Малахаў. Пра-мы эфір». (16+).
20.40 Серыял «Сямейны дэ-тэктыў». (12+).
22.10, 23.10 Серыял «Скліфа-соўскі». (12+).
0.15 «Вечар з Уладзімірам Са-лаўёвым».

21.05 Камедыя «Піўная ліга». (16+).
22.40 Камедыя «Асаблівасці нацыянальнага палявання». (16+).

ТВ 3 ТВ3

6.00 М/ф (6+).
8.10 «10 самых» (16+).
8.40 «Доктар I...» (16+).
9.10, 18.55, 1.55 «Кузей. Гю-ней». Серыял (16+).
10.50, 3.30 «Судовыя страсці». Дак. серыял (16+).
12.30 «Асцярожна, махляры!» (16+).
13.00 «Без падману» (16+).
13.50 «Любімая». Меладрама (12+).
15.30 «Нераскрытыя тайны» (16+).
16.25 «Мой герой» (12+).
17.15 «Развітанне» (16+).
18.05 «Спадчына савецкіх мільянераў». Дак. фільм (12+).
20.45 «Вераніка не хоча памі-раць». Серыял (16+).
21.45 «Пагоня за скакам» (16+).
22.45 «Вокладка» (16+).
23.15 «Нябёсы, якія абрынулі-ся». Серыял (16+).
0.00 «Назад у будучыню». Фан-тастыка (12+).
5.05 «Часова даступны» (12+).

TV 1000 ТВ1000

6.10, 17.40 Усмешка Моны Лі-зы (12+).
8.35 Малышка на мільён (16+).
11.15 Дывергент-3: за сцяной (16+).
13.40 Таксі-4 (12+).
15.40 Жорсткія гульні (16+).
20.10 Троя (16+).
23.20 Спадар Ніхто (16+).
2.00 Законы прывабнасці (12+).
3.45 Дывергент (12+).

ТВ 1000 Рускае кіно

6.20 Дзень радзі (16+).
8.20 Хатабыч (16+).
10.20 22 хвіліны (16+).

НТБ-Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
6.10, 7.10 «Дзелавае раіца НТБ». (12+).
7.50, 8.10 Серыял «Вяртанне Мухтара». (16+).
9.45 «За гранню». (16+).
10.25 Серыял «Дарожны патруль». (16+).
12.00 «Чакай мяне». (12+).
13.25, 18.25 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.00 «Зоркі сышліся». (16+).
15.35 «НЗ. Расследаванне». (16+).
16.35, 19.40 Серыял «Інспек-тар Купер». (16+).
21.15 Серыял «Апошні арты-кул журналіста». (16+).
23.05 «НЗ.by».
23.25 «Вынікі дня».
23.55 Серыял «Патруль». (16+).

8 канал

7.00, 15.55, 19.55, 21.00, 23.55 «Надвор'е».
7.05 «Сябры дзядулі Марка» (0+).
7.25, 23.10 Серыял «Камісар Рэкс» (12+).
8.15 Серыял «Чатыры танкіс-ты і сабака» (12+).
9.10 Дак. фільм «Уладар све-ту» (12+).
10.00 М/с «Зорныя войны» (0+).
10.25 Дак. серыял «Фантасты-прадказальнікі». Айзек Азімаў (12+).
11.10 Драма «Да і пасля» (16+).
13.00 Серыял «Палюбоўнікі пустыні» (16+).
14.30 Прыгоды «Анаконда» (12+).
16.00 Для дзяцей «Адказвай-ка» (0+).
16.05 «Мультипарад».
17.00 Дзецям пра зверанят (12+).
17.30 Серыял «Горад пры-шэльцаў» (16+).
19.00 Серыял «Ключы ад безданы» (16+).
20.00 Серыял «Выратаваць боса» (16+).
20.50 «Вечарніца».
21.05 Баявік «Чалавек з зала-тым пісталетам» (12+).
23.10 Серыял «Камісар Рэкс» (12+).

12.05 Царскае паляванне (16+).
14.20 Бліндаж. 1-я серыя (12+).
16.20, 4.20 Саша + Даша + Гла-ша. 1—2-я серыі (16+).
18.20 Каўчэг (12+).
20.20 Востраў шанцавання.
22.05 Сын (16+).
23.55 Джунглі (12+).
1.30 Лейтэнант (12+).
3.00 Агні вялікай вёскі (12+).

National Geographic

6.00, 7.30 Навуковыя неда-рэчаснасці. (12+).
6.45 Займальныя навука. (12+).
7.55, 11.45, 17.15, 20.25 Аўта-SOS. (12+).
8.40 Шаша праз пекла. (16+).
9.25 Дзікая прырода: Паўднё-вая Афрыка. (12+).
10.15 Мегазаводы. (12+).
11.00 Ледзяная дарога. (12+).
12.30 Праз мільён гадоў. (12+).
13.20 Гульні розуму. (12+).
14.55, 22.45, 1.55, 5.10 Пошукі скарбаў. (12+).
15.45 Суперзбудаванні Трэцяга рэйха. (16+).
16.30, 19.35, 0.20, 3.35 Рассле-даванні авіякатастроф. (16+).
18.00, 22.00, 1.05, 4.20 Асу-шыць акіян: «Тытанік». (12+).
18.50 Пачатак. (16+).
23.35 Праўда пра зомбі. (16+).
2.45 Неверагодныя машыны. (12+).

Discovery

8.00, 17.00, 22.00, 0.00, 4.40 Махінатары. (12+).
9.00, 15.00, 21.00, 6.20 Як гэта ўстроена? (12+).
10.00, 16.00, 23.00, 3.50 Паляў-нічыя на склады. (16+).
11.00 Гульня на жыццё. (12+).
14.00, 7.10 Голя і напалоха-ныя. (16+).
18.00, 5.30 Хуткія і гучныя. (16+).
20.00, 1.00 Залатае ліхаманка. (16+).
2.00 На краі Аляскі. (16+).
2.55 Салдаты няўдачы. (16+).

Аўторак, 23 студзеня

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
 7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.20 Навіны.
 7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
 7.10, 8.10, 18.15, 0.00 «Зона Х» (16+).
 9.10, 22.10 Серыял «След» (16+).
 10.50, 12.10, 18.35, 19.20 Серыял «Капітанша» (16+).
 13.10 Дзіцячы доктар.
 13.45 Дзень у вялікім горадзе.
 14.45, 15.25 Серыял «Райскае месца» (16+).
 15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
 17.05 «Беларуская часінка».
 21.00 «Панарама».
 21.50 Спецыяльны рэпартаж (12+).
 23.40 «Сфера інтарэсаў».
 0.40 «Дзень спорту».

2 Беларусь 2

7.00 «Тэлераніца» (12+).
 9.00, 19.10 «Тэлебарометр».
 9.05, 17.05 Серыял «Жанчыны ў чорным» (16+).
 9.55, 17.55 Серыял «Каварныя пакаёўкі» (16+).
 10.45, 22.05 «Сляпяя». Драма (16+).
 11.50, 21.15 «Тата зможа?» (16+).
 12.40 «Свет навыварат» (16+).
 13.30, 19.15 «Амерыканскі жаніх» (16+).
 14.25 «Бітва салонаў» (16+).
 15.25, 23.05 Серыял «Іх пераблыталі ў раддоме» (16+).
 16.15, 23.50 «Нічога сабе ньюз» (12+).
 16.20, 23.55 «Пін код». Інтэрактыўны маладзёжны праект.
 18.45 «Калі мы дома». Скетч-кам (16+).
 20.15 «Паненка-сялянка» (16+).

ВТВ ВТВ

6.00, 12.45 Скетч-шоу «6 кад-раў». (16+).
 6.20, 15.20 Серыял «Вароніны». (12+).
 7.40, 4.20 М/ф «Дуда і Дада». (0+)
 8.00, 4.35 М/ф «Смяшарыкі». (0+)
 8.20, 4.55 М/ф «Маша і Мядзведзь». (6+)
 8.40, 3.30 «Ералаш». (6+)
 9.40, 19.00 Серыял «Маладзёжка. Дарослае жыццё». (12+).
 10.45 Баявік «На кручку». (16+).
 13.00, 20.00 Серыял «Лонданград». (16+).
 14.10 Серыял «Паласатае шчасце». (12+).
 16.50, 5.10 Серыял «Ранеткі». (12+).
 17.50, 23.00 «Уральскія пельмені». (16+).
 21.00 Трылер «88 хвілін». (16+).
 0.00 Серыял «Карабель». (16+).
 0.50 Серыял «Бязмоўны сведка». (16+).
 1.50 Серыял «Метад Лаўровай». (16+).

Культура

6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 10.00, 15.00, 19.30, 23.45 Навіны культуры.
 6.35 «Легенды сусветнага кіно». Жанна Маро.
 7.05 «Пешшу...» Масква нямецкая.
 7.35, 20.05 «Правілы жыцця».
 8.10, 22.20 «Мемарандум Парвуса». Серыял.
 9.10 «Палацы ўзарваць і адыходзіць...»
 9.40, 19.45 «Галоўная роля».
 10.15, 17.45 «Назіральнік».
 11.10, 0.45 XX стагоддзе. «Аркадзь Райкін». Дак. фільм.
 12.15 «Гадзіннік і гады». Дак. фільм.
 12.55 «Саці. Нясумная класіка...»

ЗВЯЗДА

22.00 «Спортлато 6 з 49», «КЕНО».

3 Беларусь 3

7.00 «Дабранак».
 7.35, 20.15 «Беларуская кухня». Рулецікі з печанню.
 8.05, 12.00, 20.00 «Калейдаскоп». Навіны культуры.
 8.20, 12.15 «Гэты дзень».
 8.25, 18.15 «Строгавы». Маст. фільм (12+).
 9.35, 16.00 «Артыстка з Грыбава». Маст. фільм (12+).
 12.20 «Беларуская кухня». Казіны свр.
 12.45 «Беларусь як песня». Наталля Гайда.
 13.15 «Славянскі базар у Віцебску — 1993».
 14.10, 22.15 «Сакрэтная папка». Тэгеран-43. Аперацыя «Доўгі скачок» (12+).
 14.50, 21.05 «Памылка рэзідэнта». Маст. фільм. «Вяртанне Бекаса» (12+).
 19.30 «Ваша лато», «Пяцёрка».
 20.40 «Калыханка» (0+).
 22.55 «Сусветная класіка». «Deep Purple» ў Вероне.

5 Беларусь 5

8.00 Футбол. Чэмпіятат Англіі. Агляд тура.
 8.55 Футбол. Чэмпіятат Англіі. «Суонсі» — «Ліверпуль».
 10.55 Хакей. КХЛ. «Дынама-Мінск» — «Адмірал» (Уладзі-васток).
 12.55 Фрыстайл. Этап Кубка свету. Лыжная акрабатыка.
 14.15 Спорт-мікс.
 14.25 Гандбол. Чэмпіятат Еўропы. Другі этап.
 16.00 Біятлон. Этап Кубка свету. Антхольц. Спрынт. Мужчыны.
 17.25 Гульні «навыраст».
 17.55 Легенды спорту. Беларускія гісторыі.
 18.25 Трэніровачны дзень.
 18.55 Хакей. Чэмпіятат Беларусі. «Юнацтва-Мінск» — ХК «Гомель». (У перапынках — Спорт-цэнтр.)
 21.10 Спорт-цэнтр.

21.20 Спорт-кадр.
 21.50 Змешаныя адзінаборствы. UFC.

АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), 7.30, 8.00 (з субцітрамі), 8.30, 9.00 (з субцітрамі), 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 (з субцітрамі), 20.30 Нашы навіны.
 6.10, 7.10, 8.10 «Наша раніца».
 9.10 «Наша жыццё».
 10.00 «Жыць здорава!» (12+).
 11.10 «Модны прыгавор» (12+).
 12.20, 13.10, 19.00 «Няхай гавораць» (16+).
 12.55 «Давай пажэнімся!» (16+).
 14.55 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
 16.20 «Спартклуб» (12+).
 16.55 «На самай справе» (16+).
 18.20 «Кантрольная закупка» (12+).
 18.55 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
 20.00 Час.
 21.05 Серыял «Сакратарка» (16+).
 23.00 Серыял «Павук» (16+).
 0.50 Начныя навіны.

СТБ

6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».
 6.10, 17.25 «Міншчына».
 6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
 7.40, 20.10, 23.00 «СТБ-спорт».
 8.30 «Далёкія сваякі» (16+).
 8.50, 21.05 «Загадкі чалавецтва» (16+).
 10.40, 20.15 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
 11.30, 17.55 «Прапаршчык Шматко, або Ё-мае!» Серыял (16+).
 13.05 «Следакі». Серыял (16+).
 13.50, 23.25 «NEXT». Серыял (16+).
 15.30 «Праца навыварат» (16+).
 16.50 «Цэнтральны рэгіён».
 17.35 «Вадзіць па-руску» (16+).

EUROSPORT 1

0.00 «Сустрэча ў канцэртнай студыі «Астанкіна» з Мікітам Міхалковым». 1986 год (12+).
 1.30 «Вакол смеху». 1981 год. Шыфр 16101 (12+).
 3.00 «Быў час». 2009 год (16+).
 4.00 Маст. фільм «Проста Саша» (16+).
 5.30 Серыял «33 квадратныя метры. Дачныя гісторыі» (16+).
 3.00, 5.00, 7.00, 9.00, 11.15, 13.15, 16.00, 0.15 Тэніс. Australian Open.
 11.00 Тэніс. «Гейм, Шэт і Матс»-экстра.
 14.00, 2.30 Тэніс. «Гейм, Шэт і Матс».
 14.30, 18.30, 21.50 Горныя лыжы. Кубак свету.
 17.15 Скачкі на лыжах з трампліна. Чэмпіятат свету па палётах.
 18.00 Футбол. «ФІФА».
 20.45 Конны спорт. Кубак свету.
 23.45 «Дух паруснага спорту».

КИНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

0.30 Меладрама «Уік-энд у Парыжы». (16+).
 2.20 Прыгоды «Востраў шанцавання». (12+).
 3.55 Камедыя «Ультраамерыканцы». (18+).
 5.45 Камедыя «Румба». (12+).
 7.10 Прыгоды «Сардэчна запрашаем у джунглі». (12+).
 8.55 Камедыя «Кароль вечарынак». (16+).
 10.40 Камедыя «Дублёр». (16+).
 12.20 Прыгоды «Вікі». (16+).
 14.15 Камедыя «Піўная ліга». (16+).
 16.00 Баявік «Нацыянальная бяспека». (12+).
 17.35 Камедыя «Навіны з планеты Марс». (16+).
 19.30 Камедыя «Пад маскай жыгала». (16+).
 21.10 Баявік «Васабі». (16+).

20.00 «Сталічныя падрабязнасці».
 22.00 «Глядзець усім!» (16+).
 23.05 «Аўтапанарама» (12+).
 1.05 «Салдаты-11». Серыял (16+).

МІР

6.00 «Вой, мамачкі!» (12+).
 6.30 «Добрай раніцы, свет!» (16+).
 7.35, 13.15 Серыял «Трохі не ў сабе» (16+).
 13.00, 16.00, 19.00 Навіны.
 14.00 «Справы сямейныя» (16+).
 15.00, 3.10 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
 16.15, 17.10, 18.05 Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+).
 19.20 Серыял «Метад Лаўровай» (16+).
 23.10 Маст. фільм «Карціна алеем» (12+).
 0.50 Маст. фільм «Усмешка Бога, або Чыста адэская гісторыя» (12+).
 4.00 Серыял «Спрут» (16+).

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
 11.40, 22.30, 23.10 Серыял «Скліфасоўскі». (12+).
 13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
 14.35 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу. (12+).
 15.45 «60 хвілін». Ток-шоу.
 17.35 «Лёс чалавека». (12+).
 18.45 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір». (16+).
 20.40 Серыял «Сямейны дэтэктыў». (12+).
 22.10 «Простыя пытанні» з Ягорам Хрусталёвым. (12+).
 0.30 «Вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.

ТВ 3 ТБЗ

6.00 М/ф (6+).
 8.25 «Доктар І...» (16+).
 8.55, 19.00, 2.05 «Кузей. Гюней». Серыял (16+).
 10.35, 3.40 «Судовыя страці». Дак. серыял (16+).
 12.10, 18.00 «Сакрэты экстра-сэнсаў» (16+).
 13.00, 16.55 «Варажбітка» (12+).
 14.00, 5.10 «Паралельны свет» (12+).
 14.55 «Паляўнічыя на прывідаў» (16+).
 15.30 «Простыя складанасці» (12+).
 16.05 «Натуральны адбор» (12+).
 20.50 «Вераніка не хоча паміраць». Серыял (16+).
 21.45 «Нераскрытыя тайны» (12+).
 22.40 «Гісторыі выратавання» (16+).
 23.10 «Нябёсы, якія абрынуліся». Серыял (16+).
 0.00 «Ван Хельсінг». Фэнтэзі (16+).

TV 1000 ТБ1000

6.10, 13.40 Дзвяткі (16+).
 8.10 Троя (16+).
 11.20 Матч Пойнт (16+).
 15.40 Законы прывабнасці (12+).
 17.30 Дывергент (12+).
 20.10 Прывітанне, Джулі! (16+).
 22.00 Зваротная цяга (16+).
 0.40 Быць Джонам Малкавічам (16+).
 2.45 11:14 (18+).
 4.15 Дывергент-2: інсургент (12+).

ТВ1000 Рускае кіно

6.20 Сын (16+).
 8.10 Востраў шанцавання.
 9.45 Джунглі (12+).
 11.20 Лейтэнант (12+).

6.10, 7.10 «Дзелавая раніца НТБ». (12+).
 7.50, 8.10 Серыял «Вяртанне Мухтара». (16+).
 9.40, 23.05 «НЗ.by».
 10.25 Серыял «Дарожны патруль». (16+).
 12.00 «Суд прысяжных». (16+).
 13.25, 18.25 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
 14.05 Серыял «Адвакат». (16+).
 15.40 «НЗ. Расследаванне». (16+).
 16.35, 19.40 Серыял «Інспектар Купер». (16+).
 21.15 Серыял «Апошні артыкул журналіста». (16+).
 23.25 «Вынікі дня».
 23.55 Серыял «Патруль». (16+).

8 канал

7.00, 16.05, 19.55, 21.00, 23.55 «Надвор'е».
 7.05 «Сябры дзядулі Марка» (0+).
 7.25, 23.10 Серыял «Камісар Рэкс» (12+).
 8.15 Серыял «Чатыры танкісты і сабака» (12+).
 9.10 Дак. фільм «Як ствараліся імперыі. Візантыя» (12+).
 10.00 М/с «Зорныя войны» (0+).
 10.30 «Мой любімы гадаванец» (0+).
 11.00 Вестэрн «Імя яму смерць» (16+).
 13.00 Серыял «Палюбоўнікі пустыні» (16+).
 14.30 Прыгоды «Марабунта» (16+).
 16.10 Для дзяцей «Адказвайка» (0+).
 16.15 «Мультипарад».
 17.00 Дзецям пра зверанят (12+).
 17.30 Серыял «Горад прышэльцаў».
 19.00 Серыял «Ключы ад бездані» (16+).
 20.00 Серыял «Выратаваць боса» (16+).
 20.50 «Вечарніца» (0+).
 21.05 «Даведнік па краінах і кантынентах» (0+).
 21.15 Камедыя «За бортам» (16+).

12.55 Водпуск у верасні. 1-я серыя (12+).
 14.15 Бліндаж. 2-я серыя (12+).
 16.20, 4.20 Саша + Даша + Глаша. 3—4-я серыі (16+).
 18.25 Уцячы, дагнаць, захацаца (12+).
 20.20 Ласкавы май (16+).
 22.35 Мамы (12+).
 0.40 Я таксама хачу (18+).
 2.20 Службовы роман. Наш час (16+).

National Geographic

6.00, 7.30, 18.00, 22.00, 1.05, 4.20 Навуковыя неадарэчнасці. (12+).
 6.45 Займальная навука. (12+).
 7.55, 11.45, 17.15, 20.25 Аўтасос. (12+).
 8.40 Шаша праз пекла. (16+).
 9.25 Асушыць акіяны: «Тытанік». (12+).
 10.15 Мегазаводы. (12+).
 11.00 Ледзяная дарога. (12+).
 12.35 Праз мільён гадоў. (12+).
 13.20 Гульні розуму. (12+).
 14.55, 22.45, 1.55, 5.10 Пошукі скарбаў. (12+).
 15.40 Суперзбудаванні Трэцяга рэйха. (16+).
 16.30, 19.35, 0.15, 3.30 Расследаванні авіякатастроф. (16+).
 18.50 Пачатак. (16+).
 23.30 Расійскія сакрэтныя матэрыялы. (16+).
 2.40 Неверагодныя машыны. (12+).

Discovery

8.00, 17.00, 22.00, 4.40 Махінатары. (12+).
 9.00, 15.00, 21.00, 6.20 Як гэта ўстроена? (12+).
 10.00, 16.00, 23.00, 3.50 Паляўнічыя на склады. (16+).
 11.00, 19.00, 5.30 Хуткія і гучныя. (16+).
 14.00, 7.10 Голья і напалоханыя. (16+).
 20.00, 1.00 Залатая ліхаманка. (16+).
 0.00 Каралі грузавікоў. (16+).
 2.55 Салдаты няўдачы. (16+).

Чмут з кудмянём ды шамкамі

Штотыдзень у эфіры тэлеканала «Беларусь 3» тэлевіктарына «Размаўляем па-беларуску» запоўніць заяўку на каманду з трох чалавек. Ну, а праверыць сваё веданне роднай мовы пасля таго, як праграма выйшла ў эфір, можна з дапамогай «Звязды».

Малахай — шапка, падбітая футрам. Слова мае калмыцкія карані.
Кудмень — традыцыйны беларускі абярэг. Кудмені — амулеты-абярэгі — засцерагалі нашых продкаў ад няшчасцяў і злых духаў.

Стромкі — роўны і высокі (стромкім можа быць дрэва). Дададзім, што прыметнік стромкі мае яшчэ адно значэнне — «круты, абрывісты». Ад слова стрёма, што значыць — абрыў.

Гартоўны — стойкі, вынослівы. Гартоўны — вытворны прыметнік ад слова гарт, якое прыйшло да нас з нямецкага маўлення, дзе hart — значыць цвёрды.

Шамкі — бразготкі, бомы. Цацкі для малянят.

Чмут — несумленны ў адносінах да людзей чалавек. «Даўней бадай што ў кожным сяле быў свой вядзьмар. А што ні вядзьмар — то найпершы чмут», — чытаем у Алеся Якімовіча.

Як рак на гары свісне — ніколі ці невядома калі адбудзецца абяцанае. Беларусы яшчэ скажуць: на святое ніколі, пасля дожджыку ў чацвер. Рускія: на греческіе колэнды.

У роце расце — пра вельмі смачную ежу. Беларускія адпаведнікі: за вушы не адцягнеш, язык праглынеш. Рускі: пальчыкі оближыш.

Чарговая выпуск тэлевіктарыны глядзіце ў эфіры «Беларусь 3» раніцай кожную суботу.
Ірына АСТАШКЕВІЧ.
 iost@zviazda.by

Тэлесеткі НА МОВЕ МАСТАЦТВА

На наступным тыдні сацыякультурны канал «Беларусь 3» прадставіць прэм'еру — тэлецыкл **Алега Лукашэвіча «Сучаснае мастацтва Беларусі»** пра выдатных беларускіх мастакоў новага стагоддзя. Першы фільм, які глядачы ўбачаць 24 студзеня ў 19.30, прысвечаны **Валерыю Шкарубу**.

Як успаміаюць рэжысёры праекта **Алег Лукашэвіч** і **Аляксандр Аляксееў**, работа над ім пачалася яшчэ паўтара года таму. Вынікам доўгіх здымак сталі дзiesiąць фільмаў-партрэтаў нашых сучаснікаў, сярод якіх — без некалькіх тыдняў 95-гадовы юбіляр, народны мастак Беларусі **Леанід Шчамалёў**, лаўрэат дзяржаўнай прэміі Беларусі **Валерый Шкаруба**, аўтар цэнтральнага манумента мемарыяльнага комплексу «Трасянец» скульптар **Канстанцін Касцючэнка**, мастак **Ігар Бархаткоў** і іншыя дзеячы культуры і мастацтва.

Асобны фільм прысвечаны адноўленай царкве ў вёсцы **Вішнева**, што на Міншчыне — над фрэскамі, скульптурнымі кампазіцыямі, мазаікамі для іканастаса храма працавала творчая суполка з маладых беларускіх мастакоў **Глеба Отчыка**, **Паліны Амеляноўчы**, **Канстанцін Касцючэнка**. Адметнасцю цыкла таксама стала адмыслова падобранае музычнае суправаджэнне мастацкіх вандровак, сваё для кожнага фільма.

Вікторыя ЗАХАРАВА.
 zaharava@zviazda.by

Серада, 24 студзеня

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам)
9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.20 Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15, 0.00 «Зона Х» (16+).

2 Беларусь 2

7.00 «Тэлераніца» (12+).
9.00, 19.10 «Тэлебарометр».
9.05, 17.05 Серыял «Жанчыны ў чорным» (16+).

ВТВ ВТВ

6.00, 12.45 Скетч-шоу «6 кадраў». (16+).
6.20, 15.20 Серыял «Вароніны». (12+).

Культура Культура

6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 10.00, 15.00, 19.30, 23.45 Навіны культуры.
6.35 «Легенды сусветнага кіно».

3 Беларусь 3

7.00 «Дабрананак».
7.35, 20.10 «Беларуская кухня».
8.05, 12.00, 20.00 «Калейдаскоп».
8.25, 18.15 «Строгавы».
9.40, 16.00 «...Яшчэ да вайны».

5 Беларусь 5

8.00 Біятлон. Этап Кубка свету.
8.45 Біятлон. Этап Кубка свету.
9.35, 13.50 Спорт-мікс.
9.45 Хакей. Чэмпіянат Беларусі.

21.55 Агнявы рубеж.
22.25 Гандбол. Чэмпіянат Еўропы.

АНТ АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі).
7.30, 8.00 (з субцітрамі).
8.30, 9.00 (з субцітрамі).
13.00, 16.00, 18.00 (з субцітрамі).

СТВ СТВ

6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».
6.10, 17.25 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою».

17.35 «Вадзіць па-руску» (16+).
20.00 «Сталічныя падрабязнасці».
22.00 «Глядзець усім!» (16+).

МІР МІР

6.00 «Дастукацца да зоркі» (12+).
6.30 «Добрай раніцы, свет!» (16+).
7.35 «Любімыя актёры» (12+).

РТР-Беларусь РТР-Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
10.40 «Простыя пытанні» з Ягорам Хрусталёвым.
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.

НТБ-Беларусь НТБ-Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.

6.10, 7.10 «Дзелавая раніца НТБ». (12+).
7.50, 8.10 Серыял «Вяртанне Мухтара». (16+).

8 канал 8 канал

7.00, 15.55, 19.55, 21.00, 23.55 «Надвор'е».
7.05 «Сябры дзядулі Марка» (0+).

Усходні гараскоп на

АВЕН. Галоўнае — быць актыўным і паслядоўным на працягу ўсяго тыдня.

мэту і дамагайцеся яе. Непажадана легкадумна раздаваць абяцанні, з іх выкананнем будзе вельмі праблематычна.

ЦЯЛЕЦ. Наступны тыдзень, хутчэй за ўсё, акажацца насычаны падзеямі, а вынікі будуць залежаць ад вашых разважнасці і ўмення імгненна рэагаваць на раптоўныя змены.

залежаць ад вашых разважнасці і ўмення імгненна рэагаваць на раптоўныя змены. У панядзелак непажадана паспешнасць у дзелавых пытаннях, галоўнымі павінны стаць акуратнасць і інтэлект.

БЛІЗНЯТЫ. На гэтым тыдні адыходзяць у мінулае старыя крыўды і недастатковае разуменне, а праблемы, якія назапашваліся да нядаўняга часу, паступова вырашаюцца.

а праблемы, якія назапашваліся да нядаўняга часу, паступова вырашаюцца. Зможаць ўсталяваць новыя партнёрска і любюўнія адносіны, сябры прапануюць прывабныя перспектывыныя планы, дзякуючы якім вы зможаце працягнуць ва ўсім бяскрыўна прафесійнае майстэрства.

РАК. На гэтым тыдні могуць абвастрэцца пытанні кар'еры і ўлады, але калектыву вас падтрымае і абстаноўка на працы.

відавочна палепшыцца. Не бойцеся прымаць важныя рашэнні не толькі за сябе, але і за іншых. Вы адчуеце, што неабходныя начальству і калегам, але ёсць небяспека ілюзій і зорнай хваробы.

ЛЕЎ. Тыдзень абячае вялікі поспех у рэалізацыі ідэй і планаў. Адкіньце дробныя дэталі, сканцэнтруйцеся на самым галоўным, зараз вы зможаце здзейсніць адчувальны крок наперад.

руйцеся на самым галоўным, зараз вы зможаце здзейсніць адчувальны крок наперад. Будзьце тактоўнымі, але ў той жа час у карэктнай форме адстойвайце свае інтарэсы пры зносінах з начальствам.

ДЗЕВА. На працы магчымыя перагрузкі і завышаныя патрабаванні начальства да вас.

месца сітуацыя, калі дзядзечка паклапаціцца пра сваю будучыню. Могуць быць змены ў прафесійнай сферы. Ці не час адправіць сваё рэзюмэ куды-небудзь яшчэ? Самыя напружаныя дзень тыдня — серада. Асабліва будучы дапняк нечаканасці і спешка.

НАСТУПНЫ ТЫДЗЕНЬ

ШАЛІ. На гэтым тыдні не варта чакаць якіх-небудзь сур'езных перамен. Амбіцыі будучы спрыяць паляпшэнню фінансавага становішча і замацаванню поспехаў у прафесійнай дзейнасці. Магчымы, аднак, непрадбачаныя цяжкасці, для пераадолення якіх давядзецца прыкладзіць пэўныя намаганні. Самы час рэалізоўваць свае задумкі, а не гаварыць пра іх. Наогул менш расказвайце пра сябе, свае планы і намеры.

СКАРПІЁН. Найбольш спрыяльная рэалізацыя планаў можа чакаць у прафесійнай і службовай сферах. Вас усе будучы любіць, паважаць і слухаць. Вашы веды будучы запатрабаваныя, гумар дарэчны. Магчыма нават павышэнне па службе. Вываліцца ад дакулістых ідэй і страху. Не бярэце на сябе вялікі аб'ём працы, рэальна разлічвайце сілы. Зараз ідзе гарманічны перыяд, скарыстайцеся гэтым, каб больш адпачываць і займацца асабістым жыццём.

СТРАЛЕЦ. Паспрабуйце вырашаць пасільныя задачы, не пераняпужвайцеся. Ёсць імавернасць, што патрабаванні да вашай працы могуць быць завышаны і вы сутыкнецца з несправядлівасцю ў адносінах да сябе з боку начальства. Аднак неўзабаве ўсё ўстане на свае месцы. У пятніцу непажадана прымаць паспешлівыя рашэнні па пераходзе на іншую працу ці яшчэ якіх кар'ерных зменах. Тыдзень спрыяльны для ўстанавлення сяброўскіх кантактаў і завязвання карысных знаёмстваў.

КАЗЯРОГ. На гэтым тыдні, падобна, цэнтр сусвету будзе знаходзіцца дзесьці ў непасрэднай блізкасці. Будзеце прыцягваць да сябе ўвагу і нават захопленыя погляды. Вы гатовыя адкрыць для сябе нешта новае і выгаднае ў дзелавым партнёрстве, атрымаць дапамогу і вызваленне ад мінулых даўгоў, як фінансавых, так і кармічных. Ганіце прэч няўпэўненасць і сумненне, бо надыйшоў ваш час, калі вы можаце многае паспець увасобіць у жыццё.

ВАДАЛІЎ. Гэты тыдзень, асабліва яго першая палова, можа прынесці бясконцыя клопаты, як на працы, так і дома. Не раз будзеце гатовыя разлавацца, і толькі ўласцівая вам стрыманасць не дазволіць гэтага зрабіць. І цярпенне прынясе плён. Ужо пачынаючы з чацвярга новыя праекты атрымаюць дадатковы штуршок і вы яшчэ на адзін крок наблізіцеся да сваёй мэты. Няма ліха без добра, і, што б ні адбывалася, усё — да лепшага. Паездкі і камандзіроўкі дазваляць палепшыць дабрабыт. У выхадныя добра было б пабыць у адзіноце або сярод самых блізкіх сяброў.

РЫБЫ. Сцеражыцеся паспешлівых рашэнняў. На гэтым тыдні рызыкуеце стаць ахвярай нядобрадумленага партнёра па бізнесе ці вас аблічыць прадавец у краме. Будзьце ўважлівыя. У аўторак лепш устрымацца ад буйных пачынанняў, хоць дзень у цэлым будзе станоўчы. На чацвер пажадана не планаваць сустрэчы, ні важныя, ні тым больш непатрэбныя. У пятніцу дапамогуць такія якасці, як рашучасць і актыўнасць. У выхадныя патрэбныя новыя ўражанні, пажадана куды-небудзь з'ездзіць.

ЗВЯЗДА

Чацвер, 25 студзеня

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.20 Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15, 0.00 «Зона Х» (16+).
9.10, 22.10 Серыял «След» (16+).
10.50, 12.10, 18.35, 19.20 Серыял «Капітанша» (16+).
13.10 «Дзіцячы доктар».
13.45 «Дзень у вялікім горадзе».
14.45, 15.25 Серыял «Райскае месца» (16+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 «Беларуская часінка».
21.00 «Панарама».
21.50 Спецыяльны рэпартаж (12+).
23.45 «Сфера інтарэсаў».
0.40 «Дзень спорту».

2 Беларусь 2

7.00 «Тэлераніца» (12+).
9.00, 19.10 «Тэлебарометр».
9.05, 17.05 Серыял «Жанчыны ў чорным» (16+).
9.55, 17.55 Серыял «Каварныя пакаёўкі» (16+).
10.50, 22.05 «Спяная». Драма (16+).
11.55, 21.15 «Тата зможа?» (16+).
12.40 «Свет навыварат» (16+).
13.25, 19.15 «Амерыканскі жаніх» (16+).
14.20 «На нажах» (16+).
15.25, 23.05 Серыял «Іх пераблыталі ў раддоме» (16+).
16.15, 23.55 «Нічога сабе ньюз» (12+).
16.20, 0.00 «Пін_код». Інтэрактыўны маладзёжны праект.
18.45 «Калі мы дома». Скетч-кам (16+).
20.15 «Паненка-сялянка» (16+).
22.00 «Спортлото 6 з 49», «КЕНО».

3 Беларусь 3

7.00 «Дабрананак».
7.35, 20.10 «Беларуская кухня». Кулага беларуская.
8.05, 12.00, 20.00 «Калейдаскоп». Навіны культуры.
8.20, 12.15 «Гэты дзень».
8.25, 18.15 «Строгавы». Маст. фільм (12+).
9.40 «Уладзімір Высоцкі. Беларускі след». Дак. фільм.
10.05 «СССР — музыка пад забаронай». Уладзімір Высоцкі.
10.40, 16.10 «Вертыкаль». Маст. фільм (12+).
12.20 «Беларуская кухня». Рыбыны квас.
12.45 «Беларусь як песня». Ганна Радзько.
13.15 «Славянскі базар у Віцебску — 1995».
14.05, 22.15 «Хроніка Мінскага гэта». «За гонар і свабоду» (12+).
14.55, 21.05 «Лёс рэзідэнта». Маст. фільм. «Заходні шлейф» (12+).
17.25 «Песні мінулага стагоддзя». Уладзімір Высоцкі і яго песні.
19.30 «Сучаснае мастацтва Беларусі». Дынастыя мастакоў Бархатковых.
20.40 «Калыханка» (0+).
23.10 «Святло далёкай зоркі». Паміці актрысы, рэжысёра, заслужанага дзеяча мастацтваў БССР Любові Мазалеўскай.

5 Беларусь 5

8.00 Хакей. КХЛ. «Спартак» (Масква) — «Дынама» (Рыга).
10.00 Легенды спорту. Беларускія гісторыі.
10.30, 15.20 Спорт-мікс.
10.40 Гандбол. Чэмпіянат Еўропы. Другі этап.
12.15 Слэм-данк.
12.45 Агнявы рубаж.
13.15 Футбол. Чэмпіянат Англіі. «Брайтан» — «Чэлсі».
15.50 Бялятон. Этап Кубка свету. Антхольц. Масстарт. Мужчыны.
18.45 «Калі мы дома». Скетч-кам (16+).
16.55 Гульні «навыраст».
17.25 Легенды спорту. Беларускія гісторыі.
17.55 Свет англійскай прэм'ерлігі. Відэачасопіс.

ВТВ ВТВ

6.00, 12.45 Скетч-шоу «6 кадраў». (16+).
6.20, 15.20 Серыял «Вароніны». (12+).
7.40, 4.20 М/ф «Дуда і Дада». (0+)
8.00, 4.35 М/ф «Смяшарыкі». (0+)
8.20, 4.55 М/ф «Маша і Мядзведзь». (6+)
8.40, 3.30 «Ералаш». (6+)
9.40, 19.00 Серыял «Маладзёжка. Дарослае жыццё». (12+)
10.45 Баявік «Час расплаты». (12+)
13.00, 20.00 Серыял «Лонданград». (16+)
14.10 Серыял «Паласатае шчасце». (12+)
16.50, 5.10 Серыял «Ранеткі». (12+)
17.50, 22.40 «Уральскія пельмені». (16+)
21.00 Фантастыка «Якія спыняюць час». (12+)
0.00 Серыял «Карабель». (16+)
0.50 Серыял «Бязмоўны сведка». (16+)
1.50 Серыял «Метад Лаўровай». (16+).

Культура

6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 10.00, 15.00, 19.30, 23.45 Навіны культуры.
6.35 «Легенды сусветнага кіно». Моніка Віці.
7.05 «Пешшу...» Масква Высоцкага.
7.35, 20.05 «Правілы жыцця».
8.10, 22.20 «Мемарандум Парвуся». Серыял.
9.10 «Палацы ўзарваць і адыходзіць...»
9.40, 19.45 «Галоўная роля».
10.15, 17.45 «Назіральнік».
11.10, 0.00 XX стагоддзе. «Уладзімір Высоцкі. Маналог». 1980 год.

18.30 Авертайм.
19.00, 22.00 Спорт-цэнтр.
19.10 Авертайм. КХЛ.
19.25 Хакей. КХЛ. «Дынама-Мінск» — «Слован» (Браціслава). (У перапынках — Авертайм. КХЛ.)
22.10 Змешаныя адзінаборствы. UFC.

АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), 7.30, 8.00 (з субцітрамі), 8.30, 9.00 (з субцітрамі), 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 (з субцітрамі), 20.30 Нашы навіны.
6.10, 7.10, 8.10 «Наша раніца».
9.10 «Тэорыя змовы» (16+).
10.00 «Жыць здорава!» (12+).
11.10 «Модны прыгавор» (12+).
12.20, 13.10, 19.00 «Няхай гавораць» (16+).
13.55 «Давай пажанімся!» (16+).
14.55 «Мужчынае/Жаночае» (16+).
16.20 «Адваротны адлік». «Магія гуку, ці Аб чым звоніць зван» (12+).
16.55 «На самай справе» (16+).
18.20 «Кантрольная закупка» (12+).
18.55 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
20.00 Час.
21.05 Серыял «Сакратарка» (16+).
23.00 Серыял «Павук» (16+).
0.50 Начныя навіны.

СТВ

6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».
6.10, 17.25 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
7.40, 20.10, 23.00 «СТВ-спорт».
8.30, 17.35 «Далёкія сваякі» (16+).
8.50, 21.05 «Загадка чалавецтва» (16+).
10.40, 20.15 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
11.30, 17.55 «Прапаршчык Шматко, або Ё-ма!» Серыял (16+).
13.05 «Следакі». Серыял (16+).
13.50, 23.25 «NEXT-2». Серыял (16+).

15.30 «Праца навыварат» (16+).
16.50 «Мінск і мінчане».
20.00 «Сталічныя падрабязнасці».
22.00 «Глядзец усім!» (16+).
23.05 «Аўтапанарама» (12+).
1.00 «Салдаты-11». Серыял (16+).

МІР

6.00 «Здабытак рэспублікі. Васьмідзясятая». Кухня (12+).
6.30 «Добрай раніцы, свет!» (16+).
7.35 «Любімыя акцёры» (12+).
8.05 Серыял «АСА» (16+).
9.05, 13.15, 19.20 Серыял «Метад Лаўровай» (16+).
13.00, 16.00, 19.00 Навіны.
14.05 «Справы сямейныя» (16+).
15.00, 3.10 «Справы сямейныя. Новая гісторыя» (16+).
16.15, 17.10, 18.05 Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+).
23.15 Маст. фільм «Курортны туман» (16+).
1.05 Маст. фільм «Шукаю цябе» (16+).
4.05 Серыял «Спрут» (16+).

РТР-Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.40, 22.30, 23.10 Серыял «Скліфасоўскі». (12+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
14.35 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу. (12+).
15.45 «60 хвілін». Ток-шоу.
17.35 «Лёс чалавека». (12+).
18.45 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір». (16+).
20.40 Серыял «Сямейны дэтэктыў». (12+).
22.10 «Простыя пытанні» з Ягорам Хрусталёвым. (12+).
0.30 «Вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ-Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.

ТВБЗ

6.00 М/ф (6+).
8.25 «Доктар 1...» (16+).
8.55, 19.00, 2.25 «Кузей. Гюней». Серыял (16+).
10.35, .00 «Судовыя страсці». Дак. серыял (16+).
12.10, 18.00 «Сакрэты экстрасэнсаў» (16+).
13.00, 16.55 «Варажбітка» (12+).
14.00 «Паралельны свет» (12+).
14.55 «Паляўнічыя на прывідаў» (16+).
15.30 «Простыя складанасці» (12+).
16.05 «Натуральны адбор» (12+).
20.45 «Вераніка не хоча паміраць». Серыял (16+).
21.40 «Нераскрытыя тайны» (12+).
22.35 «90-я» (16+).
23.20 «Нябёсы, якія абрынуліся». Серыял (16+).
0.05 «Дзень Незалежнасці». Фантастыка (16+).
5.35 «Гісторыі выратавання» (16+).

ТВ1000 ТБ1000

6.10, 15.15 Малышка на мільён (16+).
8.45 Дракула (16+).
11.15 Дзённік пакаёўкі (16+).
13.15 Эван Усёмагутны (12+).
17.50 Дывергент-3: за сцяной (16+).
20.10 Далёка-далёка (12+).
22.50 Новая эра Z (16+).
1.00 Цёмная даліна (18+).
3.00 Спадар Ніхто (16+).
5.15 Троя (16+).

ТВ1000 Рускае кіно

6.20 Пятніца (16+).
8.05 Пацалунак скрозь сцяну (16+).
9.50 Прыкідваючыся ахвярай (16+).
11.50 Трое ў лодцы, не лічачы сабакі. (12+).

Еurosport 1

3.00, 6.00, 8.00, 11.30, 14.30, 16.00, 18.30, 21.00, 1.50 Тэніс. Australian Open.
5.30, 11.15 Тэніс. «Гейм, Шэт і Матс»-экстра.
14.00, 2.30 Тэніс. «Гейм, Шэт і Матс».
15.30 «Дух паруснага спорту».
23.00 Веласпорт (трэк). «Шэсць дзён Берліна».

Настальгія

6.00 «Быў час» з Аляксандрам Палітоўскім: «Закон аб СМІ». 2006 год (16+).
7.00, 8.40, 9.40, 11.45, 13.50, 15.40, 17.00, 21.40, 23.00, 1.05, 2.45, 3.40 Музычная настальгія (12+).
7.40 Фільм-спектакль «Абрабанне ў поўнач». 1978 год (16+).
9.00, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
10.00, 16.00, 22.00, 4.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
11.00, 5.00 «Песня-87» (12+).
12.00 «Спяем, сябры!» з Таццянай Візбар. 2007 год (12+).
13.00 «Дэфіцыт на Мазаева». Тэлеспектакль 1979 год (12+).
14.35 «Час пік» з Андрэем Разбашам (12+).
17.30 Маст. фільм «Зігзаг» (16+).

6.10, 7.10 «Дзелавая раніца НТБ». (12+).
7.50, 8.10 Серыял «Вяртанне Мухтара». (16+).
9.40, 23.05 «НЗ.by».
10.25 Серыял «Дарожны патруль». (16+).
12.00 «Суд прысяжных». (16+).
13.25, 18.25 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.05 Серыял «Адвакат». (16+).
16.35, 19.40 Серыял «Інспектар Купер». (16+).
21.15 Серыял «Апошні артыкул журналіста». (16+).
23.25 «Вынікі дня».
23.55 Серыял «Патруль». (16+).

8 канал

7.00, 15.55, 19.45, 21.00, 23.55 «Надвор'е».
7.05 «Сябры дзядулі Марка» (0+).
7.25, 23.10 Серыял «Камісар Рэкс» (12+).
8.15 Серыял «Чатыры танкісты і сабака» (12+).
9.10 Дак. фільм «Маскоўская аблога» (18+).
10.00 М/с «Зорныя войны» (0+).
10.25 Дак. серыял «Фантасты-прадказальнікі». Жуль Верн (12+).
11.15 Камедыя «Блакiтная кроў» (16+).
12.45 Серыял «Палубоўнікі пустыні» (16+).
14.15 Меладрама «Старое ружжо» (16+).
16.00 Для дзяцей «Адказваяка» (0+).
16.05 «Мультипарад».
16.30 «Мой любімы гадаванец» (0+).
17.00 Дзецям пра зверанят (12+).
17.20 Серыял «Горад прышэльцаў» (16+).
18.50 Серыял «Ключы ад бездані» (16+).
19.35 «Фэшн is my прафэшн».
19.50 Серыял «Выратаваць боса» (16+).
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.05 «Даведнік па краінах і кантынентах» (0+).
21.15 Драма «Закаханыя» (16+).

National Geographic

14.25 Хатабыч (16+).
16.20, 4.20 Парфумерка. 3—4-я серыі (12+).
18.20 Дзень радыё (16+).
20.20 Высоцкі. Дзякуй, што жывы (16+).
22.50 Чалавек у футарале, чалавек у паліто і чалавек у фраку (12+).
0.45 Дамавік (16+).
2.45 Востраў шанцавання.

Discovery Channel

6.00, 7.55 Навуковыя недарэчнасці. (12+).
7.05 Займальная навука. (12+).
8.15, 12.05, 17.30, 20.40 Аўта-SOS. (12+).
9.00 Шаха праз пекла. (16+).
9.45 Дзікі тунец. (12+).
10.30 Мегазаводы. (12+).
11.20 Шаха праз пекла. (16+).
12.50 Прыары. (12+).
13.40 Гульні розуму. (12+).
15.15, 2.05, 5.10 Сакрэтная матэрыялы Юрскага перыяду. (12+).
16.00 Суперзбудаванні Трэцяга рэйха. (16+).
16.45, 18.20, 19.50, 22.15, 0.35, 3.35 Расследаванні авіякатастроф. (16+).
19.05 Пачатак. (16+).
23.00 Ліхтугі за мяжой. (16+).
23.45 Тайныя гісторыі. (16+).
2.50 Неверагодныя машыны. (12+).

Discovery Channel

8.00, 17.00, 22.00, 0.00, 4.40 Махінатары. (12+).
9.00, 11.00, 15.00, 21.00, 6.20 Як гэта ўстроена? (12+).
10.00, 16.00, 23.00, 3.50 Паляўнічыя на склады. (16+).
14.00, 7.10 Выжыць любой цаной. (16+).
18.00 Металаломшчыкі. (16+).
19.00, 5.30 Хуткія і гучныя. (16+).
20.00, 0.00 Залатая ліхаманка. (16+).
2.00 Аляска: апошні рубаж. (16+).
2.55 Салдаты няўдачы. (16+).

Фінішаваў міжнародны конкурс складання шахматных задач да 80-годдзя газеты «Алтайская правда». У досыць моцным па складзе спаборніцтве пахвальным водгукам адзначана задача мінчаніна Часлава Якубоўскага.

Белыя: Kрb8, Фb6, Ch3, Ch8, Kb3, Kf3, пп. b4, d3, g3 (9).

Чорныя: Kрд5, Фb2, Ле1, Лг4, Kг7, пп. a6, c3, e7, g6 (9).

Мат у 2 ходы.

Не вядучы да мэты падманнага сляды 1.Kbd4? ~ 2.Фс6, Фс5, Фd8x, але 1...Ф:b4! і 1.Kрb7? ~ 2.Фс6x, 1...Ле6 2.Фс5x, 1...Лс4 2.Фd8x, але 1...Л:b4! Рашае 1.Kfd4! ~ 2.Фс5x, 1...Ке6 2.Фс6x, 1...Кре5 2.Фе6x, 1...Л:d4 2.Фс5x

А наступная задача таго ж аўтара (**гл. дыяграму**) складзена ім для нашых чытачоў.

Белыя: Кра1, Фb3, Ла8, Се2, Kh3, пf2 (6).

Чорныя: Kрh4, Cс8, пп. f5, g4 (4).

Мат у 2 ходы.

Дасылайце рашэнні на адрас рэдакцыі («Звязда», вул. Хмяльніцкага, 10а, 220013, г. Мінск) або на электронны адрас вядучага адрэла: vadim_ne67@mail.ru

У мінулым выпуску мы згадалі ўдзел беларускіх шахматыстаў у чэмпіянаце свету па хуткіх шахматах у сталіцы Саудаўскай Аравіі. Сёння прапануем дзве пераможныя партыі беларусаў.

Юрый Кузубаў — Сяргей Жыгалка. 1.Kf3 d5 2.g3 c6 3.Cg2 Cg4 4.b3 e6 5.Cb2 Kf6 6.0-0 Ce7 7.d3 a5 8.a3 0-0 9.Kbd2 Kbd7 10.e4 Фb6 11.h3 Ch5 12.Фe2 Лfd8 13.g4 Cg6 14.Kh4 Kf8 15.Kрh1 de 16.K:g6 K:g6 17.K:e4 Kd5 18.Cc1 Фс7 19.Фf3 Kdf4 20.Ce3 Лf8 21.Kg3 Cd6 22.C:f4 C:f4 23.Ke2 Cd6 24.Фe3 Kf4 25.K:f4 C:f4 26.Фe4 Лfd8 27.d4 Лd5 28.Лad1 Лad8 29.Cc3 Лg5 30.Cf3 Лg6 31.Фe2 Fe7 32.Фe4 Cc7 33.b4 Фh4 34.Kpg2 f5 35.Фe3 fg 36.Ce4 Cf4 37.Фd3 gh+ 38.Kрh1 Лg2 39.C:g2 hg+ 40.Kр:g2 Фg4+ 41.Kрh1 Лd5, 0:1.

Ёрдэн ван Хорэст — Уладзіслаў Кавалёў. 1.e4 e5 2.Kf3 Кс6 3.Кс3 Кf6 4.Cc4 d5 5.ed K:d5 6.0-0 K:c3 7.bc Cd6 8.d4 0-0 9.Ле1 h6 10.d5 Ке7 11.c4 Kg6 12.Cb2 Фf6 13.Cd3 Cg4 14.C:g6 fg 15.Ле3 Cc5 16.Лb3 Фf4 17.Фf1 e4 18.Kd4 Лае8 19.Ле1 Фf6 20.Cc3 b6 21.Ле3 a5 22.Ca1 Cc8 23.Лb1 Ca6 24.Лb2 g5 25.Ld2 g4 26.Фe2 h5 27.h3 gh 28.Л:h3 h4 29.Cb2 Cc8 30.Лh1 e3 31.fe Л:e3 32.Фd1 Cg4 33.Фс1 Фe5, 0:1.

На чэмпіянаце свету па бліцы, што таксама адбыўся ў Эр-Рыядзе, Сяргей Жыгалка і Уладзіслаў Кавалёў прыйшлі да фінішу 35-м і 61-м са 138 удзельнікаў, Вольга Бадэлька — 72-й са 100.

На Мемарыяле Л. Заменгофа ў Беластоку ў турніры «А» (54 удзельнікі) Аляксей Аляксандраў быў трэці, Раман Грыб заняў 12-е месца, Юрый Ціханаў — 13-е. У турніры «В» Аляксей Чэрапаў фінішаваў трэці. У фінале Кубка Казахстана ў Астане Кірыл Ступак — чацвёрты з 10. Мікіта Маёраў заваяваў «серабро» на турніры ў Данау (Аўстрыя; 76 удзельнікаў). На Мемарыяле Дарашкевіча ў г. Сочи (118 гульцоў) Аляксей Трэзі атрымаў залаты медаль, а Дзмітрый Навіцкі — бронзавы. У Кракаве ў турніры «А» Андрэй Кавалёў — шосты са 109, у турніры «В» Аляксандр Нікіцін — дзявяты з 86. У калядным бліцтурніры ў Беларусі прызавую тройку склалі Андрэй Малюш, Андрэй Аляховік і Піліп Обухаў.

Рашэнне задачы з мінулага выпуску: 1.Лd6. Першымі правільна адказалі Сяргей Хваль, Ігар Ананіч, Уладзімір Ізотаў, Васіль Канапацкі.

Вадзім ЖЫЛКО.

Пятніца, 26 студзеня

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), **9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 1.45** Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15 «Зона X» (16+).
9.10 Серыял «След» (16+).
10.50, 12.10, 18.40, 19.20 Серыял «Капітанша» (16+).
13.10 «Дзіцячы доктар».
13.45 «Дзень у вялікім горадзе».
14.45, 15.25, 17.05 Серыял «Райскае месца» (16+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
21.00 «Панарама».
21.50 «Клуб рэдактараў» (16+).
22.25 Меладрама «Адзін-адзіночкі і назаўсёды» (16+).
2.05 «Дзень спорту».

2 Беларусь 2

7.00 «Тэлераніца» (12+).
9.00, 19.10 «Тэлебарометр».
9.05, 17.05 Серыял «Жанчыны ў чорным» (16+).
9.55, 17.55 Серыял «Каварныя пакаёўкі» (16+).
10.45 «Зразумець. Дараваць» (16+).
11.45, 21.05 «Арол і рэшка. Юбілейны» (16+).
12.40 «Свет навыварат» (16+).
13.30, 19.15 «Амерыканскі жаніх» (16+).
14.25 «На нажах» (16+).
15.25 Серыял «Іх пераблыталі ў раддоме» (16+).
16.15, 0.10 «Нічога сабе нюз» (12+).
16.20, 0.15 «Пін код». Інтэрактыўны маладзёжны праект.
18.45 «Калі мы дома». Скетч-кам (16+).
20.10 «Паненка-сялянка» (16+).
22.00 «Спортлато 5 з 36», «КЕНО».
22.05 «Бітва экстрасэнсаў. 16-ы сезон» (16+).

ВТВ ВТВ

6.00, 12.25 Скетч-шоу «6 кадраў». (16+).
6.20, 15.20 Серыял «Вароніны». (12+).
7.40, 4.20 М/ф «Дуда і Дада». (0+)
8.00, 4.35 М/ф «Смяшарыкі». (0+)
8.20, 4.55 М/ф «Маша і Мядзведзь». (6+)
8.40, 3.20 «Ералаш». (6+)
9.40, 19.00 Серыял «Маладзёжка. Дарослае жыццё». (12+).
10.45 Фантастыка «Якія спыняюць час». (12+).
12.40 Скетч-шоу «6 кадраў». (16+).
13.00, 20.00 Серыял «Лонданград». (16+).
14.10 Серыял «Паласатае шчасце». (12+).
16.50, 5.10 Серыял «Ранеткі». (12+).
17.50, 22.45 «Уральскія пельмені». (16+).
21.00 Баявік «Смокінг». (12+).
0.00 Фантастыка «Суддзя Дрэд». (18+).
1.35 Серыял «Метад Лаўровай». (16+).
3.15 «Лаві момант». (16+).

КУЛЬТУРА Культура

6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 10.00, 15.00, 19.30, 23.45 Навіны культуры.
6.35 «Легенды сусветнага кіно». Барыс Бліноў.
7.05 «Пешшу...» Масква Ільфа і Пятрова.
7.35, 20.05 «Правілы жыцця».
8.10 «Мемарандум Парвуса». Серыял.
9.05 «Неферціці». Дак. фільм.
9.10 «Палацы Узарваць і адыходзіць...»
9.40 «Галоўная роля».
10.20 Шэдэўры старога кіно. «Цырк». Маст. фільм.
12.00 «Больш, чым каханне». Рыгор Аляксандраў і Любоў Арлова.

3 Беларусь 3

7.00 «Дабрананак».
7.35, 20.10 «Беларуская кухня». Банды.
8.05, 12.00, 20.00 «Калейдаскоп». Навіны культуры.
8.20, 12.15 «Гэты дзень».
8.25, 18.15 «Строгавы». Маст. фільм, заключная серыя (12+).
9.40 «Апошні дзень». Андрэй Растокі (12+).
10.15 «Сіла веры».
10.40, 16.55 «Адзін шанц з тысячы». Маст. фільм (12+).
12.20 «Пясняр. Сэрцам і думамі». Дак. фільм (12+).
13.00 «Вянок». Цыкл песень Уладзіміра Мулявіна на вершы Максіма Багдановіча.
14.05 «Камертон». Народная артыстка Беларусі Святлана Акружная.
14.35, 22.30 «Хроніка Мінскага гэта». «Народжаныя двойчы» (12+).
15.30, 21.05 «Трывожная нядзеля». Маст. фільм (12+).
19.30 «Сучаснае мастацтва Беларусі». Алег Крошкін.
20.40 «Калыханка» (0+).
23.20 «Час кіно». Работы студэнтаў майстэрні народнага артыста Беларусі Аляксандра Яфрэмава.

5 Беларусь 5

8.00 Хакей. КХЛ. «Дынама-Мінск» — «Слован» (Браціслава).
9.55 Агнявы рубезь.
10.25 Футбол. Чэмпіятат Англіі. Агляд тура.
11.20 Гандбол. Чэмпіятат Еўропы. Другі этап.
12.55 Біятлон. Чэмпіятат Еўропы. Спрынт. Мужчыны.
14.25 Легенды спорту. Беларускія гісторыі.
17.25 Тэніс. Чэмпіятат Еўропы. Матч за 5-е месца. (У перапынку — Спорт-мікс.)
22.05 «Бітва экстрасэнсаў. 16-ы сезон» (16+).
12.45 «Більярд Якава Сіная». Дак. фільм.
13.25 «Сірано дэ Бержэрак». Дак. фільм.
13.35 «Цуды надвор'я нашага Сусвету. Іншапланетная метэаралогія». Дак. фільм.
14.30 «Адлюстраваны час». Дак. серыял.
15.10 Да юбілею Юрыя Башмета. Канцэрт у Вялікай зале Берлінскай філармоніі.
16.05 «Фідый». Дак. фільм.
16.15 «Пісьмы з правінцы». Навазыбкаў (Бранская вобласць).
16.45 «Царская ложа».
17.25 «Справа №. Жандар-рэфарматар Уладзімір Джункоўскі». Дак. серыял.
18.00 «Дым Айчыны». Маст. фільм.
19.45 «Шукальнікі». «Зніклія мазаікі маскоўскага метро».
20.30 Да 75-годдзя Аляксандра Пашуціна. «Лінія жыцця».
21.25 «Парад планет». Маст. фільм.
22.55 «Навуковы стэнд-ап».
23.55 «2 Вернік 2».
0.40 «Мост Ватэрлоо». Маст. фільм.
2.25 «Дурнаватая...» «Крыўда». М/ф для дарослых.

EUROSPORT EuroSport 1

3.30, 6.15, 11.30, 21.00, 1.50 Тэніс. Australian Open.
8.30, 14.00 Тэніс. «Гейм, Шэт і Матс».
9.00 Тэніс. Australian Open. Жанчыны. Пары. Фінал.
11.15 Тэніс. «Гейм, Шэт і Матс»-экстра.
14.30, 17.00 Горныя лыжы. Кубак свету.
15.45, 17.30, 22.00 Лыжняе дваяборства. Кубак свету.
18.45 Скачкі на лыжах з трампліна. Чэмпіятат свету па палётах.
19.45, 2.30 Скачкі з трампліна. Кубак свету.
23.00 Веласпорт (трэк). «Шэць дзён Берліна».

НОВАЛЬГІЯ Настальгія

6.00 «Спяем, сябры!» з Таццянай Візбар. 2007 год (12+).
7.00 «Дэфіцыт на Мазеава». Тэлеспектакль 1979 год (12+).
7.50, 9.40, 11.00, 15.40, 17.00, 19.00, 20.45, 21.40, 23.00, 1.05, 2.30, 3.40, 5.45 Музычная настальгія (12+).
8.35 «Час пік» з Андрэем Разбашам (12+).
9.00, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
10.00, 16.00, 4.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
11.30 Маст. фільм «Зігзаг» (16+).
12.00 Маст. фільм «Адам жэніцца з Евай» (12+).
14.10 «Канцэрт Тота Кутуньё». 1985 год (12+).
17.40 Маст. фільм «Удача» (16+).

19.50, 22.30 Гандбол. Чэмпіятат Еўропы. 1/2 фіналу. (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
21.30 Дзюдо. Чэмпіятат Беларусі.

АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), **7.30, 8.00** (з субцітрамі), **8.30, 9.00** (з субцітрамі), **11.00, 13.00, 16.00, 18.00** (з субцітрамі), **20.30** Нашы навіны.
6.10, 7.10, 8.10 «Наша раніца».
9.10 «Ідэальны рамонт» (12+).
10.00 «Жыць здорава!» (12+).
11.10 «Модны прыгавор» (12+).
12.20, 13.10 «Няхай гавораць» (16+).
13.55 «Давай пажэнімся!» (16+).
14.55 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
16.35 Камедыя «Кухарка» (12+).
18.20 «Кантрольная закупка» (12+).
18.55 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
19.00 «Поле цудаў» (16+).
20.00 Час.
21.05 Серыял «Сакратарка» (16+).
23.00 «Свая каляіна». Да юбілею Уладзіміра Высоцкага (16+).
1.00 Начныя навіны.

СТБ

6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».
6.10, 17.25 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
7.40, 20.10, 23.00 «СТБ-спорт».
8.30 «Далёкія сваякі» (16+).
8.50 «Загадкі чалавецтва» (16+). Агляд тура.
10.40 «Самыя шакіруючыя гіпэтэзы» (16+).
11.30 «Прапаршчык Шматко, або Ё-маё!» Серыял (16+).
13.05 «Следакі». Серыял (16+).
13.50 «NEXТ-2». Серыял (16+).
15.25 «Праца навыварат» (16+).
16.10 «Аўтапанарама» (12+).
16.50 «Скардзіцца дазваляецца».
17.10 «Адкрытая размова».
17.35 «Засакрэчаны спісы» (16+).
19.10 «Вадзіць па-руску» (16+).
20.00 «Сталічныя падрабязнасці».

20.15 Камедыя «Паліцэйскі з Бэверлі-Хілз» (12+).

22.05 «Глядзець усім!» (16+).

23.05 Фантастыка «Сталкер» (12+).

1.50 «Халодныя гульні. Лютая зіма — 2018» (16+).

МІР

6.00 «Наша кіно. Гісторыя вялікага каханьня». Асаблівасці нацыянальнага палявання (12+).
6.30 «Добрай раніцы, свет!» (16+).
7.35 «Любімыя акцёры» (12+).
8.05 Серыял «АСА» (16+).
9.05, 13.15 Серыял «Метад Лаўровай» (16+).
13.00, 16.00, 19.00 Навіны.
14.00 «Справы сямейныя» (16+).
15.00 «Справы сямейныя. Новая гісторыя» (16+).
16.15 «Сакрэтныя матэрыялы» (16+).
17.10, 18.05 Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+).
19.20 Серыял «Доўгая дарога». 1—2 серыі (16+).
23.00 Маст. фільм «Каменная кветка» (12+).
0.45 «Трымайся, шоубізі!» (16+).
1.15 Маст. фільм «Курортны туман» (16+).
3.05 М/ф (6+).

РТР— Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
10.40 «Простыя пытанні» з Ягорам Хрусталёвым. (12+).
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.40 Серыял «Скліфасоўскі». (12+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
14.35 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу. (12+).
15.45 «60 хвілін». Ток-шоу.
17.35 «Лёс чалавека». (12+).
18.45 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір». (16+).
20.40 Серыял «Сямейны дэтэктыў». (12+).
22.10, 23.10 «Петрасян-шоу». (16+).
0.10 Да 80-годдзя Уладзіміра Высоцкага. (12+).

НТБ—Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
6.10, 7.10 «Дзелавая раніца НТБ». (12+).
7.50, 8.10 Серыял «Вяртанне Мухтара». (16+).
9.40, 23.10 «НЗ.by».
10.25 Серыял «Дарожны патруль». (16+).
12.00 «Суд прысяжных». (16+).
13.25, 18.25 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.05 Серыял «Адвакат». (16+).
16.35, 19.40 Серыял «Інспектар Купер». (16+).
21.15 Серыял «Апошні артыкул журналіста». (16+).
23.40 Серыял «Патруль». (16+).

8 канал

7.00, 16.00, 19.55, 21.00, 23.55 «Надвор'е».
7.05 «Сябры дзядулі Марка» (0+).
7.25, 23.10 Серыял «Камісар Рэкс» (12+).
8.10 Серыял «Чатыры танкісты і сабака» (12+).
9.05 Дак. фільм «Патрыярх Ціхан» (16+).
9.50 М/с «Зорныя войны» (0+).
10.15 Дак. серыял «Фантасты-прадказальнікі». Артур Кларк (12+).
11.05 Драма «Закаханыя» (16+).
13.00 Серыял «Палубоўнікі пустыні» (16+).
14.30 Прыгоды «Зямля Саннікава» (0+).
16.05 Для дзяцей «Адкавайка» (0+).
16.10 «Мультипарад».
16.30 «Адшукваецца адпачынак» (0+).
17.00 Дзецям пра зверанят (12+).
17.40 Серыял «Горад прышэльцаў» (16+).
19.10 Серыял «Ключы ад бездані» (16+).
20.00 Серыял «Выратаваць боса» (16+).
20.50 «Вечарніца».
21.05 Баявік «Толькі для вашых вачэй» (16+).

ТВ 3 ТБ3

6.00 М/ф (6+).
8.30 «Доктар I...» (16+).
9.00, 1.35 «Кузей. Гюней». Серыял (16+).
10.40, 3.10 «Судовыя страці». Дак. серыял (16+).
12.20 «Сакрэты экстрасэнсаў» (16+).
13.15, 17.00 «Варажбітка» (12+).
14.15, 4.40 «Паралельны свет» (12+).
15.10 «Паляўнічыя на прывідаў» (16+).
15.40 «Простыя складанасці» (12+).
16.10 «Мой герой» (12+).
18.00 «Дзённік экстрасэнса» (12+).
19.00 «Чалавек-невідзімка».
20.05 «Усе ў захапленні ад Мэры». Камедыя (12+).
22.15 «Канстанцін: уладар цемры». Трылер (16+).
0.10 «Авіякатастрофы. Пункт незвароту» (16+).
5.30 «Вокладка» (16+).

TV 1000 ТБ1000

8.10 Матч Пойнт (16+).
10.30 Новая эра Z (16+).
12.40 Далёка-далёка (12+).
15.20 Троя (16).
18.25 Захавальнік Месяца (0+).
20.10 Больш, чым жыццё (12+).
22.05 Адданы садоўнік (16+).
0.30 Вяселле найлепшага сябра (12+).
2.30 Дама ў акуларах і са стрэльбай у аўтамабілі (16+).
4.15 Прывітанне, Джулі! (16+).

ТВ 1000 Рускае кіно

Скульптура з тлушчу нагадае аб пахудзенні

У Лондане ўсталявалі велізарную скульптуру з тлушчу, каб прымусіць грамадзян задумацца аб лішняй вазе, паведамляе выданне The Independent.

Велізарны «тлушчберг» зроблены з сапраўднага жывёльнага тлушчу. Яго вышыня супастаўная з двухпавярховым аўтобусам, а шырыня складае тры метры. Паводле задумы стваральнікаў, велізарны непрывабны арт-аб'ект павінен справакаваць жыхароў горада падумаць пра свае харчовыя звычкі і аб пераяданні ў перыяд калядных свят. Яны прымеркавалі яго ўстаноўку да выхаду даследавання, падчас якога тысячы чалавек прызналіся, што набралі ў сярэднім два кілаграмы за зімовыя святы. Таксама навукоўцы высветлілі, што 11% з тых, хто вырашыў пачаць весці здаровы лад жыцця са студзеня, ужо кінулі свае спробы. Як мяркуецца, іх колькасць вырасце да 37% ужо да 19 студзеня.

Секс працягваюць узаконьваць

У сеціве з'явілася праграма, якая дапамагае ўзаконіць згоду на секс з партнёрам, піша Metro.

Сэрвіс пад назвай LegalFling прапануе карыстальнікам перад здзяйсненнем палавога акта адправіць запыт партнёру, каб пераканацца, што жаданне ўзаемнае. Акрамя таго, праграма дапамагае афіцыйна аформіць згоду на секс, а ў выпадку абвінавачванняў у дамаганні выкарыстоўваць яе як пацвярджэнне невінаватасці. У апісанні сказана, што кнопка «Пагадзіцца» юрыдычна абавязвае партнёра прытрымлівацца правілаў, названых у профілі карыстальніка. Сярод іх — згода на здымку, выкарыстанне сродкаў кантрацэпцыі, адсутнасць венерычных захворванняў і ўжыванне нецэнзурнай лаянкі падчас акта. Выбар кнопкі «Адмова» таксама можа быць выкарыстаны ў рыдчыных спрэчках, запэўніваючы распрацоўшчыкі.

Выданне адзначае, што на фоне гучных скандалаў, звязаных з сексуальнымі дамаганнямі, праграма можа быць асабліва актуальнай.

Самую дарагую бутэльку гарэлкі ўсё ж не выпілі

Выкрадальнік самай дарагой бутэлькі гарэлкі ў свеце не стаў яе піць. Пра гэта РІА Навіны расказаў Брыян Інгберг, уладальнік капенгагенскага бара, дзе яна захоўвалася.

Бутэлька «Руссо-Балт», кошт якой ацэньваецца ў 1,3 мільёна долараў, знікла з калекцыі Інгберга ў пачатку студзеня, у здзяйсненні крадзяжу падазраваўся былы супрацоўнік. Праз тры дні яе знайшлі на будаўнічай пляцоўцы за 20 кіламетраў ад Капенгагена, і па першых звестках СМІ яна была пустая. Але пазней Інгберг абверг гэтую інфармацыю: «Бутэлька, калі яе знайшла паліцыя, усё яшчэ была напоўнена гарэлкай», — паведаміў ён. На яго думку, выкрадальнік пазваўся ад трафея, таму што яго спалохала шуміха ў прэсе. Каштоўнасць экспаната тлумачыцца тым, што бутэлька выраблена з золата і серабра, а насадка для фільтрацыі і корак у форме двухгалавага арла ўпрыгожаны дыментамі.

Іван КУПАРВАС. hvir@vziasda.by

Субота, 27 студзеня

1 Беларусь 1

6.15 «Існасць». 6.40 Меладрама «Дванаццаць цудаў» (12+). 8.25 «Кулінарная дыпламатыя» (12+). 9.00, 12.00, 15.00 Навіны. 9.10 «Клуб рэдактараў» (16+). 9.50 «Здароўе» (12+). 11.10 «Сваты. Жыццё без грыму» (12+). 12.10 «50 рэцэптаў першага» (12+). 12.45, 15.45 Серыял «Сваты-5» (12+). 13.50 «Я ведаю». 15.15 «Краіна». 16.50 Меладрама «Супрацьстаянне» (16+). 21.00 «Панарама». 21.45 «Шчаслівы вечар». 22.40 Меладрама «Лінія Марты» (12+). 2.20 «Дзень спорту».

2 Беларусь 2

6.55 «Занадта шмат хвастоў» (6+). 7.25 Фільм для дзяцей «Легенда Лонгвуда» (12+). 9.00, 21.55 «Тэлебарометр». 9.05 «Свет навыварат» (16+). 9.55 «На нажах» (16+). 10.55 «Бітва салонаў» (16+). 11.50, 20.55 «Паненка-сялянка» (16+). 12.50 Анімацыйны фільм «Ральф» (12+). 14.25 Фільм-казка «Зачараваная» (12+). 16.10 «Капейка ў капейку» (12+). 17.05 Драма «Ізгой» (12+). 19.25 Камедыя «Від зверху лепшы» (16+). 22.00 «Спортлато 6 з 49», «КЕНО». 22.05 «Сыграй мяне, калі зможаш» (12+). 22.35 Фантастыка «Вартавыя Галактыкі» (12+).

3 Беларусь 3

7.35, 20.15 «Сіла веры». 8.00, 13.40, 20.15 «Калейдаскоп». Навіны культуры. 8.15, 13.55, 20.30 «Гэты дзень». 8.20 М/ф (0+). 8.50 «Вечны кліч». Маст. фільм. Фільм другі (12+). 10.00 «Хата на хату». 10.55 «Беларуская кухня». Ходчанская поліўка. 11.25 «Беларусь як песня». Святлана Данілюк. 11.50 «Размаўляем па-беларуску». Тэлевіктарына. 12.20 «Чарнаморачка». Камедыя (12+). 14.00 «Навукаманія» (6+). 14.25 «Прагарчак жаўця, або Запіскі Самсона Самасуя». Тэлеспектакль паводле сатырычнага рамана Андрэя Мрыя. 16.45 «Міравы хлопец». Маст. фільм (12+). 18.05 «Апошні дзень». Аляксандр Парахаўшчыкоў (12+). 18.40 «Трывожны месяц верасень». Маст. фільм (12+). 20.50 «Калыханка» (0+). 21.05 «Вянок». Цыкл песень Уладзіміра Мулявіна на вершы Максіма Багдановіча. 22.15 «Пясняр. Сэрца і думамі». Дак. фільм (12+). 22.55 «Святло далёкай зоркі». Памяці опернага спевака, народнага артыста БССР Зіновія Бабія.

5 Беларусь 5

8.00 Бятлон. Чэмпіятат Еўропы. Спрынт. Мужчыны. 9.20 Бятлон. Чэмпіятат Еўропы. Спрынт. Жанчыны. 10.50 Гандбол. Чэмпіятат Еўропы. Матч за 5-е месца. 12.25 Спорт-мікс. 12.35 Гандбол. Чэмпіятат Еўропы. 1/2 фіналу. 14.10 Вялікі спорт. Ток-шоу. 14.55, 20.35 Бятлон. Чэмпіятат Еўропы. Гонка пераследу. Мужчыны. 15.55 Фактар сілы.

Культура

6.30 «Біблейскі сюжэт». 7.05, 1.25 «Трэці ў пятым радзе». Маст. фільм. 8.15 «Святая непаслушэнства». «У лесе нарадзілася ялінка». М/ф. 9.10 «Святыні Крамля». Дак. серыял. 1-я серыя. 9.40 «Звычайны канцэрт». 10.10 «Дым Айчыны». Маст. фільм. 11.40 Улада факта. «Рэфарматары пад наглядом: рускае земства». 12.20 «Зімовая казка. Падарожжа паляных соў». Дак. фільм. 13.05 «Эрмітаж». 13.30 «Мост Ватэрлоо». Маст. фільм.

ЗВЯЗДА

16.25 Гульня «навыраст». 16.55, 21.30 Бятлон. Чэмпіятат Еўропы. Гонка пераследу. Жанчыны. 17.50 Спорт-цэнтр. 18.00 Трэнервачны дзень. 18.30 Дзюдо. Чэмпіятат Беларусі. 22.25 Змешаныя адзінаборствы. UFC.

АНТ

7.00, 9.00, 16.00 (з субцітрамі), 20.30 Нашы навіны. 7.10 Маст. фільм «Вертыкаль» (12+). 8.30 «Жывы Высоцкі» (12+). 9.10 М/с «Смяшарыкі. Спорт» (0+). 9.30 «Здароўе» (12+). 10.35 «Уладзімір Высоцкі. «И, улыбаясь, мне ломали крылья» (16+). 11.35 «Уладзімір Высоцкі. Я не веру лёсу...» (12+). 12.35 «Разумніцы і разумнікі» (12+). 13.25 «Свая каляіна». Да юбілею Уладзіміра Высоцкага (16+). 15.05 «Уладзімір Высоцкі. Апошні год» (12+). 16.20 «Ералаш» (6+). 16.30 «Хто хоча стаць мільянерам?» (16+). 18.05 Драма «Высоцкі. Дзякуй, што жывы» (16+). 21.05 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+). 21.10 «Сёння вечарам» (16+). 0.00 Да юбілею Уладзіміра Высоцкага. «Свая каляіна». Выбранае (16+).

СТБ

6.00 «Студэнты». Серыял (16+). 7.40 «Анфас». 7.55 «Самая карысная праграма» (16+). 8.45 «Рамонт па-сумленнаму» (16+). 9.30 «Тэледоктар» (12+). 10.00 «Іншая краіна». «сландыя. Краіна разумнікаў і тупікоў». 11.05 «Мінск і мічане». 11.40 Камедыя «Паліцэйскі з Бэверлі-Хілз» (12+).

23.30 Серыял «33 квадратныя метры. Дачныя гісторыі» (16+). 0.00 «Спяем, сябры!» з Таццянай Візбар. 2007 год (12+). 1.00 «Дэфіцыт на Мазаева». Тэлеспектакль 1979 год (12+). 2.35 «Час пік» з Андрэем Разбашам (12+). 5.30 Маст. фільм «Зігзаг» (16+).

EUROSPORT 1

3.30, 6.45, 8.45 Тэніс. Australian Open. 11.15 Тэніс. «Гейм, Шэт і Матс»-экстра. 11.30, 21.00 Тэніс. Australian Open. Жанчыны. Фінал. 13.45, 22.00 Тэніс. «Гейм, Шэт і Матс». 14.00 Тэніс. Australian Open. Мужчыны. Пары. Фінал. 16.00 Лыжныя гонкі. Кубак свету. 17.15 Лыжнае дваяборства. Кубак свету. 18.15, 2.15 Скачкі з трампліна. Кубак свету. 19.45 Горныя лыжы. Кубак свету. 20.30, 1.55 Зімовыя віды спорту. «Пункт назначэння». 22.20 Аўта- і мотаспорт. 23.15 Веласпорт (трэк). «Шэсць дзён Берліна».

КИНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

0.50 Камедыя «Украдзі маю жонку». (16+). 2.55 Камедыя «Дублёр». (16+). 4.35 Камедыя «Вясельны перапалох». (16+). 6.30 Камедыя «Як па масле». (16+). 8.10 Камедыя «Асаблівае нацыянальнае паляванне». (16+). 10.05 Камедыя «Асаблівае нацыянальнае рыбалкі». (16+). 12.00 Меладрама «Фанаткі на сядзяданак не застаюцца». (16+). 14.00 Камедыя «Робін Гуд: мужчыны ў трыко». (12+). 16.00 Баявік «Нацыянальная бяспека». (12+). 17.45 Камедыя «Ноч у Парыжы». (16+).

13.30, 16.30, 19.30 «24 гадзіны». 13.45 «Адкрытая размова». 14.00, 0.05 «Участак лейтэнанта Качуры». Серыял (16+). 15.55 «Вялікі горад». 16.40 Фантастыка «Сталкер» (12+). 20.00 «СТБ-спорт». 20.10 Трылер «Час расплаты» (12+). 22.10 Драма «Мне б у неба» (12+).

МІР

6.00, 8.20, 3.35 М/ф (0+). 6.05 Каменная кветачка (12+) 7.50 «Саюзнікі» (12+). 9.00 «Вой, мамачкі!» (12+). 9.30 «Наша кіно. Гісторыя вялікага каханна» (12+). 10.00, 16.00, 19.00 Навіны. 10.15 «Здабытак рэспублік. Васьмідзясятая». Лейблманія (12+). 10.45 Серыял «Жорсткі раманс». 1—2 серыі (12+). 13.30 Маст. фільм «Ён горшы за мяне» (16+). 15.30 «Наша кіно. Неўвядальныя». Андрэана Чэлентана (12+). 16.15, 19.55 Серыял «Дзве легенды» (16+). 23.55 Серыял «Доўгая дарога» (16+).

РТР-Беларусь

7.00 «Пакой смеху». (16+). 7.40 Маст. фільм «Другое жыццё Маргарыты». (12+). 11.00 Весткі. 11.20 «Жывыя гісторыі». (12+). 12.10 «Пяцёра на аднаго». (12+). 13.00 «Наша справа». (16+). 13.15 «Навагодняе касмічнае шоу Бонстыкаў ад Еўраопт». (6+). 13.55 «Пакой смеху». (16+). 14.20 «Ізмайлаўскі парк». Вялікі гумарыстычны канцэрт. (16+). 16.30 Маст. фільм «Халоднае сэрца». (12+). 19.55 Надвор'е на тыдзень. 20.00 Весткі ў суботу.

19.30 Камедыя «Вялікая маленькая Я». (16+). 21.15 Камедыя «Пад маскай жыгала». (16+). 22.55 Камедыя «Вазьмі мяне штурмам». (16+).

ТВ 3 ТБ3

6.00 М/ф (6+). 10.15 «Сардэчна запрашаем дадому!» (6+). 11.05, 1.45 «Хронікі маскоўскага побыту» (16+). 11.55, 2.25 «Алтар Трыстана». Серыял (12+). 15.20 «Той самы Мюнхгаўзен». Маст. фільм (12+). 17.50 «Як прыручыць дракона». Анімацыйны фільм (6+). 19.25, 5.30 «10 самых» (16+). 20.00 «Храбрая жонка». Меладрама (12+). 21.50 «Злаві мяне, калі зможаш». Драма (12+). 0.15 «Нябёсы, якія абрынуліся». Серыял (16+).

TV 1000 ТБ1000

6.10, 17.30 Зваротная цяга (16+). 8.55 Адданы садоўнік (16+). 11.25 Вяселле найлепшага сябра (12+). 13.35 Больш, чым жыццё (12+). 15.35 Прывітанне, Джулі! (16+). 20.10 Іншапланецянін (6+). 22.25 Знікненне Элеанор Рыгібі (16+). 0.45 Вялікі ўсплёск (18+). 2.55 Дзённік пакаёўкі (16+). 4.30 Эван Усёмагутны (12+).

ТВ 1000 Рускае кіно

6.20 Любовь-морковь (12+). 8.25 30 спатканняў (16+). 10.10 Пікавая дама: чорны абрад (16+). 11.55 У пачатку слаўных спраў (12+). 14.30 Мамы (12+). 16.35 Уладары сноў (16+). 18.10 Ласкавы май (16+). 20.20 Любовь-морковь-2 (12+).

20.55 «Прывітанне, Андрэй!» (12+). 22.40 Маст. фільм «Чакаецца ўраганны вецер». (16+).

НТБ-Беларусь

6.20 «Астрапрагноз». 6.25 Серыял «Адвакат». (16+). 8.00, 10.00, 13.00, 16.00 Сёння. 8.20 «Урачэбныя тайны плюс». (12+). 8.50 Іх норавы. (0+). 9.25 «НЗ.by». 10.25 Галоўная дарога. (16+). 11.05 «Ежа жывая і мёртвая». (12+). 11.55 Кватэрнае пытанне. (0+). 13.20 «Паедзем, паядзім!» (0+). 14.10 Серыял «Адвакат». (16+). 16.25 «Следства вялі...» (16+). 17.10 «Сакрэт на мільён». Аляксандр Сяроў. (16+). 19.00 «Цэнтральнае тэлебачанне». 19.55 Дэтэктыў «Распалены перыметр». (16+). 23.05 Маст. фільм «Жорсткае каханне». (18+).

8 канал

9.00, 16.25, 19.00, 21.00, 23.55 «Надвор'е». 9.05 «Сябры дзядулі Марка» (0+). 9.30 «Даведнік па краінах і кантынентах» (0+). 9.40 Серыял «Англійскае забойства» (12+). 11.15 Серыял «Выратаваць боса» (16+). 15.20 «Суперкніга» (0+). 15.50 Для дзяцей «Адказвайка» (0+). 15.55, 17.00 М/ф. 16.30 «Адшукваецца адпачынак» (0+). 17.20, 19.05 Драма «Закінуты ў Антарктыдзе». 20.50 «Вечарніца» (0+). 21.05 «Фэшн is my прафэшн» (12+). 21.15 Драма «Крамер супраць Крамера» (12+). 23.00 Дэтэктыў «Каробка шакаладных цукерак» (12+).

22.15 Шпіён (16+). 0.20 Гетэры маёра Сакалова. 5—6-я серыі (16+). 2.30 Пятніца (16+). 4.25 Пацалунак скрозь сцяну (16+).

National Geographic

6.00, 8.20, 5.10 Навуковыя недарэчнасці. (12+). 8.45, 14.55 Асушыць акіяна: Бермудскі трохвугольнік. (12+). 9.30, 15.40, 17.15 Аўта-SOS. (12+). 10.20, 16.25 Шаша праз пекла. (12+). 11.05 Ледзяная дарога. (12+). 11.50, 4.15 Пачатак. (16+). 12.35 Неверагодныя машыны. (12+). 13.20 Займальная навука. (12+). 14.10 Гульні розуму. (12+). 18.00, 22.00, 23.30 Інстынкт жыцця. (16+). 19.35, 22.45 Разбагацей, або Пармы на капальні. (16+). 20.20 Антарктыка. (12+). 21.10 Дзікае надвор'е. (12+). 0.15 Прырыў. (12+). 1.05 Дзіўная Другая сусветная. (16+). 1.50 Расследаванні авіякатастроф. (16+). 3.30 Космас: прастора і час. (12+).

Discovery Channel

8.00 Махінатары. (12+). 9.00, 15.00 У пагоні за класікай. (12+). 10.00 Грандыёзныя машыны Аляскі. (12+). 11.00 На краі Аляскі. (16+). 12.00, 4.40, 6.20 Хуткія і гучныя. (16+). 13.00 Гаражны рамонт. (12+). 14.00, 7.10 Прыроджаныя механікі. (12+). 16.00, 19.30 Бітвы за кантэйнеры. (12+). 20.00, 1.00 Залатая ліхаманка. (16+). 2.00 Гульня на жыццё. (12+).

**КІНЬ СЯКЕРУ
Ў БЫЛОГА
СУЖЭНЦА**

Кіданне сякеры стала папулярнай забавой на вечарынах з нагоды разводу.

Пра гэта выданню Washingtonian расказала Мелані Сент-Амур, менаджар клуба Bad Axe Throwing. Паводле яе слоў, пасля разводу людзі прыводзяць у клуб сяброў, каб разам з імі «выпусціць пару». Нярэдка яны кідаюць сякеру ў партрэт былога мужа або жонкі ці ў іншыя знакавыя рэчы. «У нас была адна жанчына, якая прынесла сваю вясельную сукенку, — сцвярджае Сент-Амур. — А іншы кліент зрабіў мішэнню тфлі былой жонкі».

Перад пачаткам інструктар пазнае ўдзельнікаў, як карыстацца сякерамі вагой у 1 і 2,3 кілаграма. Паводле слоў Сент-Амур, мужчыны спраўляюцца з задачай горш, чым жанчыны, якія складаюць 60% наведвальнікаў клуба. «Жанчыны прыслухоўваюцца да інструктараў, — кажа яна. — А мужчыны прыходзяць і пачынаюць: «Давай-давай, тлумачэнні не патрэбныя».

Лічыцца, што забаву прыдумалі канадскія лесарубы ў другой палове XIX стагоддзя.

**\$1,5 МЛН
НА ТЭСТАВАННІ
ПАМАДЫ**

Кітайскі б'юці-блогер (уладальнік асабістага блога на тэму моды і прыгажосці) Лі Цзяці, які тэстуе губную памаду на камерцыйнай платформе, за 2017 год зарабіў 10 мільёнаў юаняў, што па бягучым курсе складае каля паўтара мільёна долараў, піша China Daily.

Цзяці тэставаў на сабе больш за 300 відаў памады штодзень. Яго штодзённыя трансляцыі доўжыліся па сем гадзін з перарывамі толькі на тое, каб паціць вады і перакусіць. Фанаты прызвалі блогера «каралём памады» або «братам з жалезнымі вуснамі». Адзначаецца, што ў адрозненне ад жанчын — б'юці-блогераў, якія гатовыя тэставаць не больш за тры памады за раз, паколькі большая колькасць можа траўміраваць вусны, Лі можа спрабаваць па 380 штук штодзень. Паводле слоў Цзяці, ён дапамагае прыхільнікам купляць найлепшыя прадукты па нізкай цане.

**У ВЯЛІКАБРЫТАНІІ
НЕ ХАПАЕ ГОЛЫХ
ДВАРЭЦКІХ**

Кампанія Butlers with Bums паскардзілася на недахоп у краіне мускулістых мужчын, якія жадаюць працаваць аголенымі дварэцкімі, паведамляе выданне Kent Live.

«На нашых мускулістых дварэцкіх велізарны попыт на дзівочніках, вечарынах з нагоды дзён нараджэння і карпаратыўных мерапрыемствах па ўсёй краіне. Аднак недахоп хлопцаў у Вялікабрытаніі ператвараецца ў вялікую праблему», — кажа дырэктар кампаніі Дэн Харлі. Аголеныя дварэцкія падаюць напоі і канапэ падчас вечарынак, а таксама забаўляюць гасцей. Не лічачы фартуха, каўняра, абшэвак і гальштук-бабачкі, на іх няма адзення. Пасля навучанна мужчыны, якія працуюць у кампаніі, атрымліваюць ад 35 да 70 фунтаў стэрлінгаў за мерапрыемствы працягласцю ад гадзіны да трох.

**Нядзеля,
28 студзеня**

1 Беларусь 1

- 7.05 **Серыял «Сваты-5» (12+)**. 9.00, 12.00, 15.00 Навіны.
- 9.10 «Арсенал». (12+).
- 9.45 «Каробка перадач» (12+).
- 10.25 «Народная раница» (6+).
- 11.05 «Вакол планеты».
- 12.10 Навіны. Цэнтральны рэгіён.
- 12.35 «50 рэцэптаў першага» (12+).
- 13.10, 15.30 **Меладрама «Адзін адзіноткі і назаўсёды» (16+)**.
- 15.15 «Твой горад».
- 17.10 **Меладрама «Мой найлепшы вораг» (16+)**.
- 20.35 Навіны надвор'я.
- 21.00 «Галоўны эфір».
- 22.10 **Меладрама «Супрацьстаянне» (16+)**.

2 Беларусь 2

- 6.55 **Фільм-казка «Зачараваная» (12+)**.
- 8.35, 20.05 «Тэлебарометр».
- 8.40 «Свет навыварат» (16+).
- 9.25 «Камень, нажніцы, папера» (16+).
- 10.00 «На нажах» (16+).
- 11.00 «Бітва салонаў» (16+).
- 11.55, 21.00 «Паненка-сялянка» (16+).
- 12.55 «Ікона стылю» (16+).
- 13.50 М/с «Качыныя гісторыі» (0+).
- 15.00 «Калі мы дома». Скетч-кам (16+).
- 15.55 **Фантастыка «Вартавы Галактыкі» (12+)**.
- 17.55 «Бітва экстрасэнсаў. 16-ы сезон» (16+).
- 20.40 «Два рублі» (12+).
- 22.00 «Спортлато 5 з 36», «КЕНО».
- 22.05 Драма «Ізгой» (12+).
- 0.30 «ЛавЛавСар» (16+).

3 Беларусь 3

- 7.35, 20.15 «Святыні Беларусі». Касцёл Унебаўзляцця Найсвяцейшай Панны Марыі (г. Міёры).

- 8.00, 13.15, 20.15 «Калейдаскоп». Навіны культуры.
- 8.15, 13.30, 20.30 «Гэты дзень».
- 8.20 «Не выпускай з-пад увагі». Маст. фільм (12+).
- 10.00 «Наперад у мінулае».
- 10.30 «Нацыянальны хіт-парад».
- 11.25 «Майстры і куміры». Народная артыстка Беларусі Ядвіга Паплаўская.
- 12.20 «Знак лёсу». Дак. фільм памяці кінарэжысёра, народнага артыста БССР Міхаіла Пташука.
- 13.35 «Любіце кожнае імгненне». Юбілейны канцэрт заслужанай артысткі Рэспублікі Беларусь Надзеі Мікуліч.
- 15.15 «Легенды беларускай эстрады». Надзея Мікуліч. «Дзяўчына з гітарай».
- 15.45 «Беларусь як песня». Святалана Данілюк.
- 16.15 «Чарнаморачка». **Камедыя (12+)**.
- 17.35 «Вечны кліч». Маст. фільм. Фільм другі (12+).
- 18.40 «Хата на хату».
- 19.35 «Апошні дзень». Аляксандр Парахаўшчыкоў (12+).
- 20.40 «Калыханка» (0+).
- 21.05 «Трывожны месяц верасень». Маст. фільм (12+).
- 22.35 «Святло далёкай зоркі». Памяці кінарэжысёра, народнага артыста БССР Міхаіла Пташука.

5 Беларусь 5

- 8.00 Бятлон. Чэмпіятат Еўропы. Гонка пераследу. Мужчыны.
- 8.50 Бятлон. Чэмпіятат Еўропы. Гонка пераследу. Жанчыны.
- 9.45, 12.40 Спорт-мікс.
- 9.55 Вялікі спорт. Ток-шоу.
- 10.40 Дзюдо. Чэмпіятат Беларусі.
- 12.50 Гандбол. Чэмпіятат Еўропы. 1/2 фіналу.
- 14.25 Трэніровачны дзень.
- 14.55 Бятлон. Чэмпіятат Еўропы. Супермікс.
- 15.55 Гульні «навыраст».
- 16.25 Піт-стоп.

- 16.55 Бятлон. Чэмпіятат Еўропы. Змешаная эстафета.
- 18.15 Баскетбол. Адзіная ліга ВТБ. ВЭФ (Рыга) — «Цмокі-Мінск». (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
- 19.45 Спорт-цэнтр.
- 19.55 Гандбол. Чэмпіятат Еўропы. Матч за 3-е месца. (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
- 21.40 Пра спорт. Вынікі тыдня.
- 22.25 Гандбол. Чэмпіятат Еўропы. Фінал. (У перапынку — Спорт-цэнтр.)

АНТ

- 7.00, 9.00, 16.00 (з субцітрамі) Навыны навіны.
- 7.10 **Камедыя «Баламут» (12+)**.
- 8.40 «Бесталковыя нататкі» (12+).
- 9.10 «Нядзельная прапаведзь» (з субцітрамі).
- 9.25 «На наш густ» (12+).
- 10.05 «У госці па раницах» (12+).
- 10.50 «Дарагая перадача» (12+).
- 11.25 **Маст. фільм «Па сямейных абставінах» (12+)**.
- 13.45 «Надзея Румянцава. Адна з дзяўчат» (12+).
- 14.40 **Камедыя «Каралева бензаканкі» (12+)**.
- 16.20 «Ералаш» (6+).
- 16.45 «Афтар жжот» (16+).
- 18.30 «Старэйшы за ўсіх!» (6+).
- 20.00 «Контур».
- 21.05 «КВЗ-2018». Сочи (16+).
- 23.05 **Драма «Палата № 6» (16+)**.

СТБ

- 6.35 «Студэнты». **Серыял (16+)**.
- 8.15 «Скардзіца дазваляецца».
- 8.35, 16.00 «Аўтапанарама» (12+).
- 9.00 **Трылер «Час расплаты» (12+)**.
- 11.00 «Вялікае снеданне» (12+).

- 11.40 «Сакрэтныя тэрыторыі» (16+).
- 13.30, 16.30 «24 гадзіны».
- 13.40, 23.15 «Участак лейтэнанта Качуры». **Серыял (16+)**.
- 15.30 «Цэнтральны рэгіён».
- 16.55 **Фантастыка «Трансформеры-3: цёмны бок Месяца» (12+)**.
- 19.30 «Тыдзень».
- 20.25 **Драма «Злаві мяне, калі зможаш» (12+)**.
- 22.45 «Тыдзень спорту».
- 1.00 «Соль». Музычнае шоу (16+).
- 1.55 «Засакрэчаныя спісы» (16+).

МІР

- 6.00 «Мільён пытанняў пра прыроду» (6+).
- 6.10, 7.30, 9.20 М/ф (0+).
- 6.30 «Такія дзіўныя» (16+).
- 7.00 «Беларусь сёння» (12+).
- 8.20 «Культ/Турызм» (16+).
- 8.50 «Яшчэ танней» (12+).
- 9.30 «Дастукаца да зоркі» (12+).
- 10.00, 16.00 Навіны.
- 10.15, 16.15, 20.00 **Серыял «Атрад» (16+)**.
- 19.00 «Разам».
- 2.55 **Серыял «АСА» (16+)**.

РТР-Беларусь

- 7.00 «Пакой смеху». (16+).
- 7.30 **Маст. фільм «Чакаецца ўраганнае вецер» (16+)**.
- 11.00, 14.00 Весткі.
- 11.20 «Сам сабе рэжысёр» (16+).
- 12.15 «Ранішняя пошта» (16+).
- 13.00 «Калі ўсе дома». (12+).
- 14.15 **Маст. фільм «Таблетка ад слёз» (12+)**.
- 16.00 «Смяяцца дазваляецца» (16+).
- 18.20 **Маст. фільм «Ала ў пошуках Аль» (12+)**.
- 20.00 Весткі тыдня.
- 21.30 Ток-шоу «Што адбываецца».
- 22.30 «Вялікая опера». (12+).

0.30 «Нядзельны вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

- 6.25 «Астрапрагноз».
- 6.30 **Серыял «Адвакат» (16+)**.
- 8.00, 10.00, 13.00, 16.00 Сёння.
- 8.20 «Аднойчы...» (16+).
- 8.55 «Іх норавы». (0+).
- 9.20 «Хто ў доме гаспадар?» (16+).
- 10.25 «Першая перадача» (16+).
- 11.05 «Цуд тэхнікі». (12+).
- 11.55 «Дачны адказ». (0+).
- 13.20 «НашСпажыўНагляд» (16+).
- 14.15 **Серыял «Адвакат» (16+)**.
- 16.20 «Следства вялі...» (16+).
- 18.00 «Новыя рускія сенсацыі». (16+).
- 19.00 «Вынікі тыдня».
- 20.05 Ты не паверыш! (16+).
- 21.00 «Зоркі сшыліся». (16+).
- 22.35 **Трылер «Другое дыханне» (16+)**.

8 канал

- 9.00, 15.15, 18.40, 21.00, 23.55 «Надвор'е».
- 9.05 «Сябры дзядулі Марка» (0+).
- 9.30 «Адшукваецца адпачынак» (0+).
- 10.30 «Мой любімы гадаванец» (0+).
- 11.00 **Камедыя «Ас з асаў» (12+)**.
- 12.45 **Прыгоды «Чалавек з Рыа» (12+)**.
- 14.45 «Суперкніга» (0+).
- 15.20 Для дзяцей «Адказвайка» (0+).
- 15.25 «Глядзім усёй сям'ёй». Маст. фільм «Том Соер» (12+).
- 17.15 «Мультипарад».
- 17.55 **Серыял «Яна напісала забойства» (12+)**.
- 18.45 **Драма «Недараваная» (0+)**.
- 20.50 «Вечарніца» (0+).
- 21.05 **Трылер «Зьянне» (16+)**.

ВТВ ВТВ

- 6.00, 2.00 «Турбаміксер». (16+).
- 7.00 Скетч-шоу «6 кадраў». (16+).
- 8.00 «Асцярожна: дзеці!» (6+).
- 9.00, 3.00 М/ф «Дуда і Дада». (0+).
- 9.20, 3.20 М/ф «Смяшарыкі». (0+).
- 9.40, 3.40 М/ф «Маша і Мядзведзь». (6+).
- 10.00 М/ф «Скубі Ду». (6+).
- 10.30, 2.30 «Ералаш». (6+).
- 11.30 «Дзіцячы КВЗ». (6+).
- 12.00 «Паспець за 24 гадзіны». (16+).
- 13.00 **Серыял «Вечны водпуск» (16+)**.
- 15.00 **Фантастыка «Супер 8» (12+)**.
- 17.00 Анімацыйны фільм «Мадагаскар-2». (0+).
- 18.30, 22.20 «Уральскія пельмені». (16+).
- 20.20 **Фантастыка «Кідок кобры-2» (12+)**.
- 23.00 «Мільёны ў сетцы». (16+).
- 0.00 «Кіно ў дэталю». (16+).
- 0.50 **Серыял «Татавы дочки» (12+)**.
- 4.00 «Лаві момант». (16+).
- 5.00 «Дурні і дарогі». (16+).

Настальгія

- 6.00 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1969. 1-я частка. 2011 год (16+).
- 7.00, 8.45, 9.40, 11.00, 17.15, 19.00, 20.45, 23.35, 3.40, 5.00 **Музычная настальгія (12+)**.
- 7.30 Маст. фільм «Не сышліся характарамі» (16+).
- 14.40 Дак. фільм «Мінулы час» (12+).
- 10.00 «Колба часу» (16+).
- 11.55 «Сустрэча ў канцэртнай студыі «Астанкіна» з Эдуардам Лімонавым. 1992 год (16+).
- 12.55 «Погляд. Пераварот». 1991 год (16+).
- 14.00 Праграма «Тэма» з Уладзіславам Лісцёвым: «Прыватная ўласнасць (Прыватызацыя)». 1992 год (16+).
- 14.40 Дак. фільм «Сустрэча з Салжаніцкіным» (16+).
- 15.00 «Быў час». 2009 год (16+).
- 16.00 Маст. фільм «Позняя сустрэча» (16+).
- 17.30 **Серыял «33 квадратныя метры. Дачныя гісторыі» (16+)**.
- 18.00 Маст. фільм «Васіліса Прыгожая» (6+).
- 19.20 «Вакол смеху». 1981 год (12+).
- 21.00 Маст. фільм «Гарадскія падрабязнасці» («Каханне з прывілеямі») (16+).
- 0.00 Маст. фільм «Адам жэніцца з Евай» (12+).
- 2.10 «Канцэрт Тота Кутуньё» 1985 год (12+).

Культура

- 6.30 «Святыні хрысціянскага свету». «Цярновы вянец».
- 7.05 «Цырк». Маст. фільм.
- 8.35 «Уся справа ў капелюшы».
- «Лета ў Мумі-доле». «У Мумі-дол прыходзіць восень». «Тры сінія-сінія возеры малінавага колеру...» М/ф.
- 9.40 «Звычайны канцэрт».
- 10.10 «Мы — грамадзі!».
- 10.50 «Выправанне вернасці». Маст. фільм.
- 12.40 «Што рабіць?»
- 13.30, 0.45 «Насельнікі балот». Дак. фільм.
- 14.20 «Шэдэўры сусветнага музычнага тэатра». «Сон». Фільм-балет Жан-Крыстафа Мая.
- 16.10 «Карамзін. Праверка часам». Дак. серыял.

EUROSPORT 1 EuroSport 1

- 3.30, 7.00 Тэніс. Australian Open. Жанчыны. Фінал.
- 5.00, 10.00 Тэніс. Australian Open.
- 8.00 Тэніс. Australian Open. Мікст. Фінал.
- 11.15 Тэніс. «Гейм, Шэт і Матс»-экстра.
- 11.30, 23.05, 2.00 Тэніс. Australian Open. Мужчыны. Фінал.
- 14.45, 0.15 Тэніс. «Гейм, Шэт і Матс».
- 15.00, 17.15 Лыжнае дваяборства. Кубак свету.
- 15.30, 19.45 Горныя лыжы. Кубак свету.
- 16.30 Лыжныя гонкі. Кубак свету.
- 18.15, 2.45 Скачкі з трампліна. Кубак свету.
- 20.15 Зімовыя віды спорту. «Пункт назначэння».
- 20.45 Аўта- і мотаспорт.
- 0.30 Веласпорт (трэк). «Шэсць дзён Берліна».
- 1.45 Watts.

КІНОКОМЕДІЯ Кінакамедыя

- 0.55 **Камедыя «Піўная ліга» (16+)**.
- 2.45 **Камедыя «Гігантык» (16+)**.
- 4.40 Прыгоды «Сардэчна запрашаем у джунглі». (12+).
- 6.20 **Камедыя «Навіны з планеты Марс» (16+)**.
- 8.20 **Камедыя «Беласнежка: помста гномаў» (12+)**.
- 10.15 **Камедыя «Украдзі маю жонку» (16+)**.
- 12.05 **Камедыя «Гэты няспраўны момант» (16+)**.
- 14.00 **Камедыя «Доля анёлаў» (12+)**.
- 16.00 **Камедыя «Супер Брыс» (12+)**.
- 17.45 **Баявік «Васабі» (16+)**.
- 19.30 **Камедыя «Авечка Долі была злая і рана памерла» (6+)**.

TV 1000 ТБ1000

- 6.00 М/ф (6+).
- 10.10 «Паненка і кулінар» (12+).
- 10.45, 1.25 «Твой свет». **Серыял (16+)**.
- 14.10 «Жонка. Гісторыя кахання» (16+).
- 15.30 «Спадчына савецкіх мільянераў». Дак. фільм (12+).
- 16.20 «Вераніка не хоча паміраць». **Серыял (16+)**.
- 19.40 «Без падману» (16+).
- 20.35 «Троя». **Драма (16+)**.
- 23.25 «Асцярожна, махляры!» (16+).
- 0.00 «Нябёсы, якія абрынуліся». **Серыял (16+)**.
- 4.40 «Авіякатастрофы. Пункт незвароту» (16+).

ТВ3 ТБ3

- 6.00 М/ф (6+).
- 10.10 «Паненка і кулінар» (12+).
- 10.45, 1.25 «Твой свет». **Серыял (16+)**.
- 14.10 «Жонка. Гісторыя кахання» (16+).
- 15.30 «Спадчына савецкіх мільянераў». Дак. фільм (12+).
- 16.20 «Вераніка не хоча паміраць». **Серыял (16+)**.
- 19.40 «Без падману» (16+).
- 20.35 «Троя». **Драма (16+)**.
- 23.25 «Асцярожна, махляры!» (16+).
- 0.00 «Нябёсы, якія абрынуліся». **Серыял (16+)**.
- 4.40 «Авіякатастрофы. Пункт незвароту» (16+).

ТВ1000 Рускае кіно

- 6.20 **Любовь-морковь-2 (12+)**.
- 8.10 Тэлі і Толі (12+).
- 9.40 Шпіён (16+).
- 11.45 Дзюба-Дзюба (16+).
- 14.20 Ласкавы май (16+).
- 16.35 Пятніца (16+).
- 18.20 Гетэры маёра Сакалова. 5—6-я серыі (16+).
- 20.20 **Любовь-морковь-3 (12+)**.
- 22.20 28 панфілаўцаў (12+).
- 0.40 Выпускны (18+).
- 2.25 Высоцкі. Дзякуй, што жывы (16+).
- 4.35 **Чалавек у футарале, чалавек у паліто і чалавек у фракы (12+)**.

National Geographic

- 6.00, 8.20, 14.05, 5.10 **Навуковыя неадарэчасці (12+)**.
- 8.40, 14.55 Асушылі Вялікія Азёры. (12+).
- 9.30, 15.40, 17.15 **Аўта-SOS (12+)**.
- 10.15, 16.25 **Шаша праз пекла (12+)**.
- 11.00 **Ледзяная дарога (12+)**.
- 11.45, 4.20 **Пачатак (16+)**.
- 12.35 **Неверагодныя машыны (12+)**.
- 13.20 **Займальная навука (12+)**.
- 18.00, 22.00, 23.30 **Гісторыя пра нас (16+)**.
- 18.50 **Скануючы час (12+)**.
- 21.10 **Астана: горад будучыні (12+)**.
- 22.45 **Расійская сакрэтныя матэрыялы (16+)**.
- 0.20 **Прарыў (12+)**.
- 1.10 **Дзіўная Другая сусветная (16+)**.
- 1.55 **Раследаванні авіякатастроф (16+)**.
- 3.30 **Космас: прастора і час (12+)**.

Discovery

- 8.00 **Кубінскі хром (12+)**.
- 11.00, 7.10 **Што магло пайсці не так? (16+)**.
- 12.00 **Касмічныя НЗ (12+)**.
- 13.00 **Залатая ліхаманка (16+)**.
- 14.00, 16.30 **Майстры патаргавацца (12+)**.
- 17.00 **Хуткія і гучныя (16+)**.
- 18.00, 0.00 **Гаражны рамонт (12+)**.
- 19.00 **На краі Аляскі (16+)**.
- 20.00, 2.00 **Махінатары (12+)**.
- 23.00 **Аляска: апошні рубжэ (16+)**.
- 1.00 **Прыроджаныя механікі (12+)**.
- 2.55 **Металаломшчыкі (16+)**.
- 3.50 **Каралі грузавікоў (16+)**.
- 4.40, 6.45 **Як гэта ўстроена? (12+)**.

Discovery Channel

- 8.00 **Кубінскі хром (12+)**.
- 11.00, 7.10 **Што магло пайсці не так? (16+)**.
- 12.00 **Касмічныя НЗ (12+)**.
- 13.00 **Залатая ліхаманка (16+)**.
- 14.00, 16.30 **Майстры патаргавацца (12+)**.
- 17.00 **Хуткі**

НОВЫЯ ПРАВИЛЫ

УСЁ ДА КУЧЫ? ГЭТА МІНУЛАЕ СТАГОДДЗЕ

Больш чым паўгода гродзенцы жывуць па новых правілах. Пасля таго як у горадзе ліквідавалі смеццеразводныя, жыхары носяць смецце ў кантэйнеры на спецыяльных пляцоўках. А тут іх трэба яшчэ і сартаваць. І ўсё ж прыхільнікаў гэтай ідэі становіцца больш, заўважаюць работнікі Гродзенскага завода па ўтылізацыі і сартаванні адходаў. Калі напачатку гэты працэс быў незаўважны, дык зараз каля 20 працэнтаў смецця трапляе на завод ужо адсартаваным.

ПЕРШЫ Ў РЭГІЁНЕ

На заводзе для адсартаваных адходаў ёсць асобны адсек. Сюды і трапляе смецце са спецыяльных кантэйнераў на стадыі збору. Першыя месяцы работы тут было амаль пуста, заўважае майстар участка Уладзімір Казімірчык. Адсек загрузаўся марудна. Зараз можна ўбачыць даволі прыстойную горку пластыку. Праўда, і ў гэтых кантэйнеры часам скідаюць што папала. І ўсё-такі свядомы падыход відэавочны. Гродзенцы пачынаюць сартаваць адходы «па фракцыях», як кажуць на заводзе. Уладзімір Казімірчык згаджаецца, што гэта працэс больш марудны, бо лягчэй усё згрузіць у адзін пакет, чым сартаваць паасобку — паперу, пластык, шкло... Але прагрэсіўных гараджан становіцца ўсё больш.

А пачалося ўсё дзякуючы будаўніцтву пер-

шага ў рэгіёне завода па ўтылізацыі і сарціроўцы адходаў, які размясціўся на тэрыторыі гарадскога палігона. Літаральна на сотні метраў высяца горы цвёрдых бытавых адходаў, створаныя ўсяго за 13 гадоў. Кажуць, што тут больш за 2 млн тон смецця — практычна выбраны ўвесь рэсурс звалкі. Завод павінен у значнай ступені зняць нагрузку з палігона, забіраючы са смецця дру-гасную сыравіну.

— Галоўная мэта, каб на палігон не траплялі другасныя матэрыяльныя рэсурсы, — адзначае дырэктар завода Вячаслаў Андрыеўскі. — А попыт на іх ёсць. Шкло ідзе на Гродзенскі шклозавод, палімеры — ажно на некалькі прадпрыемстваў у розных кутках рэспублікі, папера — на слоніўскі завод «Альберцін». Алюмініевыя банкі — на «Другчармет». Пры гэтым мы атрымліва-

ем і даход. Кожны рэсурс мае свой кошт: 50 рублёў каштуе плёнка, 640 — пэт-бутэлка — за тону. Перапрацаваныя адходы зноў прыгодныя для выкарыстання.

РАЗВЯЛІ ПА ФРАКЦЫЯХ

Шчыра кажучы, столькі смецця ў адным памяшканні не даводзілася бачыць ніколі. Сапраўдны Манблан. Сюды выгружаюць усе адходы, якія паступаюць з горада. У дзень смеццявозы прывозяць 230—260 тон. Раней уся гэтая гара адразу трапляла на палігон, зараз з яе будуць «выцягваць» карысныя для вытворчасці рэчы.

Канчатковы «прадукт» займае некалькі вялікіх памяшканняў. Другасная сыравіна — пластык, папера і іншае — пабывалі пад прэсам і чакаюць вывазу. Памяшканне паступова пусцее, але новыя горы

смецця робяць гэты працэс бесперапынным...

Жалезная «рука» экскаватара раз-пораз загрузае смецце ў барабан, дзе адходы часткова сартуюцца: пакеты рвуцца, дробныя фракцыі падаюць кудысьці ўніз і затым вывозяцца на палігон, а іншыя рэчы трапляюць на лініі сарціроўкі. На першай лініі ідзе адбор паперы і шкла.

Заўважаю цэлы пагрузчык навагодніх ёлак. Іх даволі многа трапляе на завод. Ёлкі — з ліку буйнагабарытных адходаў, таму крышацца на драўняныя драўляныя вокны, дзверы і іншая стальярка. Мой «экскурсавод» Уладзімір Казімірчык адзначае, што зімой вязуць з горада ёлкі, а летам і восенню — яблыкі. Калі ёлкі можна спаліць у кацельнай, дык яблыкам — прамая дарога на палігон. Хаця ёсць паблізу кансервавыя заводы.

А яшчэ тут дробняць старыя шпалы. Некалькі гадоў яны звозіцца сюды з прадпрыемства «Гродна Азот», дзе адбываецца іх замена. Трэскі спальваць нельга, бо яны прамочаныя мазутам, таму пойдучы для перасыпкі дарогі на палігоне. Гледзячы на гару шчэпак, можна ўявіць, колькі старых шпал сюды завезлі.

ПЛІТКА СА СМЕЦЦА

Як аказалася, на заводзе не толькі сартуюць смецце, але і самі яго перапрацоўваюць. Гэта палімерныя адходы нізкай якасці, такія як хрумсткія пакеты, упакоўкі ад тартоў і іншае. Гэтую сыравіну вытворцы не купляюць, таму на заводзе паралельна з сарціроўкай пачалі асвойваць выпуск тратуарнай пліткі. Набылі лінію па вытворчасці палімерна-пясчаных вырабаў. Працэс, па сутнасці, не складаны. Пластык дробніцца да стану тухлі і змешваецца з рачным пяском. Сумесь награвяецца да 220 градусаў, а затым ідзе пад прэс. Па словах дырэктара, такая плітка вельмі трывалая і, што важна, не слізкая зімой ці ў дождж, бо вада хутка сцякае. Да таго ж яна і таннейшая за звычайную. Пробная партыя разышлася па сваіх патрэбах. У якасці эксперыменту з гэтай пліткі зрабілі невялікую пляцоўку — нават ад шматтонных грузавікоў яна не пашкодзілася.

Інтэрэс да новай прадукцыі праяўляюць як камунальныя службы, так і прыватныя асобы. Магчыма, плітку будуць выкарыстоўваць для ўкладкі на кантэйнерных пляцоўках. Тых самых, куды гродзенцы носяць смецце. Дарэчы, падчас «смеццевай» кампаніі ў Гродне літаральна за некалькі месяцаў з'явілася больш за 850 новых пляцовак — амаль у тры разы больш, чым было.

Што датычыцца новых вырабаў з перапрацаванага смецця, то гэта можа быць не толькі плітка. Мяркуюцца выпускаць іншыя віды: бардзюры, экапаркоўку, ліўневыя рашоткі, каналізацыйныя люкі.

Як першы сартавальны завод зрабіў пераварот у свядомасці людзей

Розных формаў тут больш за сотню. Цяпер застаюся прайсці сертыфікацыю на выпуск новых вырабаў і наладзіць бесперабойны цыкл. Тады яшчэ дзясяткі тон непрыдатнага смецця пойдучы у справу.

У ТУРНЭ ПА ЗАВОДЗЕ

На заводзе спрыяльна ставяцца да наведвальнікаў. Больш за тое — ім тут рады і нават ініцыююць уключэнне прадпрыемства ў турыстычны маршрут. І такая ідэя атрымала водгук. Супрацоўнікі турыстычнай фірмы з Мінска збіраюцца прапанаваць гэты аб'ект для наведвання і прадставіць на турыстычнай выставе. А ўразіць тут ёсць чым. Асабліва калі падысці да падножжа смеццевых гор. Майстар Уладзімір Казімірчык заўважае, што цяпер, пасля свят, адходаў паступае амаль на трэць больш. Каб справіцца з ачысткай пляцовак, у Гродзенскай спецаўтагаспадарцы на гэты час павялічылі колькасць брыгад. Але і ў звычайныя дні сюды прыбывае каля 100 машын-смеццявозаў.

Асабліва папулярны маршрут на завод у школьнікаў. А нядаўна тут пабывалі нават выхаванцы дзіцячага садка. Прывучаць да правільнай сарціроўкі вярта з малых гадоў, лічыць Вячаслаў Андрыеўскі. Многія еўрапейскія краіны ішлі да гэтай справы дзесяцігоддзі.

Пакуль што на гродзенскі завод трапляе 20% адсартаваных адходаў. І ўсё ж за няпоўны год зроблены значны крок у сістэме раздзельнага збору смецця. Такі падыход важны, кажа дырэктар завода, бо правільна адсартаваная папера менш псуецца, большы аб'ём даходзіць да перапрацоўкі. Адпаведна, гэта дазволіць захаваць першасныя рэсурсы, тыя ж дрэвы.

Маргарыта УШКЕВІЧ.
margo@zviazda.by

МЕРКАВАННІ

КОШТ СМЕЦЦА

Асобны збор і ўтылізацыя адходаў: што павінен ведаць і рабіць кожны з нас?

З такім актуальным пытаннем мы звярнуліся як да профільных арганізацый, так і да звычайных людзей, неаб'якавых да навакольнага асяроддзя і прыроды.

Галоўны спецыяліст па рабоце з насельніцтвам дзяржаўнай установы «Аператар другасных матэрыяльных рэсурсаў» Ніна КУЛЬБЕДА:

— Першае: трэба зрабіць так, каб у двары ўсталявалі кантэйнеры для асобнага збору адходаў. Калі ў вашым двары не ўстаноўлены кантэйнеры для адходаў паперы, шкла, пластыку, а жыхары выказваюць гатоўнасць збіраць усё гэта асобна, калі ласка, звярніцеся з просьбай усталяваць кантэйнеры ў арганізацыю, якая вывозіць адходы, або ў раённы выканаўчы камітэт (у Мінску — у адміністрацыю раёна).

Навошта сартаваць, скажаце вы, калі ўсё роўна прыязджае смеццявоз і загрузае ў адзін кузаў адходы з розных кантэйнераў? Асобныя кантэйнеры для паперы, пластыку, шкла павінны абслугоўвацца асобна: кожны ў свой час па асобным графіку спецыяльна выдзеленым для гэтага смеццявозам. Менавіта да такога стану спраў мы імкнёмся.

Што на практыцы? Пакуль далёка не ўсе жыхары краіны падтрымліваюць асобны збор адходаў. Таму змесціва кантэйнераў для паперы, пластыку, шкла моцна забруджана розным смеццем, перш за ўсё — харчовымі адходамі. З гэтай прычыны адходы з кантэйнераў для асобнага збору нельга наўпрост адправіць для выкарыстання на заводы. Важна ведаць, што і пры сумесным вывазе адходы з кантэйнераў для асобнага збору ніколі не вывозяць на звалку! Іх заўсёды вязуць на дадатковае сартаванне, пасля чаго — на перапрацоўчыя прадпрыемствы.

Куды выкідаць тэтрапакі? У Мінску адходы ўпакоўкі тыпу тэтрапак можна выкідаць у спецыяльныя секцыі-«запечнікі», якімі абсталяваны асобныя ярка-зялёныя кантэйнеры «Белгіпс-Эка» для збору макулатуры. Куды выкідаць металічную ўпакоўку? Яе здаваць у прыёмныя пункты, якія вядуць нарыхтоўку лому чорных і калярных металаў. Калі карыстацца паслугамі прыёмных пунктаў нязручна, мы рэкамендуем выкідаць металічную ўпакоўку ў кантэйнер для паасобнага збору адходаў з пластыку. Куды выкідаць пластыкавыя латкі ад яек? Пры цяперашняй разнастайнасці ўпакоўкі нават спецыялісту бывае цяжка вызначыць, з якога матэрыялу яна зроблена. Таму мы заклікаем у кантэйнеры для адходаў пластыку выкідаць упакоўкі, якія візуальна складаюцца ў асноўным з гэтага матэрыялу.

Вядучы спецыяліст аддзела па развіцці ТДА «Экалогія горада» Вольга ЖДАНОВІЧ:

— Мы павінны адказа на стаяцца да асобнага збору адходаў, уважліва сачыць за тым, што і куды мы выкідаем, а таксама павінны ўсвядоміць, што раскладанне адходаў на смеццевых звалках — вельмі працяглы працэс, які наносіць велізарную шкоду экалогіі. Напрыклад, экалагічна чысты матэрыял папера раскладаецца на працягу дзясці гадоў, а кансервавая бляшанка — да дзевяноста гадоў.

Штогод на сметніках назапашваецца вялікая колькасць пластмасы і бытавой сінтэтыкі. Ці ведаеце вы, што на сённяшні дзень выяўлена звыш пяці трыльёнаў часцінак пластыку агульнай вагой амаль у 270 тысяч тон у водах Сусветнага акіяна?

Спальваючы змешанае смецце, мы толькі нязначна памяншаем яго аб'ём, але ў той жа час па тэрыторыі населенага пункта распыляецца таксічны дым, а таксама вырабляецца атрутны попел і адходы газаачысткі, якія пасля пахавання забруджваюць грунтавыя воды. Асабліва небяспечнае спальванне пластыкавых адходаў, у працэсе якога вылучаюцца дыяксіны, уздзеянне якіх у 67 000 разоў мацнейшае за цыянід. Дарэчы, дыяксіны здольныя назапашвацца як у целе чалавека, так і ў навакольным асяроддзі.

Прабач Вячаслаў ЛАШМАНАЎ, г. Мінск:

— Я збіраю адходы асобна ўжо чатыры гады, пачаў з пластыку: бутэлькі з-пад малака, а таксама ад хімічных сродкаў, латкі ад яек. З цягам часу стала зразумела, што гэтага мала. Аднойчы ў метро я ўбачыў сацыяльную рэкламу, дзе была пазначана пэўная колькасць макулатуры, якая дапаможа выратаваць адно дрэва. І гэта мяне ўразіла.

У нас дома збіраецца шмат паперы, бо ў дачкі і жонкі работа звязана менавіта з дакументамі. На лецішчы мы выкарыстоўвалі выключна газеты, каб распальваць печку, а выкарыстаную паперу фармату А4 выкідалі ў сметніцу. І тады я задумаўся: чаму б не збіраць стосамі гэтыя аркушы паперы? За першыя месяцы, як мы пачалі гэта рабіць, назбіралася пяць велізарных пакетаў. З таго часу прайшло паўгода, але была праблема, куды яе аддаваць, бо вазіць у пункты збору далёка і часу на гэта не было. Жонка забірала гэтыя пакеты сабе ў машыну, потым адвозіла на работу, дзе яе збіралі, каб здаць на макулатуру. Раней побач з домам быў спецыяльны кантэйнер, але ён прадуваўся і быў без накрыўкі. Папера, якая там заставалася, размакала ад дажджу і снегу.

Нядаўна замест гэтага бака з'явіўся зручны металічны бокс. Цяпер мы кожны тыдзень, калі разбіраем адходы, адносім усе туды.

Уладзіслаў ЛУКАШЭВІЧ. lukashevich@zviazda.by

«МАЯ «ПРЫВІЛЕЯ» — ДАПАМАГАЦЬ»

Тэлефон Чаславы Лагун даступны ўвесь час

Чаславу Лагун — дэпутата Івянецкага пасялковага Савета — муж і дзеці жартам называюць віртуальнай жонкай і бабуляй. Але ў кожным жарце, як кажуць, ёсць часцінка праўды. Часлава Мар'янаўна для жыхароў пасёлка лепшы дарадчык. Здараецца і так, што цэлы дзень у яе доме не змаўкае тэлефон. «Мой нумар увесь час даступны», — кажа яна. Хтосьці хоча даведацца, як палепшыць свае жыллёвыя ўмовы, атрымаць ільготны крэдыт. Іншы цікавіцца, як стварыць кааператыў і правесці газ. Часлава Мар'янаўна кожнаму дасць параду, кансультацыю: якія дакументы для гэтага патрэбны, куды звяртацца.

Акрамя грамадскіх абавязкаў, у яе шмат хатніх клопатаў. Раней сям'я трымала фермерскую гаспадарку, але два гады таму закрыла справу. Дзеці ў свой час дапамагалі ўпраўляцца ў полі, дагля-

даць жывёлу. У Чаславы Мар'янаўны з мужам чатыры дачкі і двое сыноў. Выраслі дружнымі, працавітымі, атрымалі адукацыю, пабудавалі жыллё, стварылі сем'і. У бабулі з дзядулем падростаюць

дзевяць унукаў. Але яны ўпэўнены, што іх з цягам часу прыбавіцца.

Канешне, нялёгка быць узорнай маці, жонкай, бабуляй, гаспадыняй ды яшчэ і дэпутатам. Але Часлава Мар'янаўна пры звычайнасці: у яе ўсё жыццё бягом.

Пачынала яна сваю кар'еру з прастай афіцэнткі ў рэстаране, затым закончыла Баранавіцкі тэхналагічны тэхнікум. Працавала на адказных пасадах: дырэктарам гандлёвага цэнтра, начальні-

ца гэтага часу ў Івянцы помняць, колькі намаганняў прыклала народны абраннік, каб дапамагчы хлопцу, які застаўся сірагой. Туліўся ён у маленькай, нібыта хляўчук, бацькоўскай хаце, не прыдатнай для пражывання. Часлава Мар'янаўна дапамагла юнаку аформіць дакументы і ўзяць крэдыт на рамонт. Сама знайшла будаўнікоў, паклікала на падмогу суседзяў. Усёй талакой уладкавалі дом, расшырылі, уцяплілі... Дэпутат можа звярнуцца да любога кіраўніка арганізацыі, прадпрыемства ў Івянцы ці Валожыне. І, як сцвярджае, заўсёды знаходзіць падтрымку і разуменне. Да яе ідуць з просьбамі нават з суседніх вёсак, хоць гэта ўжо іншая выбарчая акруга. Часлава, як прызналася, не можа нікому адмовіць, бо «гэта ж усе нашы людзі, землякі». Дэпутат дапамагла стварыць не адзін «газавы» кааператыў і правесці газ на вуліцы Івянца. Нядаўна падпісалі акты здачы газаводу ў вёсках Старынка і Замасцяны. «А цяпер захацелі быць з «Блакітным» палівам і жыхары вёсак Суднікі і Волма, — кажа Часлава Мар'янаўна, — раз думаем, як гэтыя населеныя пункты лепш спалучыць у адзіны праект».

Тэрэса ЛІПНІЦКАЯ, старшыня Івянецкага пасялковага Савета дэпутатаў:

— Мабыць, у Івянцы і ў найбліжэйшых населеных пунктах няма ніводнага чалавека, які б не ведаў Чаславу Мар'янаўну. У яе вялікая дружная сям'я, цудоўныя дзеці, унукі. Ні адно мерапрыемства ў гарадскім пасёлку не праходзіць без удзелу дэпутата. Яна не прапускае ніводнай сесіі, заўсёды падмае праблемныя пытанні. Не тое што ставіць камусьці задачы, а знаходзіць нейкія магчымасці іх рашыць, выказвае свае прапановы. Такіх бы актывістаў больш — і можна было б горы звярнуць.

кам службы забеспячэння, участка сельсгаспадарчага прадпрыемства «Івянецкая крыніца». І на пенсіі не сядзіць склаўшы рукі: пайшла санітаркай у Ракаўскі псіханеўралогічны дом-інтэрнат.

Слухаем гэтую жвавую мілавідную жанчыну і разумеем, якімі якасцямі павінен валодаць сапраўдны дэпутат: уменнем суперажываць людзям, разумець іх праблемы. Часлава Мар'янаўна ніколі не пакіне чалавека сам-насам са сваімі бедамі. У яе сям'і прынялі і даглядалі сваячку — родную цётку. Жанчына пражыла 101 год, хоць апошнія гады ўжо не паднімалася з ложка.

— Часлава Мар'янаўна, у вас як у дэпутата ёсць нейкія прывілеі? — пацікавілася ў яе.

— Ніякіх. Іх не было ніколі — ні раней, ні цяпер. Гэта грамадская нагрузка. Адзіная льгота — «прыстрашыць» каго з начальнікаў, калі той не хоча разумець праблему: я ж дэпутат, мяне людзі выбралі!.. Так што мая прывілея — ім служыць, працаваць, дапамагаць, — канстатуе Часлава Лагун.

Вядома, ёсць пытанні, якія патрабуюць калегіяльнага рашэння. У прыватнасці, калі толькі пачалі даваць ільготныя крэдыты для будаўніцтва, было складана іх аформіць. Дэпутат раілася са

3 Закона «Аб статусе дэпутата мясцовага Савета дэпутатаў»

Справаздачы дэпутата Савета перад выбаршчыкамі.

Дэпутат Савета адказны перад выбаршчыкамі і ім падсправаздачны. Ён абавязаны перыядычна, але не радзей як два разы на год рабіць справаздачу перад выбаршчыкамі аб сваёй дзейнасці і ходзе выканання перадвыбарнай праграмы, аб працы Савета і яго органаў, у склад якіх ён выбраны або ўваходзіць па службе.

Справаздача дэпутата Савета можа быць заслухана таксама па пісьмовым патрабаванні групы выбаршчыкаў колькасцю, устаноўленай рэгламентам Савета.

Сход, на якім заслухоўваецца справаздача дэпутата Савета, можа прымаць рашэнне, якое змяшчае прапановы і заўвагі дэпутату Савета, якія даводзяцца да ведама грамадзян праз сродкі масавай інфармацыі або іншым шляхам.

старшынёй пасялковага Савета Тэрэсай Ліпніцкай, калегамі, раённымі інстанцыямі. А затым Часлава Мар'янаўна ўзяла ў выкананне спісы тых, хто стаіць на чарзе на паляпшэнне жыллёвых умоў, і аб'ехала ўсіх, кожнаму расказала, куды трэба звяртацца, якія дакументы прадаставіць... За апошнія гады 20 маладых сем'яў пабудавалі свае дамы.

Праўда, мая суразмоўніца прызналася, што здароўя ёй дэпутацкія справы не прыбавілі. Даводзіцца браць на сябе людскія праблемы, непрыемнасці, а значыць, і адмоўную энергетыку. Ды і шмат сіл часам траціцца на тое, каб давесці да чалавека сваю думку, каб ён правільна цябе зразумеў. Бо, чаго граху таіць, бываюць наведвальнікі, якія прывыклі толькі прэтэнзіі выказаць і патрабаваць. Асабліва гэта ўласціва людзям старэйшага пакалення, якія нарадзіліся, выраслі і жылі ў былым Савецкім Саюзе. Яны прывыклі да таго, што за іх усё рабіла дзяржава, і не хочуць жыць інакш.

— А ці можна было б абысціся без дэпутатаў мясцовых Саветаў? — задаю Чаславе Мар'янаўне «правакацыйнае» пытанне.

Яна лічыць, што адназначна нельга. Выканкам жа не можа ахапіць усіх і кожнага. «Еду ці іду па вуліцах горада і адразу прыкмячаю, на што варта звярнуць увагу. Зазірну да старшыні і скажу, што, на мой погляд, трэба зрабіць. Такая грамадская структура, як дэпутацкі корпус, неабходная. У Івянцы па акругах — 15 пасялковых дэпутатаў. Ёсць медыкі, гаспадарнікі, усе іх ведаюць, давяраюць ім. Пра гэта сведчыць яўка на нашых выбарчых участках — менш за 80 % не бывае», — кажа Часлава Мар'янаўна.

А якім, на яе думку, павінен быць дэпутат?

— Мне падабаюцца сучасныя маладыя людзі: яны цяпер адукаваныя, прагрэсіўныя, валодаюць тэхналогіямі, магчыма, больш за нас бацька і прадбацька. Таму з грамадскімі абавязкамі справяцца, было б толькі жаданне. У нас таксама ёсць маладыя актыўныя дэпутаты. А наогул, павінен быць баланс, спалучэнне вопыту і маладосці. І, вядома, цярплівасць, каб выслухаць чалавека і пачуць.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ. lazovskaya@zviazda.by

3 Закона «Аб статусе дэпутата мясцовага Савета дэпутатаў»

Формы дзейнасці дэпутата Савета ў выбарчай акрузе:

- разгляд зваротаў грамадзян і юрыдычных асоб, асабісты прыём грамадзян дэпутатам Савета;
- правядзенне дэпутатам сустрэч з грамадзянамі;
- удзел дэпутата ва ўстаноўленым парадку ў працы камісій па грамадскім абмеркаванні ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці;
- справаздачы дэпутата Савета перад выбаршчыкамі.

Дзейнасць дэпутата Савета ў выбарчай акрузе можа ажыццяўляцца таксама ў іншых формах.

Проведение вторых повторных торгов по продаже имущества ИЧПУП «Нордальфа-Бел»

№ лота	Наименование лота	Начальная цена, руб. (без НДС)	Сумма задатка, руб.	Шаг торгов 5%, руб.
1	Кран подъемный прицепной колесчато-телескопический PAUS PTK 31	81 362,40	8136,24	4068,12
2	Колесчатый прицепной подъемник PAUS GT 18A	39 876,20	3987,62	1993,81
3	Колесчатый прицепной подъемник PAUS GT 18A	39 876,20	3987,62	1993,81
4	Профилегибочный станок SCOTTSDALE модель 6453 50	74 227,30	7422,73	3711,37
5	Пневмоукладчик «Тайфун»	6 812,40	681,24	340,62
6	Агрегат для вымешивания краски	3 028,90	302,89	151,45

Цена указана без НДС. Местонахождение лотов: Логойский р-н, д. Алекшицы, ул. Центральная, д. 38.

Торги в электронной форме (далее – торги) будут проведены на электронной торговой площадке WWW.TORG124.BY:

Начало – 8 февраля 2018 г., в 9.00.

Окончание – 8 февраля 2018 г., в 17.00.

Письменная заявка на участие в торгах и копия документа, свидетельствующего об оплате задатка, подается по 05.02.2018 г. на адрес электронной почты организатора торгов: torgi24@tut.by

Задаток на участие по каждому лоту составляет 10% от его начальной цены и должен быть перечислен по 05.02.2018 г. на расчетный счет организатора торгов – ООО «Расантехторг», г. Минск, ул. Корженевского, 14, оф. 404, УНП 191514793, р/с BY56UNBS30120893600010000933 в ЗАО «БСБ Банк», код (BIC) UNBSBY2X, назначение платежа: задаток по лоту (наименование лота и его номер) для участия в электронных торгах 08.02.2018 г.

Организатор торгов: ООО «Расантехторг», тел.+375 (29) 670-30-84.

Продавец: ИЧПУП «Нордальфа-Бел», в лице управляющего ООО «Бизнес-Уэй», тел. +375 (29) 165-33-65.

Лицо, ответственное за хранение имущества: ООО «Расантехторг», тел. +375 (29) 670-30-84.

Ознакомиться с лотами можно в будние дни с 09.00 до 17.00 по месту нахождения лота, предварительно согласовав время прибытия.

Правила и порядок проведения торгов, оформление участия в электронных торгах указаны на сайте Единого государственного реестра сведений о банкротстве www.bankrot.gov.by и на сайте WWW.TORG124.BY

РАЗАМ МОЖНА БОЛЬШ

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар. «МС».)

— Аб'яднанне дэпутатаў адбылося, ёсць нейкі рух, вывучэнне, абмен і тыражаванне вопыту, — сведчыць **Аксана АГАРОДНІКАВА, старшыня Магілёўскай абласной асацыяцыі мясцовых Саветаў дэпутатаў.**

Магілёўскія дэпутаты спецыяльна ездзілі да гродзенскіх калег, каб пераняць іх вопыт, падзяліцца сваімі напрацаўкамі. У склад кіравання магілёўскай арганізацыі ўваходзяць старшыні гарадскіх і раённых Саветаў дэпутатаў.

— Пасля мерапрыемстваў, калі мы збіраемся разам, абавязкова праходзяць рабочыя нарады нашай асацыяцыі, — кажа Аксана Агароднікава. — Такая форма існавання надала нам самастойнасці, у нас з'явіліся свае сродкі. Яны невялікія, але ж мы атрымалі магчымасць заахвочваць, дапамагаць. Сёлета мы змаглі зрабіць прыёмнае дзецям, якія маюць асаблівую патрэбу ва ўвазе. Кожны раён атрымаў сертыфікат для якой-небудзь адной установы. Сумы вагаліся ад 170 да 350 рублёў — прапарцыянальна тым узносам, якія былі ўнесены дэпутатамі.

На думку Аксаны Агароднікавай, ідэя са стварэннем асацыяцыі сябе апраўдала.

— Гэта пілотны праект, але яго важнасць даказваць не трэба, — салідарны з ёй **Сяргей ІВАНОЎ, старшыня Магілёўскага гарсавета дэпутатаў.** — Асацыяцыя стваралася для эфектыўнага ажыццяўлення дэпутатамі сваіх паўнамоцтваў, аказання дапамогі ў рашэнні пытанняў мясцовага значэння, як таго і патрабуе закон аб мясцовым кіраванні і самакіраванні. Фінансавы фонд можна папаўняць за кошт бязвыплатнай спонсарскай дапамогі, але ў нас ён пакуль фарміруецца дзякуючы ўзносам. Летась мы аказалі дапамогу магілёўскаму Дому дзіцяці, набылі развіццёвае абсталяванне для дзіцяці з абмежаванымі магчымасцямі. На пачатку 2017 года прыйшлі да высновы, што ўзнос 5 рублёў у год — вельмі сціплая сума, і агульным сходам вырашылі ўносіць па 1 базавай велічыні. У выніку атрымалі на канец мінулага года важкую суму, якую падзялілі прапарцыянальна зробленым узносам. Мы, напрыклад, на свае 330 рублёў набылі аргтэхніку для абласнога кадэцкага вучылішча.

Клічаўскія дэпутаты сваю дапамогу адрасавалі раённаму дзіцячаму сацыяльнаму прытулку.

— Мы прыйшлі да высновы, што гэта арганізацыя больш за ўсё мае патрэбу ў падтрымцы, — кажа **Уладзімір КНІГА, старшыня Клічаўскага раённага Савета дэпутатаў.** — Што датычыцца асацыяцыі, то яна так яшчэ больш згуртавала. Але гэты толькі пачатак шляху.

Выхаванцы Краснапольскага Цэнтра карэкцыйна-развіццёвага навучання і рэабілітацыі атрымалі ў падарунак ад дэпутатаў вельмі карысны для іх трэнажор.

— Асацыяцыя — добрая рэч, — салідарны з ім **Аляксандр ЕМЯЛЬЯНАЎ, старшыня Бабруйскага раённага Савета дэпутатаў.** — У нас з'явілася права юрыдычнай асобы, грошы, магчымасць аказаць дапамогу, падтрымаць актыўных.

А самі адчулі?

Увогуле, асацыяцыя стваралася для таго, каб кансалідаваць намаганні, накіраваныя на эканамічнае развіццё рэгіёнаў, павышэнне іх самастойнасці, для фарміравання адказнасці і ініцыятыўнасці мясцовых органаў улады. Ці адчулі гэта самі дэпутаты?

— Калі разглядаць асацыяцыю ў рамках абагульнення нейкага вопыту, можна казаць, што яна падштурхнула нас да пошуку новых ідэй, — кажа старшыня Краснапольскага раённага Савета дэпутатаў Анжаліка Гоман. — Сёння дэпутаты Краснапольскага раёна шмат увагі ўдзяляюць праектнай дзейнасці. На гэтым тыдні не без нашага ўдзелу адкрылася школьная бізнес-кампанія «Хатняя эканоміка. Асновы прадпрыемальніцтва на базе Палужскага дзіцячага сада — сярэдняй школы, быў праведзены семінар. Крыху раней у рамках праекта «Мясцовая майстэрня экалагічных ініцыятыў для развіцця мікрарэгіёнаў» былі рэалізаваны ініцыятывы «Горская скарбніца» і «Палужскі край».

Пазалетася, дзякуючы сумесным намаганням краснапольскіх дэпутатаў з органамі выканаўчай улады, у раёне адкрылася некамерцыйная арганізацыя — мясцовы фонд развіцця «Старт-Усход». Яго пры-

значэнне — садзейнічаць устойліваму сацыяльна-эканамічнаму развіццю раёна і дапамагаць мясцовым супольнасцям у распрацоўцы і рэалізацыі эканамічных, экалагічных і сацыяльных ініцыятыў. А сёлета ў Краснаполлі асацыяцыя дэпутатаў разам з аддзелам ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Краснапольскага райвыканкама прэзентавала два мясцовыя праекты — фестываль «Тэатральныя вечарыны» і «Развіццё ганчарнага майстэрства для пазнавальнасці тэрыторыі Краснапольскага раёна». Гэтыя ініцыятывы перамаглі ў конкурсе праектаў «Садзейнічанне развіццю на мясцовым узроўні ў Рэспубліцы Беларусь» і былі рэалізаваныя Праграмай развіцця ААН за сродкі Еўрапейскага саюза.

Гатовы выйсці на новы ўзровень

Так лічаць дэпутаты Магілёўскай вобласці.

— Я ўзяў бы як прыклад для пераймання вопыт гродзенскіх калег, — кажа старшыня Магілёўскага гарсавета дэпутатаў Сяргей Іваноў. — Яны вельмі актыўна прыцягваюць спонсараў і ўдзельнічаюць у фінансаванні сур'ёзных праектаў. Напрыклад, пры ўдзеле дэпутатаў там створаны цікавы аб'ект нахшталь міні-лініі Сталіна — добраўпарадкавана тэрыторыя, зроблены траншэі, доты, агнявыя кропкі, сабрана ваенная тэхніка. Усё гэта выглядае вельмі сур'ёзна. Зрабіць нешта адчувальнае можна толькі тады, калі справа цікавая ўсім, калі кожны адчуе ад яе нейкую карысць.

— Яшчэ калі стваралася наша асацыяцыя, размова ішла пра магчымасць стаць фінансава незалежнымі, пра найбольш эфектыўныя спосабы ўкладання гэтых грошай, — дадае старшыня Клічаўскага райсавета Уладзімір Кніга. — На жаль, у нас не атрымалася прыцягнуць спонсарскія сродкі, а для рэалізацыі сур'ёзных праектаў арганізацыя павінна быць больш забяспечаная. Нам не хапае рэкламы, мы павінны часцей расказаць пра свае магчымасці, пра тую справу, што былі зроблены. Толькі так можна выйсці на новы ўзровень і стаць больш магутнымі.

— Мы зрабілі першы і вельмі адказны крок, — кажа старшыня абласной асацыяцыі Аксана Агароднікава. — Гэта дало нам магчымасць сёння падтрымліваць сацыяльна важныя мерапрыемствы, рабіць метадычныя распрацоўкі, перадаваць вопыт іншым раёнам. Буйны праектаў у нас пакуль няма, але ўсяму свой час. Пасля выбараў будзе адноўлены склад асацыяцыі, магчыма, з'явіцца нейкія новыя метады работы і арганізацыя стане больш уплывовай.

Нэлі ЗІГУЛЯ. zigulya@zviazda.by

Населеныя пункты з ільготамі

Вызначаны месцы,

дзе дзейнічае спецыяльны рэжым

падаткаабкладання на працягу пяці гадоў

З першых дзён года можна скарыстацца падатковымі льготамі, прадугледжанымі Указам кіраўніка дзяржавы № 345 «Аб развіцці гандлю, грамадскага харчавання і бытавога абслугоўвання», паведамлі рэдакцыі ў прэс-службе інспекцыі Міністэрства па падатках і зборах па горадзе Мінску.

Такім чынам, з 1 студзеня 2018 года па 31 снежня 2022 года гэтым указам прадугледжана магчымасць устанаўлення на асобных тэрыторыях спецыяльнага рэжыму падаткаабкладання ў сферы гандлю, грамадскага харчавання і бытавога абслугоўвання з выплатай падатку на прыбытак для прадпрыемстваў у памеры 6 % і адзінага падатку для індывідуальных прадпрыемальнікаў у памеры адной базавай велічыні, а таксама іншых спрошчаных умоў ажыццяўлення гэтых відаў дзейнасці. Акрамя таго, прадугледжваецца вызваленне суб'ектаў гаспадарання ад падатку на дадатковую вартасць, падатку на нерухомаць, зямельнага падатку і арэнднай платы за зямельныя ўчасткі, што знаходзяцца ў дзяржаўнай уласнасці.

У адпаведнасці з нормамі ўказа абласныя Саветы дэпутатаў прыняты рашэнні аб зацвярджэнні пераліку населеных пунктаў і тэрыторый за населенымі пунктамі, якія адносяцца да тэрыторыі сельскай мясцовасці і малых гарадскіх паселішчаў. **Пералік населеных пунктаў, на якія распаўсюджваецца дзеянне ўказа, размешчаны на сайце Міністэрства антыманапольнага рэгулявання гандлю Беларусі: www.mart.gov.by ў раздзеле «Навіны».**

Між іншым спецыялісты гарадской інспекцыі паведамляюць, што дзеянне ўказа не распаўсюджваецца:

— на дробны гандаль аўтамабільным палівам (дызельным палівам, аўтамабільным бензінам, газам, які выкарыстоўваецца ў якасці аўтамабільнага паліва), механічнымі транспартнымі сродкамі, самаходнымі машынамі, прычэпамі (паўпрычэпамі), ювелірнымі і іншымі бытавымі вырабамі з каштоўных металаў і каштоўных камянёў;

— на аказанне бытавых паслуг па тэхнічным абслугоўванні і рамонце аўтамабільных сродкаў.

З падатковымі льготамі, вызначанымі ўказам, больш падрабязна можна азнаёміцца на сайце Міністэрства па падатках і зборах: www.nalog.gov.by ў раздзеле «Рас-тлумачэнні».

Сяргей КУРКАЧ. kurkach@zviazda.by

«Ликвидатор УП «Брестская мебельная фабрика» – ООО «Центр правовых услуг» проводит третий повторный открытый аукцион по продаже недвижимого имущества унитарного предприятия «Брестская мебельная фабрика», стоимость которого уменьшена на 50 %

Третий повторный аукцион

№ лота	Наименование	Ед. изм.	Кол-во	Начальная стоимость предмета торгов без НДС, бел. руб.	Ставка НДС, %	Сумма НДС, бел. руб.	Цена предмета торгов с НДС, бел. руб.	Сумма шага аукциона в размере 5 %, бел. руб.	Размер задатка за участие в аукционе 10 %, бел. руб.
1	Капитальное строение с инвентарным номером 100/С-78153 , площадью 342,6 кв. м, наименование – установка мокрых фильтров, назначение – здание неустановленного назначения, находящееся на земельном участке с кадастровым номером 140100000001029346 площадью 0,1094 га по адресу: г. Брест, ул. Краснознаменная, 4Б. Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав в использовании земель – земельные участки, находящиеся: в водоохранной зоне водного объекта, код 4,1, площадь 0,1094 га; в охранный зоне сетей и сооружений водоснабжения, код 13,4, площадь 0,0613 га; в охранный зоне сетей и сооружений канализации, код 13,5, площадь 0,0418 га; в охранный зоне сетей и сооружений теплоснабжения, код 13,6, площадь 0,0306 га	шт.	1	21758,48	20	4351,70	26110,17	1305,51	2611,02
2	Капитальное строение с инвентарным номером 100/С-78155 , площадью 331,9 кв. м, наименование – ангар, назначение – здание неустановленного назначения, находящееся на земельном участке с кадастровым номером 140100000001029348 площадью 0,1030 га по адресу: г. Брест, ул. Краснознаменная, 6Г. Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав в использовании земель – земельные участки, находящиеся: в водоохранной зоне водного объекта, код 4,1, площадь 0,1030 га; в охранный зоне линий электропередачи, код 13,2, площадь 0,0114 га; в охранный зоне сетей и сооружений водоснабжения, код 13,4, площадь 0,0302 га; в охранный зоне сетей и сооружений теплоснабжения, код 13,6, площадь 0,0188 га	шт.	1	21125,41	20	4225,08	25350,49	1267,52	2535,05
Итого:			2	42883,89		8576,78	51460,66	2573,03	5146,07

Третий повторный аукцион состоится 31 января 2018 года в 10.00 по адресу: г. Брест, ул. Ясенева, 20А, офис 203. Предыдущие объявления о проведении аукционов опубликованы в газете «Звязда» № 197 за 12.10.2017, № 224 за 21.11.2017, № 235 за 06.12.2017

Заявления на участие в аукционе с приложением копий свидетельств о государственной регистрации, доверенностей выданных представителю (для юридических лиц и ИП) или копий паспортов (для физических лиц), заверенных банком документов, подтверждающих внесение суммы задатка на текущий (расчетный) банковский счет УП «Брестская мебельная фабрика», принимаются с момента опубликования настоящего извещения по **30.01.2018 года** до 16.30 по адресу: г. Брест, ул. Ясенева, 20А, офис 203.

Шаг аукциона равен пяти процентам от начальной цены имущества. Договор купли-продажи между Продавцом и Покупателем заключается в течение 10 (десяти) дней с даты проведения торгов. Победитель аукциона обязан оплатить предмет торгов в соответствии с договором купли-продажи, но не позднее пятнадцати банковских дней с момента заключения договора. Победитель аукциона возмещает расходы, связанные с проведением торгов в части оплаты объявления о проведении торгов и оценки предмета торгов в течение 5 дней с даты проведения торгов.

Размер задатка для участия в аукционе составляет 10 % от начальной цены имущества и перечисляется на расчетный счет УП «Брестская мебельная фабрика» BY72BLBV30120200274176001003 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Брестской области г. Брест, ул. Советская, 50 МФО BLVVBY2X, УНН 200274176 в срок до **30.01.2018 года**. Победителем аукциона признается лицо, предложившее наиболее высокую цену за лот.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявления на участие в них подано только одним участником, предмет торгов продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Результаты по проведению торгов оформляются протоколами. Сведения об организаторе торгов: ООО «Центр правовых услуг», адрес: 224022, г. Брест, ул. Ясенева, 20А, офис 203, контактный телефон 8 0162 33-93-88.

Сведения о продавце: Унитарное производственное предприятие «Брестская мебельная фабрика», юридический адрес: г. Брест, ул. Краснознаменная, 2, контактный телефон 8 0162 33-93-88.

Организатор открытых торгов после опубликования извещения о проведении торгов вправе отказаться от их проведения при продаже имущества должника на аукционе – в любое время, но не позднее чем за три дня до наступления даты его проведения.

Иную информацию о порядке и условиях проведения торгов, ознакомлении с предметом торгов можно получить в рабочие дни с 9.00 до 16.30 по адресу: 224022, г. Брест, ул. Ясенева, 20А, офис 203, тел./факс 8 0162 33-93-88».

КАРЦІНКИ З ГЛЫБІНКИ

Прызванне — дапамагаць

На пачатку студзеня адзначылі сваё прафесійнае свята сацыяльныя работнікі

Карэспандэнт газеты «Добрушскі край» праеха-лася разам з сацыяльным работнікам Алесся Самусік па адрасах, дзе яе чакаюць падпаечныя. Пенсіянерка Тамара Музыкіна амаль 40 гадоў працавала выхавальнікам-медсястрой у дзіцячым садзе. Зараз ёй ужо 81 год. Два апошнія яна карыстаецца дапамогай сац-работніка. «Алеся і прыбрэ, і прадукты, лекі прынесе, пагаворыць і выслухае», — расказвае пенсіянерка.

Сама ж Алеся калісьці працавала прадаўцом, але пасля дэкрэтнага адпачынку вырашыла змяніць абстаноўку і на сёння мае амаль дзесяцігадовы стаж сацработніка. У тэрытарыяльным цэнтры сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва Добрушкага раёна такіх спецыялістаў 49. У 48 з іх — свой участак. А калі патрабуецца выканаць цяжкую фізічную працу, на дапамогу прыходзіць работнік аддзялення тэрміновага сацыяльнага абслугоўвання. Ён і дроў наколе, і плот паправіць. На надомным абслугоўванні ў раёне знаходзіцца больш за 400 чалавек. І для некаторых прадстаўнікі сацслужбы, мабыць, — адзіная сувязь са знешнім светам.

Калядная прыгажосць

Падвалі вынікі конкурсу рукадзелля

Да 14 студзеня ў Рэспубліканскім цэнтры экалогіі і крэатыўнасці ў сталіцы праходзіць выстава «Лёд. Кветкі. Фантазія». Туды трапілі фларыстычныя работы з усіх куткоў Беларусі. На вочным этапе аднайменнага конкурсу два дыпламы заваявалі выкладчыкі і выхаванцы Эколага-біялагічнага цэнтры дзяцей і моладзі Мастоўскага раёна, паведамляе газета «Зара над Нёманам». Яшчэ адну ўзнагароду мастаўчане ўзялі па выніках завочнай намінацыі.

У журы ўвайшлі такія знакамітыя фларысты, як чэмпіёнка Беларусі Лора Белабровік і майстар міжнароднага класа Мікалай Даніловіч. Лепшых фларыстаў абіралі ў намінацыях «Падаў белы снег» і «На мяжы зімы». Першая для вучняў, другая — для педагогаў.

Анастасія Стэмплёўская, вучаніца 9-га класа Правамастоўскай сярэдняй школы і выхаванка студыі «Флора-арт», не толькі атрымала дыплом першай ступені, але і была запрошана на нацыянальны адборачны этап міжнароднага конкурсу WordSkills. Яе выкладчыца Наталля Бортнік на конкурс выставіла інтэр'ерную кампазіцыю: калядны вянок з выкарыстаннем гаршковых раслін, дэкаратыўных элементаў ручной работы з прыродных матэрыялаў. Каркас выраблены з лямцы і вязаных элементаў. Яе работа атрымала дыплом другой ступені.

Без пажараў

Ратавальнікі папярэджаюць аб небяспецы

У Уздзенскім раёне правялі прафілактычную работу па папярэджванні пажараў і гібелі людзей. Падчас абходу работнікі службы ратавання асабліваю ўвагу ўдзялілі домаўладанням, дзе паляць печы, выходзяць малых дзяцей, дзе жывуць людзі са старэлага ўзросту. Газета «Чырвоная Зорка» Уздзенскага раёна расказала, на што трэба звярнуць увагу, каб не здарылася бяды.

«Навучыць кожнага земляка правілам пажарнай бяспекі ў побыце — наша галоўная задача. Але ёсць і задачы спадарожныя: матываваць кожнага шанаваць сваё жыццё і жыццё блізкіх, падтрымліваць пажарабяспечны стан кватэры або дома пастаянна, а не, устараніўшы выяўленыя намі магчымыя прычыны пажараў, чакаць наступнага візіту ратавальнікаў. Да таго ж мы рэгулярна абнаўляем тэмы прафілактычных гутарак дома — у залежнасці ад сезона», — тлумачыць начальнік інспекцыі нагляду і прафілактыкі Уздзенскага раённага аддзела па надзвычайных сітуацыях Сяргей КАРАВАЦКІ.

Надзея АНІСОВІЧ. anisovich@zviazda.by

ЧЫСТАЕ ЖЫЦЦЁ

ЗАВАРВАЦЬ! НЕЛЬГА ПАКІНУЦЬ

ШТОГОД адходы становяцца ўсё больш «мудрагелістымі» і небяспечнымі па сваім складзе.

Калі яшчэ паўстагоддзя таму дастаткова было вывезці іх на палігон, то цяпер жыццёва неабходна перапрацоўваць, каб зменшыць рызыку іх шкоды для асяроддзя. Раздзельны збор смецця ў большасці краін свету стаў стратэгічнай задачай, а вось смеццэправоды ў дамах — пэўным абмежаваннем на гэтым шляху.

НЕ ТРАПЛЯЛА НА ВОЧЫ — СТАЛА ЛЕЗЦІ Ў НОС

Першыя адзінкавыя смеццэправоды з'явіліся ў СССР яшчэ ў 30-я гады мінулага стагоддзя, а масава ўкараніліся ў жыллёвы фонд у 60-я, падчас будаўніцтва шматпавярховікаў тыпавай серыі. Смеццэправод тады стаў адным з асноўных арыбутаў інжынернага абсталявання дома.

Першапачаткова гэтае санітарнае збудаванне мела шмат плюсоў. Гэта было зручна і для жыхароў шматкватэрных дамоў, якія выкідвалі смецце, што называецца, за тры крокі ад кватэры, і для архітэктараў і планіроўшчыкаў, якім не трэба з'яўлялася праектаваць спецыяльныя пляцоўкі для збору смецця. Смецце — праблема, якая суправаджае чалавека ўсё жыццё, — была «схавана» ўнутры жыллага дома і не трапляла на вочы чалавеку.

— Напачатку свайго з'яўлення смеццэправоды сталі цывільным прагрэсіўным рашэннем для абыходжання з адходамі. Галоўнай задачай на той момант было сабраць усё смецце і бяспечна для чалавека вывезці яго з жылля, — расказала Наталля ГРЫНЦЭВІЧ, дырэктар ДУ «Аператар другасных матэрыяльных рэсурсаў». — Тады практычна ўсе напоі разліваліся ў шклянкую тару, якая была шматлабаротнай і ў смецце трапляла ў невялікай колькасці. Людзі збіралі адходы ад гатавання ежы ў асобныя ёмістасці — бачкі памерам літраў на 30 — і ачыстка не забруджвалі смеццэправод. Гэтыя бачкі стаялі спачатку па пляцоўках у пад'ездах паміж паверхамі, пасля іх вынеслі на вуліцу. Ну і, зразумела, самога смецця было значна менш, не існавала столькі пластыкавай упакоўкі, не карысталіся ПЭТ-бутэлькамі.

З канца 80-х сітуацыя са смеццэправодамі пачала мяняцца. Асабліва рэзка гэта стала заўважна на працягу апошніх 15 гадоў. На смеццэправоды лягла большая нагрузка, чым яны маглі вытрымаць. Сюды стала трапляць арганіка, што адразу прывяло да бруду і непрыемнага паху, якія палезлі ў вочы і нос. У некаторых дамах праз гэта з'явіліся прусака ды пацукі. Гукі, калі бутэлькі ляцелі праз дзевяць паверхаў уніз, таксама не давалі камфорту. А чысціць смеццэправоды часцей, з улікам павялічанага аб'ёму смецця і яго складу, не было магчымасці ды і не надта дапамагала. Ствол смеццэправода ўнутры часта забіваўся вялікімі пакетамі са смеццем... Усё гэта значна ўскладняла жыццё ў дамах, дзе знаходзіліся смеццэправоды.

СПАКОЙНА, ГРАМАДЗЯНЕ!

Шэраг назіраных праблем трэба было вырашаць. Гадоў пяць — шэсць таму на дзяржаўным узроўні было вырашана максімальна закрыць смеццэправоды, што знаходзяцца ў жыллёвым фондзе. Летась гэта пачынанне планавалася цалкам завяршыць. Аднак на практыцы прыйшлося сутыкнуцца з некаторымі пытаннямі. Ці то не хапала такой колькасці кантэйнераў для смецця, ці то немагчыма было знайсці месцы пад пляцоўкі, ці то самі жыхары абураліся, што робіцца замах на іх зручны ўмовы жыцця.

— Адрознівацца ад усіх смеццэправодаў немагчыма. Перш за ўсё, праз стэрэатыпы паводзін чалавека. Яму яшчэ трэба прывыкнуць да думкі, што лепш не са смеццевым вядром у пад'езд выходзіць, а з пакетами — на вуліцу. Яшчэ адзін момант — забудова жылых кварталаў, якія раней праектаваліся без разліку на стварэнне пляцовак для збору смецця каля дамоў. Трэба яшчэ пастарацца адшукаць месца для такой пляцоўкі, якое адпавядала б санітарным нормам, — адзначыла дырэктар. — Падыход да тэмы смеццэправодаў спакойны. Ніхто не разглядае гэтую ідэю як нейкую кампанію. Галоўная мэта — пераканаць людзей змяніць стэрэатыпную схему паводзін і заахоўваць карыстацца пляцоўкамі каля дома, а не смеццэправодамі.

Плануючы чарговую кансервацыю, эксплуатацыйныя арганізацыі перш за ўсё абследуюць тэрыторыю на магчымасць стварэння пляцовак для кантэйнераў па-за межамі дома. Калі зрабіць гэта можна — арганізуюць сход і тлумачаць жыхарам, што мяркуецца зрабіць.

Большая частка жылля цяпер прыватызаваная, у тым ліку і смеццэправоды, якія з'яўляюцца агульнай маёмасцю жыхароў. Каб завяршыць гэтае абсталяванне, патрэбна згода паловы ўласнікаў. Калі жыхары не аб'яднаны ў таварыства ўласнікаў, то рашэнне прымае ўпаўнаважаная юрыдычная асоба, якая кіруе домам. Смеццэправоды, якія праходзяць не праз пад'езд, а праз кухні ці санвузлы кватэр, таксама з'яўляюцца агульнай маёмасцю ўласнікаў, а не прыватнай уласнасцю, бо яны знаходзяцца па-за межамі кватэрных сценаў. І падыход да закрыцця гэтага санітарнага абсталявання такі ж, як і да звычайных смеццэправодаў.

Усе пляцоўкі для кантэйнераў, дарэчы, робяцца за кошт арганізацыі, што адказвае за абыходжанне з адходамі.

— Арганізацыя пляцоўкі для кантэйнераў са смеццем можна не ўсюды. Забудова ў горадзе часта настолькі шчыльная, што, часам, немагчыма знайсці месца, якое адпавядала б і санітарным нормам для размяшчэння кантэйнераў для змешаных адходаў, і да таго ж было зручным для людзей і смеццявозаў, — падкрэсліў Анатоль ШАГУН, начальнік упраўлення па каардынацыі дзейнасці ў сферы абыходжання з другаснымі матэрыяльнымі рэсурсамі ДУ «Апе-

Чаму смеццэправод са зручнага абсталявання ператварыўся ў шкодны арыбут?

ратар другасных матэрыяльных рэсурсаў». — Летась пачаўся эксперымент па ўкараненні падземных кантэйнераў у Магілёве і Пінску. Адзінкавыя пілотныя праекты зроблены ў Брэсце і Мінску. Такія прылады прасцей усталяваць, бо санітарныя патрабаванні не такія жорсткія. Да таго ж падземны кантэйнер памерам пяць метраў кубічных займае месца ўглыбіню, што больш зручна, чым пяць звычайных кантэйнераў на пляцоўцы. Калі пачынам становаць вынікі, то будзем і такі варыянт укараняць.

СТАРЫЯ — КАНСЕРВУЮЦЬ, НОВЫЯ — БУДУЮЦЬ

Калі людзі адмаўляюцца ад завярвання смеццэправодаў у дамах, гэта падстава для далейшых размоў і тлумачэнняў. У дапамогу спецыялістам дзейнічае таксама палітыка тарифнага рэгулявання жыллёва-камунальных паслуг з дыферэнцыяцыяй кошту іх у залежнасці ад якасці і колькасці.

Летась у сталіцы анансавалі, што за абыходжанне са смеццем у дамах са смеццэправодамі і без іх будуць браць розную плату.

Каб не проста закансерваць смеццэправод, завяршыць доступ да ўнутранасці трубы, а цалкам дэманціраваць гэтае абсталяванне, спатрэбяцца дадатковыя грошы. Таму здзяйсняемы варыянт — завярваць — цяпер найбольш аптымальны для эксплуатацыйных арганізацый.

— Хоць, напэўна, лепш усё-такі ад іх канчаткова пазбавіцца, бо час ідзе, а смеццэправод сам па сабе старэе. Да таго ж, так ці інакш маюцца праблемы з яго абслугоўваннем, — мяркуе Анатоль Шагун. — Чысцячы смеццэправод, мы не вырашаем праблему непрыемнага паху і бруду, бо кожны дзень абсталяванне не памыеш. Хутчэй за ўсё такія работы па дэмантажы калі і будуць праводзіцца, то толькі падчас капрамонту.

Пакуль у краіне пазбаўляюцца ад старых смеццэправодаў, новыя дамы, якія будуцца, працягваюць імі аснашчацца. Асабліва калі такое рашэнне прымаецца на сходах уласнікаў, якія не гатовы абысціся без гэтага арыбута жыцця.

Дзе-нідзе ў новабудовах самі ўласнікі кансервуюць смеццэправоды на некалькі гадоў, каб туды не выкідвалі будаўнічае смецце і не псавалі абсталяванне. А ўжо пасля таго, як навасельцы «нарамантуюцца», пачынаюць карыстацца гэтым санітарным прыстасаваннем.

Ірына СІДАРОК. sidarok@zviazda.by

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ

ГАЗЕТА ДЛЯ ВІБАРЧЫКАЎ І ДЭПУТАТАЎ МЯСЦОВЫХ САВЕТАЎ

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15

ад 17 лютага 2009 года выдадзена

Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, рэдакцыяна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч. Адказны за выпуск: КАРПЕНКА Н.У.

Грамадскі савет: ПАПКОЎ А.А., старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні; ЦУПРЫК Л.А., старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па дзяржаўным будаўніцтве, мясцовым самакіраванні і рэгламенце; ПАПКО В.М., намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па міжнародных справах; БЕЛЯКОЎ А.Э., намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па адукацыі, навучы, культуры і сацыяльным развіццям; ПАНАСЮК В.В., старшыня Мінскага гарадскога Савета дэпутатаў; ДРЫЛЁНАК Т.Л., старшыня Лёзненскага раённага Савета дэпутатаў; СУШЧАНКА М.Л., старшыня Глушанскага пасялковага Савета дэпутатаў Бабруйскага раёна.

Выдавец — рэдакцыяна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

АДРАС РЭДАКЦЫІ: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН 292 44 12;

e-mail: info@zviazda.by

Газета адрэкавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 03.04.2009. 220013, г. Мінск, пр. Незалежнасці, 79.

Тыраж 20.008. Нумар падпісаны ў 19.30 18 студзеня 2018 года.